

Accipite spiritū sanctū. De hac quoque virtute credē
dus ē dicere euāgelista: Virt^{us} de illo exibat et sana
bat oēs. Si ergo et de patre et de filio procedat spirit^{us}
sanct^{us}: cur fili^{us} dixit: De patre procedit: nisi quemad
modū solet ad eū referre: et quod ipius ē de quo ipse ē.
vñ illud ē quod ait: Nea doctrīa nō ē mea: sed eius quā
me misit. Si igit^{ur} hec itelligat ei^{us} doctrīa: quā tñ di
xit nō suā sed patris: quātō magis et itelligēd^{um} ē et de
ipso procedere spūs sanct^{us}: vbi sic ait: De patre procedit.
et nō diceret: De me nō procedit. A quo autē habet fili
us ut sit de^{us}: ab illo h^{ab}et utiq^{ue} ut procedat ab eo spirit^{us}
sanct^{us}. Sic utiq^{ue} est illud itelligēd^{um}: cur nō dicat
nat^{us} ē: sed poti^{us} procedere spūs sanct^{us}: quā si et ipse fili
us diceret: amborū utiq^{ue} fili^{us} diceret: quod absurdū
simū ē. fili^{us} quippe null^{us} ē duorū nisi patris et matris.
Absit autē ut iter deū patrē et deū filium tale aliqd tu
spicemur: quā nec fili^{us} hominū siml ex patre et ex ma
tre procedit: s^{ed} cū i matre procedit ex patre: nō tūc pro
cedit et ex matre. Spūs autē sanct^{us} nō de patre proce
dit i filiū: et de filio procedit ad sanctificandā creatu
rā: sed simul de utroq^{ue} procedit. Neq^{ue} enī possum^{us}
dicē q^{uod} nō sit vita spūs sanct^{us}: cū vita p^{ater}: vita sit fili^{us}:
acq^{ue} h^{ab} sicut p^{ater} cū habeat vitam i semetipso: dedit et fi
lio vitā habere i semetipso: sic ei dedit vitā procedē
re de illo sicut procedit et de seipso. CA. XVI.

Hec locut^{us} sum vobis ut nō
scandalizemini. Absq^{ue} syna
gogis facient vobis. Sed ue
nit hora ut omis qui interficit vobis
arbitrē obsequiū se prestare deo.
Et hec faciet vobis quā nō nouerūt
patrē neq^{ue} me. Sed hec locut^{us} sum
vobis: ut cū uenerit hora eorum: re
miniscamini: quā ego dixi vobis. **H**ec
autem vobis ab initio non dixi: quā
uobiscum eras.

AVG. Merito pmissio spūs sancto quo i eis opan
te fierēt testes ei^{us} subiūxit: Dec lo. sū. vo. ut nō scan.
Lū ei charitas dei diffundit i cordib^{us} nris p^{er} spūs
ctū: quod dat^{us} ē nobis: fit par multa diligētib^{us} legē dei
et nō sit illis scādalu. Deinde q^{uod} passuri cēt expmēns
ait: Absq^{ue} synagogis fa. vos. **C**HRYS. Jā enī cōpo
suerāt: ut siq^{ue} cōfessus fuerit christū: extra synagogā
fieret. **A**VG. Quid autē mali erat apostolis expelli
de iudaicis synagogis quasi nō fuerit ide exituri: et
si eos null^{us} expelleret. S^{ed} h^{oc} voluit denūciare: quā in
dei christū nō fuerāt recepturi a quo isti nō fuerāt
recessuri. Nā q^{uod} nō erat vll^{us} ali^{us} popul^{us} dei: q^{uod} ill^{ud}
semē abrae: si cognoscerēt christū: nō alie fierēt eccle
sie christi: alie synagoge iudeorū. Quōd q^{uod} noluerūt: quōd
restabat nisi ut remanētes extra christum extra syna
gogā facerēt eos: quōd nō reliquerūt christū: deinde euz
h^{oc} eis dixisset adiecit: Sed ve. ho. ut ois q^{uod} iterfi. vos:
arbitrē obse. se psta. deo. Que vba ita subiecit tāq^{ue}
et h^{oc} cōsolaret eos: quōd de synagogis iudaicis pellerēt
turan forte de synagogis illa sepatio sic eos fuerat
turbatura ut moxi vellēt poti^{us} q^{uod} i hac vita sine inde

orū cōgregatiōib^{us} morari. Absit et sic turbarent: quōd
dei nō hoim gloriā reqrebāt. Iste itaq^{ue} sēsus ē i his
v^{er}bis: Extra synagogā faciet vobis: sed nolite solitudi
nē formidare. Sepati quippe a cōgregatiōib^{us} eorū: tā
multos i nomie meo cōgregabit^{is}: ut illi metuentes
ne tēplū quōd erat apud eos et oia legis veteris sacra
mēta deserant: sic interficiēt vobis ut deo arbitrē se p
stare obsequiū: zelū dei habētes: sed nō scdm sciam.
Doc enī de iudeis dictū debem^{us} accipe de quōd^{am} dixit
rat: Extra synagogā faciet vobis. Nā testes. i. martyres
xpi: et si occisi sut a gētib^{us} nō tñ illi arbitrati sut deo
s^{ed} dijs suis falsis obsequiū se pstare: iudeorū at ois q^{uod}
occidit p^{ro}dicatores xpi: deo se putauit pstare obsequiū
credēs q^{uod} desereret deū israel quōq^{ue} ouerteretur ad
xpm. Sic g^o accessi et zelū dei habētes: s^{ed} nō fm sciam
obsequiū se deo prestare credētes occidebant eos.

CHRYS. Deinde cōsolationē iducit dicēs: Et hec oia
fa. vo. q^{uod} nō noue. pa. neq^{ue} me. q. d. Sufficit vobis i
cōsolationē pp me et patres hec pat^{er} **A**VG. Ne
autē ignaros atq^{ue} impitōs aios mala iprouisa: quōis
cito trāsitura turbarēt: hāc fuisse cām: ut hec eis pre
nūciaret ondit subdēs: Dec lo. sū. vo. ut cū ve. ho. eo.
remini. q^{uod} dixi vo. Hora eorum: hora tenebrosa: hora
nocturna. sed nox iudeorū sepatū a se diem christia
norū nulla cōfusiōe fuscavit. **C**HRYS. Sed et pp
aliā cām h^{oc} p^{ro}dicat: ut nō dicerēt: quā nō p^{ro}vidit futu
ra. et h^{oc} significat cum dicit: Remini. q^{uod} ego dixi vo. et
ut nō possēt dicere: Quā blādiēs nobis ea q^{uod} ad grāz
dicebat solū. cui^{us} autē grā h^{oc} p^{ro}ncipio nō dixit: ondit
dicēs: Dec at ab ini. vo. nō di. q^{uod} vobis. erā. q^{uod} s. i. i. cu
stodia mea eratis: et licitū erat iterrogare: quā voleba
tis et sup me totū preliū vertebat. Cū supflūū erat h^{oc}
a p^{ro}ncipio vobis dicē: nō q^{uod} hec tūc nō nouerā p^{ro}pea
nō dixit. **A**VG. Sed alij tres euāgeliste eū p^{ro}dicasse
ista demōstrāt: anq^{ue} v^{er}ū cēt ad cenā: q^{uod} pacta scdm
iobannē ista locut^{us} ē. An forte hic ista ioluit q^{uod}stio:
q^{uod} et illi eū narrāt primū fuisse passioi cū h^{oc} diceret.
nō ergo ab initio quā cū illis erat. S^{ed} matthe^{us} nō solū
imnēte passioe: verū et ab initio hec denūciata esse
cōmemorat. Quid sibi g^o vult q^{uod} hic dicit: Dec at ab
initio nō di. nisi q^{uod} ea q^{uod} hic dicit de spūs cō: q^{uod} sit v^{er}
tur^{us} ad eos: et testimoniū pibitur^{us} quā mala passuri
sūt: hec eis ab initio nō dixit: quā cū ipis erat: et ei^{us} p
sētia cōsolabāt. Abscessur^{us} at oportebat ut diceret
illū eē v^{er}ū: p^{ro} quē charitate diffusa i cordib^{us} suis
verbū dei cū fiducia p^{ro}dicaret. **C**HRYS. Vel p^{ro}dicat
quōd quā flagella patient. Nō at q^{uod} mors eorū rep^{ro}
tare^{us} ut dei cultura: quōd maxie poterat eos attoni
tos facere. Vel q^{uod} illic ea q^{uod} a gētib^{us} debebāt pati di
xit: hic autē et iudaica adiecit.

Et nūc uado ad eū q^{uod} misit me: et
nemo ex vobis iterrogat me quo uad
dis. S^{ed} q^{uod} hec locut^{us} suz vobis: tristi
tia impleuit cor uestrū. S^{ed} ego uerita
tez dico vobis: expedit vobis ut ego uad
dā. Si ei nō abiero pacl^{us} nō ueniet
ad nos. Si at abiero: mittā euz ad
uos. Et cū uenerit ille arguet mūdū

eos peccasse nō credētes in me: dūz videbūt spūsan
cti donatōem ineffabilē iuocato me fieri. **AVG.**
de questi. no. 7. vete. testa. **Doc** etiā modo spiritus
ctus de peccato arguit mundū: quia in nomine sal
uatoris qui reprobatur est a mūdo virtutes operatur
Saluator autē seruata iusticia: nō trepidauit reuerti
ad eū qui se miserat: 7 per id q̄ regressus est pbauit
se inde venisse. vnde sequit̄: **Et** de iusticia: q̄a ad pa
trem vado. **CHRY.** i. ire ad patrē erit argumentū
q̄ irreprehensibile agebā vitam: vt nō possint adhuc
dicere: quoniam hic homo peccator est: 7 nō ē ex deo
Rursus quoniam expugnauit aduersariū: nequaquā
autē peccator existēs expugnasset. **Non** possunt di
cere q̄ demoniū habeo: 7 q̄ seductor sum. Quoniam
autē cōdemnat̄ est p̄pter me: sciēt q̄ cōculcabūt euz
postea: 7 resurrectōem meā manifeste sciēt: nō enī
me valēt detinere. **AVG.** de que. vete. 7 no. testa.
Uidētes etiā demones animas de inferis ire ad ce
los: cognouerūt adiudicatū esse p̄ncipē huius mundi
et reus fact̄ in causa saluatoris que tenebat amitte
ret. **Dec** quidē ascendēte saluatore visa sunt: sed su
perueniente in discipulis spiritus sanctus palā apte
manifesta sunt.

Adhuc multa habeo vobis dice
re: sed non potestis portare modo.
Cū autē uenerit ille spiritus ueritatis
docebit uos omnem ueritatē. **Nō**
enī loquetur a semetipso: sed quecū
q̄ audiet loquet̄: 7 que futura sunt
annūciabit uobis. **Ille** me clarificabit:
quia de meo accipiet: 7 annūciabit
uobis. **Omnia** quęcūq̄ habet pater
mea sūt. **Propterea** dixi: q̄a de meo
accipiet 7 annūciabit uobis.

THEO. Quia supra dixerat dominus: **Expedit** uo
bis ut ego vadam: iam hoc amplifcat dicens: **Adhuc**
multa habeo uobis dicere: sed nō potestis portare
modo. **AVG.** Omnes heretici audacias signēto
rū suoz quas maxie exhorret sensus humanus: hac
ocasiōe euāgelice sēne colorare conāt: quasi hec ip̄a
sint q̄ tūc discipuli portare nō poterāt: 7 ea docuerit
spūscūs: q̄ palā docē atq̄ p̄dicare spūs erubescit i
mūd̄. sed alia sunt mala q̄ portare nō pōt q̄liscūq̄
pudor humanus: 7 alia sunt bona q̄ portare nō pōt
p̄ sensus humanus. **Ista** sunt in corpib⁹ ipudicis: il
la remota sunt a corpib⁹ uniuersis. **Quis** autē n̄m au
deat eoz se dicē capace: q̄ illi cape nō ualebāt: ac p̄
h̄ nec a me expectēda sūt vt dicāt. **Sz** dicet aliq̄s: sic
m̄lti p̄nt q̄ tūc n̄ poterat petrus: sicut m̄lti p̄nt mar
tyrio coronari: quod tūc nō poterat petrus: p̄fert̄ iā
missio spūsancto: qui tūc nōdū erat missus. **Sed** nū
quid ideo scim⁹ que sunt: que dicere uoluit: absurdū
me. n. mihi uidet̄ dici tūc nō potuisse portare disci
pulos: que de altissimis reb⁹ inuenim⁹ in ap̄licis lit
teris: que postmodū sc̄pta sunt: nec ea d̄m̄ dixisse
narrat. **puer** say q̄dem sectarū homines ferre non p̄nt
quod in scripturis sanctis de fide catholica rep̄it: sicut

nos ferre nō possum⁹ sacrilegas eozū uanitates. q̄d
.n. est ferre nō posse: nisi equo animo nō h̄re: **Quis**
autē fidelis vel etiā cathecum̄n⁹ anteq̄ spūsanctus
baptizat⁹ accipiat nō equo animo legit atq̄ audit:
etiā si nō intelligit ea que post ascēsiōes d̄m̄ sc̄pta
sunt: **Dicit** autē aliquis: **Ribile** ne spūales uiri h̄nt i
doctrina q̄d carnalib⁹ taceāt: 7 spūalib⁹ eloquant̄:
Nulla quidē necessitas est: vt aliqua secreta doctri
ne taceant fidelib⁹ puulis: seorsum dicēda maiorib⁹
sz spirituales spūalia carnalib⁹ nō omnino taceāt p̄p̄
catholicā fidē que omnib⁹ p̄dicāda est. nec tamē sic
edisserāt: vt uolētes ea p̄cipe ad intelligētia: non ca
pacib⁹ facili⁹ fastidire faciāt in ueritate smone: q̄ i
smone p̄cipi ueritatē. **Nō** ergo in his d̄m̄ uerbis ne
scio que secreta suscipim⁹: q̄ cū dici a docēte possint
portari a discēte nō possint. **Sed** ea ip̄a que i doctri
na religiōis in quozlibet hoim̄ noticia dicimus: si
uellet nobis x̄ps dicere: sicut ea dicit angelis suis: q̄
nā homines portare possent: etiā si eēt spirituales: q̄
les adhuc apostoli nō erāt: **Nā** utiq̄ q̄cqd de crea
tura sciri pōt: min⁹ ē ip̄o creatore: 7 q̄s eū tacet. quis
autē uirtēs in hoc corpore possit oēm cognoscere uer
tatē: cū dicat ap̄s: **Ex** parte scim⁹. **Sed** q̄ p̄ spūsa
ctū sit: vt ad ip̄am quoz plenitudinē ueniamus: de
qua idē dicit ap̄s: **Tūc** autē facie ad faciē. **Nō** q̄d ē
in hac t̄m̄ uita d̄m̄ nobis p̄misit dicēs: **Cū** autē uene
rit ille spūs ueritatis: docebit uos oēm ueritatē: vel
deducet uos in oēm ueritatē: quo uerbo intelligim⁹
ei⁹ nobis plenitudinē in uita alia resuari. **Ipe** autē
spūsanct⁹ nūc docet fideles: q̄ta q̄sq̄ pōt capere
spiritualia: 7 in eoz cordib⁹ desiderii manus accēdit
DIDY. **Uel** hoc dicit q̄ auditores uerborū ei⁹ nō
dū fuerat oīa p̄secuti: que postea p̄ noie ei⁹ sufferre
poterāt: sed aliqua tradēs eis: illa que maiora erant
in posterū distulit: que tūc nō poterāt nisi p̄mit⁹ in
capite nostro magisteriū 7 forma crucis p̄iret. **Ad**
huc etiā typo legis 7 umbrę 7 imaginib⁹ fūiētes nō
poterāt ueritatē cui⁹ umbrā lex portabat inspicere.
Cū autē uenerit spūs ueritatis: diriget uos in oēm ue
ritatē sua doctrina 7 institutiōe nos trāfferēs a moy
se littere ad spūm̄ uiuificātē: in quo solo oīs sc̄pture
ueritas posita est. **CHRYSO.** Quia ergo dixerat:
Nūc non potestis portare: tūc autem poteritis. **Et**
quoniam spiritus sanctus ducet uos in omnē ueritatē:
ne hoc audietes maiore spiritus sancti existimēt sub
iūgit: **Non** enī loquet̄ a semetipso: sed quecūq̄ audi
et loquet̄. **AGV.** Simile est hoc ei quod de se ip̄o
dixit: **Non** possum a me ip̄o facere quicq̄: sed sicut
audio iudico: sed illud s̄m̄ boiem posse accipi uici
mus. **Cum** igit̄ spūsanct⁹ nulla susceptiōe cuiusq̄
creature creatura sit factus: quomodo de illo hoc
intelligendū est: **Sic** itaq̄ debem⁹ accipere: vt intelli
gam⁹ nō eum esse a se ip̄o. **Nam** fili⁹ de patre nat⁹ ē:
7 spūsanct⁹ de patre p̄cedit. **Quid** autē illic interfit
inter p̄cedere 7 nasci: 7 longū est disserere: 7 temera
rium diffinire. **Audire** autē illi scire est: scire s̄o esse.
Quia ergo nō est a semetipso: sed ab illo a quo p̄ce
dit: a quo illi est eētia: ab illo scia: ab illo igit̄ audi
entia. **Semp** itaq̄ audit spūsanct⁹: q̄z semp̄ scit: ab
illo q̄ audiuit audit 7 audiet: a quo ē. **DIDY.** **Et**
ergo: **Nō** loq̄t̄ a semetipso. h̄ ē: nō sine me: 7 sine meo
7 p̄is arbitrio: q̄a nō ex se est: sed ex patre 7 me est.

Doc. n. ipm q̄ subsistit ⁊ loquit̄: a patre ⁊ a me illi ē
 Ego vitate loquor. i. in spiro q̄ loquor: si q̄dē spūs ve
 ritatē. Dicē autē ⁊ loq̄ i trinitate: nō s̄m consuetudinē
 nr̄am accipiēdū ē: s̄ iuxta formā incorpaliū nr̄ay: ⁊
 maxie trinitatē: q̄ volūtate suā inserit cordib⁹ credē
 tiū: ⁊ eorū q̄ audire eū sunt digni. Loq̄ ḡ p̄m ⁊ au
 dire filiū eiusdē nature in p̄re ⁊ filio consensuq; signi
 ficatio ē. Spūs vō sanct⁹ q̄ ē spūs vitatē: spūs q; sapi
 entie: nō pōt filio loquēte audire q̄ nescit: cū hi p̄s
 sit qd̄ p̄ferat a filio. i. p̄cedēs vitas a vitate: cōsolator
 manēs a cōsolatore: de⁹ de deo spūs vitatis p̄cedens
 Deniq; ne q̄s illū a p̄re ⁊ filij voluntate ⁊ societate
 discernēt: sc̄ptū ē: Sed q̄ audiet loq̄. **AGV. iij. de**
tri. Nō autē hic efficit vt minor sit spūs sanct⁹: s̄ h. n.
 dictū ē q̄ de p̄re p̄cedit. **AVG. sup ioh.** Nec mouet
 at q̄ v̄bū futuri t̄pis positū ē. Illa q̄ppe audietia s̄
 p̄terna ē: q; s̄p̄terna sciētia. In eo autē q̄ sempiter
 nū ē: sine initio ⁊ sine fine cuiuslibet t̄pis v̄bū p̄as:
 q̄uis. n. nā illa imutabilis nō recipiat fuit ⁊ erit: sed
 t̄m ē. nō t̄m mēdacier dicim⁹: fuit ⁊ ē ⁊ erit fuit: q̄a
 nūq; defuit. erit: q; nūq; deerit. est: q; sp̄ ē. **DIDY.**
Per sp̄m etiā veritatē futuroꝝ sancti viris sc̄ia certa
cedit. Unde ⁊ p̄p̄e h̄ eodē repleti spū p̄nūciabāt
 ⁊ q̄si p̄ntia ituebāt q̄ erāt deiceps securura. un̄ seq̄:
 Et q̄ v̄. sunt annū. vobis. **BED.** Ost̄at q̄a multi
 spūs sancti gr̄a repleti: q̄ venura erāt agnouerūt. S; q;
 q; mlti varijs coruscāt v̄tutib⁹: nec t̄m q̄ v̄tura sunt
 agnosūt. pōt hic s̄mo sic accipi: Que v̄tura sūt vo
 bis annūciabit. i. gaudia vobis celest̄i patrie ad mes
 moriā reducer. V̄tura vō apl̄is nūciavit: mala. i. q̄
 p̄fessioe xp̄i erāt passuri: ⁊ bona q̄ p̄ eidem malis
 erāt p̄cepturi. **CHRY.** Eleuauit igit̄ p̄ h̄ eoz mētē
 cū ad nihil ita audiu sit humanū gen⁹ vt ad sciēdū
 futura. ab hac igit̄ eruit sollicitudine: ostēdēs q̄m fu
 tura eis picula p̄dicet: vt nō incidāt non obfuaētes.
 Deinde ostēdēs q̄m dixerit oēm vitatē: in quā spūs san
 ct⁹ adducer subiuigit: Ille me clarificabit. **AVG.**
Quia. i. diffundēdo i credētiū cordib⁹ charitatē spūs
alesq; faciendo declarauit eis: q̄l̄ p̄ri fili⁹ eēt eq̄lis
quē s̄m carnē p̄us t̄mō nouerant: ⁊ hoīem sic ho
mines cogitabāt. Vel certe: q; p̄ ip̄az claritatē fidu
cia repleti ⁊ timore depulso: annūciauerūt hoīb⁹
xp̄m: ac sic fama eius diffusa est toto orbe terrarū.
Ad. n. facturi erāt i spūsco h̄ eūdē sp̄m dixit esse fa
ctur. CHRY. Et q; d̄ns dixerat: **Ad. v̄ vn⁹ ē xp̄s**
vt ⁊ spūs sanct⁹ suscipiat ab eis subiuigit: Quia de meo
acci. ⁊ annū. vobis. DIDY. Accipe h̄ vt diuine na
 ture veniat itelligedū ē. quō. n. fili⁹ d̄as nō puatur
 bis q̄ tribuit: neq; cū d̄ano suo imp̄t̄ alijs: sic ⁊ spūs
 rit⁹ sanct⁹ nō accipit qd̄ ante nō habuit. Si. n. p̄us
 qd̄ nō habebat accepit: trāslato in aliū munere va
 cu⁹ largitor effectus est. Sic igit̄ spūs sanct⁹ a filio
 accipe id qd̄ sue nature fuerat cognoscēdū ē: ⁊ non
 aliā datē ⁊ accipiētē: sed vnā significare subst̄tiāz.
 Siquidē ⁊ fili⁹ eadē a patre suscipe dicit: in quibus
 ip̄e subsistit. Neq; n. quid aliud est fili⁹ exceptis his
 que ei datē a patre: neq; aliā est spūs sancti subst̄tiā
 p̄ter id qd̄ ei datē a filio. **AVG.** Nō autē p̄pterea
 sicut quidā heretici putauerūt: minor est filio spūs
 sanct⁹: quia fili⁹ accipiat a patre: spūs sanct⁹ a
 filio: quasi quibusdā gradib⁹ naturay. Unde ip̄e q̄
 stionē soluēs cur hoc dixerit explanat dicens: Quia q̄

habet pater mea sunt: propterea dixi vobis: quia de
 meo accipiet: ⁊ annūciabit vobis. **DIDY. q. d. Li**
ez a patre p̄cedat spūs veritatis: t̄m quia oīa que ha
bet pater mea sunt: ⁊ ip̄e p̄ris spūs me⁹ est: ⁊ de meo
accipiet. Laue autē ne cū ista dicūt: putes rē esse ali
quā ⁊ possessioem que a patre habeat ac a filio. ver
rum que habet pater iuxta subst̄tiā. i. eternitatem:
immutabilitatē: bonitatē: hec eadē habet ⁊ filius.
Procul hinc absint dialecticoꝝ tēdicule: dicūt enīz
Ergo ⁊ pater est filius. Si autē dixisset: Omnia que
cūq; habet de⁹ mea sunt: haberet occasioem impie
tatis cōsurgendi. cū vero dixerit: Omnia que habet
pater mea sunt: patris nomine se filijz declarauit.
paternitatē qui fili⁹ erat nō vsup̄auit: q̄uis ⁊ ip̄e p̄
adoptōnis gr̄am multoꝝ sanctorū sit pater. HY
LA. viij. de tri. Nō ergo in incerto domin⁹ reliquit
 v̄trū ex patre an ex filio spūs paracl̄t⁹ esse putetur.
 a filio enīz accepit q; ab eo mittit: ⁊ a patre p̄cedit.
 Et interrogo v̄trū idiū sit a filio accipe qd̄ a patre
 p̄cedere. Lerte idiū atq; vnū esse exūtimab̄ a fi
 lio accipe: quod si acciper a patre. cū. n. ait: Omnia
 quecūq; habz pater sua esse. ⁊ iccirco dixisset de suo
 accipiendū esse: docet etiā a patre accipiēda: a se t̄m
 accipi: quia omīa que patris sunt sua sunt. Non h;
 bec vnitas diuersitatē: nec differt a quo acceptū sit
 quod datū a patre: datū referat a filio.
Modicū ⁊ iā nō uidebitis me: ⁊
iterūz modicū ⁊ uidebitis me: quia
uado ad patrē. Dixerūt ergo ex di
scipulis eius ad inuicē: Quid ē hoc
quod dicit nobis: modicū ⁊ nō uide
bitis me: ⁊ iterum modicum ⁊ uide
bitis me: ⁊ qz uado ad patrē? Dice
bāt ergo: Quid ē hoc q̄ dic̄ nob̄ mo
dicum? Nescim⁹ qd̄ loquitur. Co
gnouit autē iesus: qz uolebāt eū iter
rogare: ⁊ dixit eis: De hoc queritis
iter uos qz dixi: modicū ⁊ nō uidebi
tis me: ⁊ iterūz modicū ⁊ uidebitis
me. Amē amen dico uobis: qz plo
rabitis ⁊ flebitis uos: mūd⁹ at gau
debit. Uos autē ⁊ tristabimi: s; tristi
cia uestra uertetur in gaudiū. Qu
lier cū parit tristitiā habet: qz uenit
hora ei⁹. Cum autē peperit pueruz:
iam non meminit p̄ssure propter
gaudiū: quia natus est homo in
mundum. Et uos igitur nunc qui
dez tristitiā habetis. Iterum au
tē uidebo uos ⁊ gaudebit cor uestrū
⁊ gaudiū ur̄m nemo tollet a uobis.

CHRY. Nescim⁹ qd̄ loquitur. Co
 gnouit autē iesus: qz uolebāt eū iter
 rogare: ⁊ dixit eis: De hoc queritis
 iter uos qz dixi: modicū ⁊ nō uidebi
 tis me: ⁊ iterūz modicū ⁊ uidebitis
 me. Amē amen dico uobis: qz plo
 rabitis ⁊ flebitis uos: mūd⁹ at gau
 debit. Uos autē ⁊ tristabimi: s; tristi
 cia uestra uertetur in gaudiū. Qu
 lier cū parit tristitiā habet: qz uenit
 hora ei⁹. Cum autē peperit pueruz:
 iam non meminit p̄ssure propter
 gaudiū: quia natus est homo in
 mundum. Et uos igitur nunc qui
 dez tristitiā habetis. Iterum au
 tē uidebo uos ⁊ gaudebit cor uestrū
 ⁊ gaudiū ur̄m nemo tollet a uobis.

CHR. Postq̄ domin⁹ discipulos releuauit p̄ ea que de sp̄sancto pmisit: rursus eorū opp̄ssit sensum dicens: **Modicū** ⁊ iaz nō videbitis me. **Doc** aut̄ facit: et assuefaciat eos per tristitiam auditōis: bene ferre suā separatōem. eam enī que dolet animā ⁊ a tristitia multa detinet: nihil ita cōsueuit quietare: et que tristitiā pariūt v̄ba reuoluta ⁊ t̄nue. **BED.** Dicit enī: **Modicū** ⁊ iaz nō videbitis me. quia t̄r̄ est nocte illa a iudeis: ⁊ in mane crucifit⁹ ⁊ sepult⁹ ab humanis est seclusus obrutibus. **CHR.** Si vero quis diligēter scrutabit hoc cōsolatōis est dicere. Quoniā ad prēm vado. **Doc** enī est ostēdere q̄ nō perierit: sed mors ei⁹ trāslatio sit: ⁊ aliā cōsolatiōem eis imposuit cū adiecit: **Et iterū modicū ⁊ videbitis me.** ostendēs qm̄ ⁊ redibit ⁊ in pauco erit spatium ⁊ cōtinua que cū eis coexistētia. **AVG.** **Doc** autem verba dñi obscura erāt discipulis: anteq̄ id quod dicit esset impletū. vnde sequit⁹: **Dixerunt ergo ex discipulis ei⁹ ad inuicē: quid ē hoc q̄ dicit nobis: Modicū cū ⁊ nō videbitis me: ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me: quia vado ad prēm.** **CHR.** **Doc** aut̄ nō intelligebant: aut ppter tristitiā que amouebat a mēte eorū ea que dicebant: aut ppter manifestatiōes eorū q̄ dicebāt: iccirco videbāt eis duo tria ponē n̄ erāt a tria. Si enī videbim⁹ te aiūt: quomodo vadis: si vō vadis: qualiter te videbim⁹: p̄pterea dicit: **Quid est hoc quod dicit nobis Modicū: nescim⁹ quid loq̄r.** **AVG.** Nā in p̄cedētib⁹ q̄ nō dixerat **Modicū:** sed dixerat **Ad prēm vado:** apte illis visus est loqui. Nūc ergo quod illis tūc obscurū fuit: ⁊ mox manifestū est: iam nobis vtiq̄ manifestū est. **Post paululum enī passus est: ⁊ nō viderūt eū rursus post paululum resurrexit ⁊ viderūt eū.** dicit aut̄: **Et iam videbitis me.** q̄. i. mortale xpm̄ vltimū nō viderēt. **ALCV.** Vel aliter: **Modicū temp⁹ est futurū: quo nō videbitis me.** i. illud triduum: quo in sepulchro quieuit: et iterū est **modicū futurū temp⁹ quo videbitis me.** i. illi. x. dies: in quib⁹ eis sepi⁹ post passiōem suā vsq̄ ad temp⁹ ascēsiōis sue apparuit. ⁊ ideo illo modico tempore videbitis me. **Quia vado ad prēm.** q̄ nō semp̄ i terra corporaliter sum māsurus: sed per humanitatez quā assumpsi ascēsurus in celū. Sequit⁹: **Cognouit aut̄ iesus quia volebāt eū interrogare ⁊ dixit eis: De hoc queritis inter vos: q̄ dixi vobis: Modicū ⁊ nō videbitis me.** **Amē amē dico vobis: q̄ plozabit et flebitis vos.** Ignorantiā ipsozū pius magister intelligens fm̄ illorū dubitatōem respōdit: quasi expositurus quid esset quod dixit. **AVG.** Quod sic accipi potest: quia cōtristati sunt discipuli de morte domini: ⁊ cōfestim de resurrectōe letati. **Mūdus aut̄ quo noie significati sunt inimici a quib⁹ xps̄ occisus est: tūc itaq̄ letati sunt occiso xpo: qm̄ sunt discipuli cōtristati.** vnde seq̄tur: **Mūd⁹ autē gaudebit: vos aut̄ cōtristabimini: sed tristitia vestra vertet in gaudium.** **ALCVI.** Sed ⁊ cūctis fidelib⁹ cōuenit h̄ sermo dñi: qui per lachrymas pressurasq̄ presentes ad gaudia eterna contēdūt. **Flentib⁹ aut̄ iustis: mūdus gaudet: quia in p̄nti delectant⁹: alteri⁹ vite nulla gaudia sperātes.** **CHR.** Deide ostēdēs quoniā tristitia parit gaudium: ⁊ qm̄ tristitia breuis. **Leticia vero infinita est: ad exemplū venit mūdianū dicens: Mulier cum parit tristitiā habet: quia venit hora**

eius. **Cum autē peperit puerū: iam nō meminit p̄surre ppter gaudium: q̄ natus est homo in mūdum.** **AVG.** Ita similitudo ad intelligendū nō videt esse difficilis: qm̄ cōparatio eius in p̄mptu est eodē ip̄o exponēte cur dicta sit. **Nam sequit⁹: Et vos igif nūc q̄dem tristitiā habetis. Iterū autē videbo vos: ⁊ gaudebit cor vestru⁹.** Parturitiō quippe tristitie: part⁹ autē gaudio oparat⁹: quod tūc magis esse cōsueuit quādo nō puella sed puer nascit⁹. quod vero subdit: **Et gaudium vestru⁹ nemo tollet a vobis: quia gaudium ip̄ozū ip̄e iesus est: significat quod ait ap̄ls: Christ⁹ resurgēs ex mortuis iaz nō morit⁹.** **CHR.** Significat etiā predicto exemplo qm̄ soluit ip̄e mortis pressuras ⁊ nouū hoīem regenerans esse fecit: ⁊ nō dixit qm̄ nō erit ei tribulatio: sed neq̄ meminit eius: tantū est quod succedit gaudium: ita erit ⁊ sanctis. **Et nō dixit: Quoniā natus est puer: sed quoniā homo: occulte suā resurrectōem insinuās.** **AVG.** De futurū visōe ⁊ gaudio: que superi⁹ dicta sunt melius existimo intelligi: **Modicū ⁊ iam nō videbitis me.** **Modicū enī est hoc totū spaciū: quo p̄sens per uolat seculū. ideo nāq̄ addidit: Quia vado ad prēm quia ad superiorē sententiā referēdū est vbi ait: Modicū ⁊ iam nō videbitis me.** **Non ad posteriorē vbi ait: Modicū ⁊ videbitis me.** **Fundo quippe ad patrem facturus erat ut eum nō viderēt.** illis ergo ait: **Modicū ⁊ iam nō videbitis me.** **Qui eum tūc corporaliter videbāt: quia itur⁹ erat ad patrē: ⁊ eum deinceps mortales visuri nō erant: qualē cum ista loquebāt videbāt.** quod vō addidit: **Et iterū modicū ⁊ videbitis me: vnuerse pmisit ecclesie.** **Doc** autē modicū longū nobis videt: quoniā ad huc agit cum finitū fuerit: tūc scietim⁹ qm̄ modicū fuerit. **ALCV.** **Mulier aut̄ sancta ecclesia est: ppter fecunditatē bonozū opū: ⁊ quia spirituales deo filios generat.** **Doc** mulier dū parit. i. dū in mūdo virtutū p̄fectib⁹ insistit: dum vndiq̄ tentat ⁊ affligit⁹: tristitiā habet de hoc: quia venit hora eius ut patiat⁹: q̄a nemo carnē suā odio habuit. **AVG.** **Nec tñ in hui⁹ gaudij parturitiōe sine gaudio tristes sum⁹: s̄ sicut ap̄ls ait: Spe gaudentes: q̄a ⁊ ip̄a mulier parturēs cui cōpati sum⁹: p̄ gaudet de mor futura ple: q̄ tristis est de p̄senti dolore.** **ALCV.** **Sed cū pepit. i. cū deuicto labore certante ad palmā puenerit: iaz non memit p̄surre p̄cedēt.** ppter gaudium p̄cepte retributiōis: **Quia natus est homo in mūdum.** **Sicut. n. mulier nato i h̄ mūdo hoīe letat⁹: ita ecclesia nato i vitā etnā fidelīū populo exultatiōe repletur.** **BED.** **Nec nouum debet videri si natus dicat qui et hac vita migrauerit.** **Sicut enī consueit nasci dicitur: cui⁹ q̄s de vtero matris p̄cedens i h̄c lucē igreditur: ita p̄t natus appellari: q̄ solutus a viculis carnis ad lucē eternā sublimat⁹.** **Unde sanctorū solēnia: nō funebria sed natalicia vocant⁹.** **ALCVI.** **Quod aut̄ dicit: Iterū videbo vos. i. assumā vos ad meip̄m: vel Iterū videbo vos. i. iterū vidēd⁹ apparebo: ⁊ gaudebit cor v̄m.** **AVG.** **Nūc ei totū laboris sui fructū ecclesia nūc p̄urit desiderādo: tūc est paritura cernēdo.** **Et ideo masculū quoniā ad istū fructū cōtēplatōis cuncta officia referūt actiōis: sol⁹ enī liber est q̄ ppter se appetit⁹: nō referat ad aliud: huic seruit actio. Ad h̄ enī referat q̄cqd bene agit ibi est finis qui sufficit vobis:**

etern⁹ igit⁹ erit. Neq⁹ enī finis nobis sufficit: nisi cuius null⁹ ē finis. De hoc igit⁹ qd⁹ sufficit nobis rectis sine audimus: Gaudiū vestrū nemo tollat a vobis.

Et in illo die me nō interrogabitis quicq⁹. Amē amē dico vobis: si quid petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. Usq⁹ modo nō petistis quicq⁹ in nomine meo. Petite et accipietis: ut gaudiū vestrū sit plenū.

Hec in puerbijs locut⁹ sum vobis. Venit hora cū iam non in puerbijs loquar vobis: sed palat de p^re meo annūciabo vobis. In illo die in nomine meo petistis. Et nō dico vobis: quia ego rogabo p^rez de vobis. Ipse enim pater amat vos: quia vos me amastis et credidistis: quia a deo exiui. Exiui a patre et veni in mundū: iterū relinquo mundū: et vadō ad patrem.

CHR^Y. Rursus oñdit dñs q⁹ expedit eū abire cū dicit: Et in illo die me nō rogabitis quicq⁹. **A**VG. Hoc verbū quod est rogare: nō solū petere: verū et interrogare significat: et grecum euāgeliū vnde hoc trāslatū est: tale habet verbū qd⁹ vtrūq⁹ possit intelligi.

CHR^Y. Dicit ergo: Et in illo die. I. cū resurrexero: **N**e nō rogabitis q⁹q⁹. i. nō dicetis. **D**ñde nobis p^rem et quo vadis: qm̄ scietis p^r sp̄s sanctū. vel **N**ō rogabitis me. i. nō indigebitis mediatore ad ipetrādū: sed sufficet nomē meū qd⁹ inuocātes omīa accipietis. vnde sequit⁹: Amē amē dī. vō. si qd⁹ petie. pā. in no. meo dā. vobis. **D**ñdit aut⁹ noīs virtutē: si nō vis neq⁹ rogat⁹: sed noīat⁹ solū apud p^rem facit mirabilia. nō ergo ait: Existimetis q⁹ de reliquo nō ero vobis cū: vos derelictos esse. nomē enī meū maiore dabit vobis securitatē. vnde sequit⁹: Usq⁹ mō nō peti. q⁹ in no. me. peti. et acci. vt gau. ve. vestrū sit plenū.

THEO. Alacritas. n. vestra tūc erit integerrima: cum ad vota vobis petita succedēt. **C**HR^Y. Quia igit⁹ obubrata erāt que dicta sunt subiūxit: **H**ec i. p. lo. sum vō. ve. hō. cū iam non in puer. lo. vobis. i. erit temp⁹ qm̄ scietis oīa manifeste. dicit aut⁹ resurrectionis tēpus: **S**z palā de p^re meo annūci. vobis. **E**tenī xl. dieb⁹ disputauit cū eis cōgregatis loquēs de regno dei: **E**t nūc inq⁹ in timore exites non attēditis his que dicūt. tūc aut⁹ resuscitatū vidētes: poteritis palā oīa dicē.

THEO. **A**dbuc p^rbet illis fiducia: qm̄ recipiet i tētatiōib⁹ auxiliū desup cū subdit: **I**n il. die in no. me. petetis. et adeo assero vobis p^rem fauere q⁹ neq⁹ interuētū meo vlt^ri indigebitis. vnde subdit: **E**t nō dī. vō. q⁹ ego roga. pā. p vō. ipse. n. pā. amat vos. **P**orro ne resiliāt a dño: velut eo vlt^ri nō egētes subiungit: **Q**uia vos me amastis. q. d. **O**b hoc diligit vos pater: q⁹ vos me dilexistis. cū itaq⁹ excideritis ab amore meo: cōfestim et a paterno derideris. **A**GV. **S**ed nūqd⁹ ideo amat ille: quia nos

amamus: an potius q⁹ ille amat: ideo nos amam⁹: hoc ipse euāgelista in epla sua dicit: **N**os diligam⁹: q⁹ ipse p^r dilexit nos. **A**mat ergo nos p^r: quia nos amam⁹ filiū: cū a patre et filio accepim⁹ et patrem amem⁹ et filiū. **A**mauit ipse qd⁹ fecit: s^z nō in nobis faceret qd⁹ amaret: nisi ante q⁹ id faceret nos amaret.

HYL A. vi. de tri. **L**aret etiā apud p^rem intercessio omis necessitate pfecta de filio fides: q⁹ qd⁹ a deo erit credit atq⁹ amat: et p seipam iā et audiri meret et amari: natū ex deo filiū missūq⁹ cōfessa. vñ seq⁹: **E**t credi. q⁹ a de. exiui. **N**atiuitas itaq⁹ ei⁹ et aduēt⁹ oñs dīf cū subdit: **E**xiui a pā. et ve. in mundū. **A**lter in di spēlatōe: alter in natura est. **A** pā. n. venisse: et a deo exisse: nō est significatōnis eiūsdē: cū aliud sit a deo in substantiā natiuitatis exisse: aliud a p^re in hunc mundū ad summāda salutis n^re sacramēta venisse.

Lū aut⁹ exire a deo sit et natiuitate subsistē: qd⁹ aliud q⁹ de⁹ esse posset. **C**HR^Y. **Q**uia vō resurrectionis s^mo nō modicū eos mitigabat: et cū hoc audire q⁹ a deo exiuit: et illuc vadit: cōtinue ea circūuoluit. vñ seq⁹: **I**tez reli. mun. et va. ad p^rem. **N**ā hoc qd⁹ certificabat qm̄ recte in ipm̄ credebāt: hoc vō qm̄ submunitōe ei⁹ futuri erāt. **A**VG. **E**xit enī a p^re: q⁹ de patre est. in mundū venit: q⁹ mūdo suū corp⁹ ostendit. **M**ūdū reliq⁹ corpali discessiōe: p^rexit ad p^rez boīs ascēsiōe: nec mūdū deseruit p^ritē gubernatōe: quia sic in mūdū venit exiens a patre: et nō desereret patres. **S**ed dñm iesum xpm̄ postea q⁹ resurrexit: et in terrogatū legimus et rogatū. nam interrogat⁹ est a discipulis ascensur⁹ in celū quādo regnū restitueret israel. **R**ogat⁹ est a stephano cū esset in celo: vt sp̄s ritū eius suscipet. **E**t quis audeat dicere rogādū nō esse immortalē: rogari debuisse mortalē: puto ergo quod dicit: **I**n illa die me nō rogabitis quicq⁹: nō ad illud temp⁹ referendū esse quo resurrexit: sed ad illud quādo videbim⁹ eum sicuti est: que visio nō tēporalis vite est sed eterne: vbi iam nihil rogem⁹: nihil interrogem⁹: quia nihil desiderandū remanebit nihil querendū latebit.

ALCVI. **S**ic ergo dicit: **I**n futuro me nō rogabitis quicq⁹. sed interim dū in peregrinatōne huius miserie cōuersamini: si petieritis p^rem dabit vobis. vnde subdit: **A**men amen dico vobis: siquid petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. **A**VG. **H**oc quod ait: **S**iquid: nō quod liber intelligit: sed aliquid quod non in beate vite cōparatōne sit nihil. **N**on autē petis in nomine salutis toris quicquid petis cōtra ratōem salutis. nō enim sonū litterarū aut syllabarū: sed quod sono recte ac veraciter intelligit⁹ hic accipiendū est cū dicit: **I**n nomine meo. vnde qui hoc sentit de christo qd⁹ nō est de vnicō filio dei sentiendū: nō petit in ei⁹ nomine. **Q**ui vō quod est de illo sentiendū sentit: ipse in ei⁹ nomine petit: et accipit quod petit si nō cōtra suā salutē sempiternā petit: accipit aut⁹ quādo debet accipere. **Q**uēdā enī nō negant: sed vt congruo den^t tpe differūt.

Ita sane itelligēdū est quod ait **D**abit vobis: vt ea beneficia significata sciant⁹: his verbis que ad eos q⁹ petunt prope pertinet. **E**raudiunt quippe omnes sancti pro seipsis: nō autē pro omnibus: quia non vnicuiq⁹ dictū est **D**abit: sed **D**abit vobis. **Q**ū autē sequit⁹: **U**sq⁹ modo nō petistis q⁹q⁹ in nomine meo: duobus modis itelligi potest. **U**el quia in nomine

... non petitis...
... hoc quod ait...
... in nomine meo...
... dabit vobis...
... usque modo...
... non petistis...
... in nomine meo...
... duobus modis...
... itelligi potest...
... vel quia in nomine

meo nō petistis: quod nomē nō sicut cognoscendū est cognouistis: vel Nō petistis quāquā qm̄ in opatiōe rei quā petere debuistis p̄ nibilo hūidū ē qd̄ petistis. **U**t igit in noie ei? nō nibil: sed gaudiū plenū petāt subdit: **P**erite et accipietis: ut gaudiū v̄m sit plenū hoc qd̄ dicit Gaudiū plenū: nō carnale sed spiritale gaudiū est. et qm̄ tātū erit ut aliqd̄ ei iā n̄ sit addēdū tūc erit plenū. **A**VG. i. de tri. hoc aut̄ est plenū gaudiū v̄z quo ampli? nō est: frui deo: trinitate: ad cui? imaginē facti sumus. **A**VG. sup̄ ioh̄. Quicqd̄ ergo petis qd̄ p̄tinet ad h̄ gaudiū d̄sequēdū: hoc est in noie x̄pi petēdū. **I**sto. n. bono in petēdo p̄seuerātes sanctos suos neq̄q̄ m̄ia diuina fraudabit. quēqd̄ aut̄ aliō petis nihil petis: nō qz̄ nlla res ē: qz̄ i tāte rei cōparōe quēqd̄ aliud occupāre nihil ē. **S**eq̄t. **D**ec in puer. lo. sum vo. ve. ho. cū iā nō in puer. lo. vo. sed pa. de pa. annū. vobis. **P**ossent dicere hāc de q̄ loq̄tur hora futurū sc̄lm̄ intelligi: vbi videbim? palā qd̄ ap̄tus dicit: facie ad facie: ut qd̄ ait: **D**ec in puerbijs locut? sum vobis: hoc fit qd̄ ab ap̄lo dictū ē: **U**ides m̄ nunc p̄ speculū in enigmate. **A**nnūciabo aut̄ vobis qz̄ p̄ filiū p̄r̄ videbit. neqz̄. n. p̄r̄m q̄s cognoscit nisi fili? et cui voluerit filius reuelare. **G**RE. xxx. mo. **P**alā quippe de patre annūciare se asserit: qz̄ p̄ patrefactā tūc maiestatis sue sp̄m̄: et quō ip̄e gignēt nō ip̄ar̄ oriat? et quō v̄trozūqz̄ sp̄s v̄triqz̄ coeīn? p̄cedat ostēdit. **A**VG. **S**ed istū sensum videt̄ ip̄edi re qd̄ sequit? **I**n illo die in noie meo petetis. **I**n futuro. n. seculo qd̄ petituri sum? qm̄ satiabit̄ in bonis desiderii n̄m̄: petitiō nāqz̄ alicui? est indigētie. **R**elinquit̄ itaqz̄ ut intelligat̄ iesus discipulos suos de carnalib? vel aialib? se spiritales eē facturū. **D**omo aut̄ aialis sic audit̄ quēcūqz̄ audit de deīnā: ut aliud qz̄ corp? cogitare nō possit. **I**deo puerbia illi sunt que cūqz̄ dicta sapiētie de icorpea immutabilisqz̄ substantia: non qz̄ tanqz̄ puerbia deputet: sed qz̄ sic cogitat quō qui puerbia solēt̄ audire neqz̄ intelligere. **C**um vō spiritualis cepit oīa diiudicare: etiā si i hac vita velut p̄ speculū et ex pte p̄spicit: tū nullo corpis sensu: nulla imaginaria cogitatōe: sed mēt̄is certissima intelligētia caput̄ deū nō corp? eē: sed sp̄m̄. **I**ta palam de patre annūciatē filio ut eiusdē substantie sp̄cipiat? et ip̄e qui annūciat: tūc in ei? noie petūt qui petunt: quia in sono ei? nois nō aliud qz̄ res ip̄a est que hoc nomē vocat̄ intelligūt. **D**i p̄nt cogitare d̄m̄ n̄m̄ iesum x̄pm̄ inq̄stū homo est. p̄ nobis interpellare patre: inq̄stū de? est uos exaudire cū p̄r̄e: quod eum significasse arbitroz vbi ait: **E**t nō dico vobis q̄a ego rogabo p̄r̄m p̄ vobis. **A**d hoc quippe intueđū quo modo non rogat̄ patrē filius: sed simul exaudiant rogātes pater et filius: non nisi spiritualis oculus mēt̄is ascendit.

Dicunt ei discipuli ei?: **E**cce nūc palam loqueris: et puerbiū nullum dicis. **N**unc scimus: quia scis oīa: et non opus est tibi ut quis te interroget. **I**n hoc credimus: qz̄ a deo existi. **R**espondit eis iesus: **M**odo creditis. **E**cce uenit hora et iā uenit ut

dispergamini unusquisqz̄ in propria et me solum relinquatis: et non sum solus: quia pater mecum est. **H**ec locutus sum uobis: ut in me pacem habeatis. **I**n mundo pressuraz habebitis: sed p̄fidite: ego uici mūdū.

CHR̄Y. Quia discipulos hoc maxime respirare fecit qz̄ erāt patris amici: p̄pterea dicit̄ se cognoscere qz̄ oīa nosset. vnde sequit? **D**i. ei disci. eius. **E**c. nūc pa. lo. et puer. nul. dicis. **A**VG. **C**ū aut̄ ad huc p̄mitat̄ futura illa hora in qua sine puerbijs locutur? ē: cur isti hoc dicit? nisi quia illa que scit̄ ip̄s nō itelligēt? esse puerbia: v̄sqz̄ adeo non intelligūt: ut nec saltē nō se intelligere intelligāt. **C**HR̄Y. **D**m̄ aut̄ ad id quod in eoz̄ mente erat respōdit̄ subdit: **N**ūc scim? qm̄ scis oīa. **U**ides qualiter imp̄fecte se habebāt: qui post tot et tāta demonstrata dicit? **N**unc scimus. et hoc dicit̄ tanqz̄ ei quādā gratiā tribuēt̄. **E**t nō est opus tibi ut quis te interroget. hoc est anteqz̄ audias nosti ea que scādalizāt nos: et quiescere nos fecisti dicens: **Q**uoniam pater vos amat. **A**VG. **Q**uid ergo vult sibi: qz̄ ei quē sciebāt nosse oīa: cū dicere debuisset videant? **N**ō est op? tibi ut quēcūqz̄ interrogas: dicēdū poti? putauerūt: **N**ō est op? tibi ut quis te interroget. **Q**uod v̄trūqz̄ legim? factū: et iter rogasse. s. d̄m̄ et interrogatū fuisse. **S**ed h̄ cito suluitur: qui hoc nō ei: sed illis poti? op? erat quos interrogat: vel a quib? interrogabat. **N**eqz̄ enī aliquos ille interrogabat: ut ab eis aliquid disceret: sed eos potius ut doceret: et qui interrogabāt eū volētes ab eo aliquid discere illis p̄fecto id op? erat: ut scirent ab eo aliqua: quā nouerat omnia. **I**lle aut̄ nō opus habebat: ut qz̄ ab eo scire quicqz̄ vellet: p̄ ip̄s cognosceret interrogatōem: quia p̄usqz̄ interrogaret: iterrogator nouerat voluntatē. **P**reuidere aut̄ cogitationes hominū: magnū domino nō erat: sed magnū p̄uulīs erat qui subdit: **I**n hoc credim? quia a deo existi. **H**YLA. vi. de tri. **P**er id enī credit̄ qz̄ a deo exiit: quia ea que dei sunt agit. nā cū domin? v̄trūqz̄ dixisset: **A** deo exiui: et a patre ueni in hūc mūdū: nihil admiratōis in eo habuerūt: quod frequēter audierāt. vnde nō addit: **A** patre uenisti in hūc mundum. sciebāt enī a deo missum: et exisse tamē a deo nesciebāt. **I**nenarrabile vero illam filij natiuitatē p̄ virtutē dicti istius intelligēt̄: tunc primū ceperūt aduertere: cum illum sine p̄uuerbijs profiterent̄ eē locutū. **N**on enī per cōsuetudinē humani p̄r̄us deus ex deo nascit? cuius a deo exiit poti? qz̄ p̄r̄us est. **E**st enī vn? ex vno: nō est portio: nō est desectio: nō est diminutio: nō deriuatio: nō est p̄tētio: nō passio sed viuēt̄is nature ex viuēt̄is natiuitas est. **D**e? ex deo eriens est: non creatura in dei nomē electa: non ut esset cepit ex nibilo: sed exiit a manēte: et exisse significatōem habet natiuitatis: nō ichoatōis. **A**GV. **P**eriqz̄ de ipsa eoz̄ etate ad huc sc̄dm̄ interiorē hominē parua et infirma eos admonet. vnde subditur **R**espondit eis iesus: **M**odo creditis. **B**ED. **Q**uod duobus modis pronunciarī potest affirmando: scilicet et insultando. **S**i insultando: hic est sensus:

tardi⁹ ad credēdū enigilasti. Ecce enī venit hora zc. Si affirmādo: sensus est: vep est qđ creditis. Sed ecce venit hora vt dispgamini vnusq̄sq̄ in p̄pa: et me solū relinq̄tis. **AVG.** Nō. n. qñ p̄phēsus ē: trīmō carne sua ei⁹ carnē vep etiā mēte reliquerūt fidem.

CHRY. Dicit autē: Dispgamini. s. qñ tradar: tātuz .n. vobis dñabit timor: vt neq; simul possitis recedē Sed ego ex h̄ nullū patiar malū. vñ subdit: Et non suz sol⁹ qz p̄f mecū ē. **AVG.** Ad h̄ intelligēdū eos volebat extēdi z crescere: ne sic a p̄re filiuoz cogitarēt exisse: vt putarēt etiā recessisse. deide smonē concludit dicens: Dec locut⁹ sum vobis: vt in me pacē habeatis. **CHRY.** i. vt nō abijciatis me a mēte v̄ra. Nō .n. nūc solū qñ p̄phēdar fiēt vobis aduersa: s; donec eritis in mūdo tribulāōem habebitis: z h̄ est quod subdit: In mūdo p̄surā habebitis. **GRE.** xvi. mo. q. d. Sit vobis de me interi⁹ qđ solādo reficiat: qđ erit de mūdo exteri⁹ quod sentiēdo graui⁹ p̄mat.

AVG. Illud inītiuz habitura fuerat ista p̄sura de quo dicit: Venit hora vt dispgamini: vnusq̄sq̄ in p̄zia. sed nō eo modo erat p̄seueratura. qđ. n. adiūxit: Et me solū relinq̄tis. non vult eos tales esse in cōti p̄sura: quā post ei⁹ ascēsiōne fuerāt in mundo habituri: vt relinq̄at eū: sed vt in illo pacē habeat p̄ma nētes in eo. vnde sequit⁹: Sed cōfidite. **CHRY.** i. resurgite mēte. Magist⁹ .n. sup̄ate inimicos: nō oꝝ discipulos ariari. vnde subdit: Quia ego vici mūdū.

AVG. Pato autē sp̄s sancto cōsiderūt z vicerūt: nō nūc in illo. nō enī vicisset ille mūdū: si mēbra ei⁹ vice ret mūdus. cui⁹ autē dicit: Dec locut⁹ sum vobis: vt in me pacē habeatis. nō recētiōra pauloante ab eo dicta: sed oīa debem⁹ accipere: siue quecūq; illis locut⁹ est ex quo eos cepit h̄re discipulos: siue ex quo post cenā exorsus est: hūc mirabile p̄lixūq; smonē. Dāc enī cām cōmēdauit smonū suū: vt in illo pacē bzēt hec pax finē t̄pis nō habebit: sed oīs pie n̄re intētiōnis actōisq; finis ip̄a erit. **CA. XVII.**

Hec locutus est iesus: z subleuatis oculis in celuz dixit Pater venit hora: clarifica filiū tuū: ut filius tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestātē omnif carnis: ut omne quod dedisti ei det eis uitam eternā. Hec est autē uita eterna: ut cognoscāt te solū deuz uerū: z quē misisti iesum christū. Ego te clarificauī super terrā: opus con summaui quod dedisti mihi ut faciā Et nunc clarifica me tu pater apud temetipsum claritate quam habui: prius q̄z mundus fieret apud te.

CHRY. Quia dixerat domin⁹: In mūdo p̄surā habebitis: post admonitōem in oratōem ouertitur erudiēs nos in tribulātōnib⁹ oīa dimittētes ad deū refugere. vñ dicit: Dec locut⁹ est iesus. **BED.** Illa intelligi debēt que in cena locut⁹ est: quedā quide⁹

sedēdo vsq; ibi: Surgite eam⁹ hinc. Deide stādo vsq; ad hymni finē: cui⁹ h̄ est inītiū. Et subleuatis oculis in celū dixit: Pater venit hora: clarifica filiū tuū.

CHRY. Propter hoc in celuz oculos eleuauit: ut nos doceret extēsiōne que est in orōib⁹ ut stātes sur sum aspiciam⁹: nō oculis carnis solū: sed z mentis.

AVG. Poterat autē domin⁹ in forma sui si h̄ op⁹ eēt orare silētiō. sed ira se patri exhiberi voluit precatōz: ut meminisset n̄m se esse doctozē. Proide nō solū ad ip̄os sermocinatio: sed etiā p̄ ip̄s ad patre oratio discipuloꝝ est edificatio. Prefecto z n̄m q̄ fueram⁹ cōsc̄pta lecturi. hoc autē qđ ait: Pater venit hora. oñdit oē t̄ps z qđ qñ faceret: uel fieri sinerz: ab illo esse dispositū: qui t̄pi subdit⁹ nō est. nō autē credat hec hora fato v̄gēte venisse: sed deo potius ordi nate. absit enī ut sidera mozi cogeret fidez cōditōzē.

CHRY. iij. de tri. Nō diē autē nō t̄ps de se horā venisse dicit: In hora diei portio est. Et q̄ erat hec hora: Jam nūc cōspuēd⁹. flagellād⁹: crucifigēd⁹ erat. s; clarificat pater filiū. Sol de cursu opis descēdit: z in tritū suū cū eo reliqua mūdi elemēta senserūt: ad onus dñi in cruce pēdētis terra tremuit: z eū q̄ moriturus erat intra se cōtestata est nō cape. Proclamat cēturio: Vere fili⁹ dei erat iste: p̄dictōi cōsentit effectus. oīs dixerat: Clarifica filiū tuū. nō solū noie p̄stas tus esse sed filiū: sed z p̄pate qua dicit Tuū. n̄t ti enī nos filij dei: sed nō talis hic fili⁹. hic enī p̄pus z ver⁹ est fili⁹ origine: nō adoptōe: veritate nō nūc patōe: natiuitate nō creatōe. ergo post clarificatiōne ei⁹ veritatē cōfessio secuta est. nā vep dei filiū centurio cōfite⁹: ne quis credētiū ambigeret: qđ aliquis p̄sequētiū nō negasset. **AVG.** Sed si passiōe clarificat⁹ dicit⁹: q̄tō magis resurrectōe: Nā in passione magis eē hūilitas q̄ claritas cōmēdat. qđ ergo ait: P̄r venit hora: clarifica filiū tuū. sic intelligēdū est: tanq̄ dixerit: Venit hora semināde hūilitatē: fructū nō differas claritatis. **HYLA.** iij. de tri. Sed forte ifirm⁹ repiet fili⁹ oū clarificatiōem portioz expectat

Et q̄s nō p̄m portioz cōfidebit cū ipe dicat: Pater maior me ē: Sed cauēdū ē: ne apud impitos gloriā filij honoz p̄is infirmet. nā sequit⁹: At fili⁹ tu⁹ clarificet te. Nō ergo infirm⁹ ē fili⁹: v̄icē clarificatiōis ip̄s cū clarificā⁹ sit redditur⁹. Ergo ex postulatio clarificatiōis dāde: vicissim⁹ reddēde eādē i v̄troq; ostēdit diuinitatē v̄tutē. **AVG.** Merito autē q̄rit: quō p̄m clarificauerit fili⁹: cū sempiterna claritas p̄is nec diminuta fuerit in forma humana: nec augeri potuerit in sua p̄fectōe diuina. Sed apud boiē mi nor erat quādo in iudea trīmōdo de⁹ not⁹ erat. qđ v̄o per euāgelii christi factū est: ut pater innotescēt gētibus: patre clarificauit z filius. dicit ergo: Clarifica filiū tuū: ut fili⁹ tu⁹ clarificet te. ac si dicat: Reu scita me: ut innotescas toti orbi p̄ me. Deide magis pandēs quomodo clarificet patre fili⁹ subiūgit: Si cut dedisti ei potestātē omis carnis: ut omne quod dedisti ei: det eis vitā eternā. Omne carnē dixit om nē dominē: a patre totū significās. Doc autē q̄ potestas christo a patre data est omis carnis: sm̄ hor minē intelligēdū est. **CHRY.** iij. de trinita. Caro ei fact⁹ ipe vite efnitatē erat cadūc et corpis z mortali⁹ redditur⁹. **HYLA.** i. de tri. Ut acceptio p̄tā

tis sola ē significatio natiuitatis: in q̄ accepit id qđ ē

... CHRY. Dicit autē: Dispgamini. s. qñ tradar: tātuz .n. vobis dñabit timor: vt neq; simul possitis recedē Sed ego ex h̄ nullū patiar malū. vñ subdit: Et non suz sol⁹ qz p̄f mecū ē. **AVG.** Ad h̄ intelligēdū eos volebat extēdi z crescere: ne sic a p̄re filiuoz cogitarēt exisse: vt putarēt etiā recessisse. deide smonē concludit dicens: Dec locut⁹ sum vobis: vt in me pacē habeatis. **CHRY.** i. vt nō abijciatis me a mēte v̄ra. Nō .n. nūc solū qñ p̄phēdar fiēt vobis aduersa: s; donec eritis in mūdo tribulāōem habebitis: z h̄ est quod subdit: In mūdo p̄surā habebitis. **GRE.** xvi. mo. q. d. Sit vobis de me interi⁹ qđ solādo reficiat: qđ erit de mūdo exteri⁹ quod sentiēdo graui⁹ p̄mat. **AVG.** Illud inītiuz habitura fuerat ista p̄sura de quo dicit: Venit hora vt dispgamini: vnusq̄sq̄ in p̄zia. sed nō eo modo erat p̄seueratura. qđ. n. adiūxit: Et me solū relinq̄tis. non vult eos tales esse in cōti p̄sura: quā post ei⁹ ascēsiōne fuerāt in mundo habituri: vt relinq̄at eū: sed vt in illo pacē habeat p̄ma nētes in eo. vnde sequit⁹: Sed cōfidite. **CHRY.** i. resurgite mēte. Magist⁹ .n. sup̄ate inimicos: nō oꝝ discipulos ariari. vnde subdit: Quia ego vici mūdū. **AVG.** Pato autē sp̄s sancto cōsiderūt z vicerūt: nō nūc in illo. nō enī vicisset ille mūdū: si mēbra ei⁹ vice ret mūdus. cui⁹ autē dicit: Dec locut⁹ sum vobis: vt in me pacē habeatis. nō recētiōra pauloante ab eo dicta: sed oīa debem⁹ accipere: siue quecūq; illis locut⁹ est ex quo eos cepit h̄re discipulos: siue ex quo post cenā exorsus est: hūc mirabile p̄lixūq; smonē. Dāc enī cām cōmēdauit smonū suū: vt in illo pacē bzēt hec pax finē t̄pis nō habebit: sed oīs pie n̄re intētiōnis actōisq; finis ip̄a erit. **CA. XVII.** **H**ec locutus est iesus: z subleuatis oculis in celuz dixit Pater venit hora: clarifica filiū tuū: ut filius tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestātē omnif carnis: ut omne quod dedisti ei det eis uitam eternā. Hec est autē uita eterna: ut cognoscāt te solū deuz uerū: z quē misisti iesum christū. Ego te clarificauī super terrā: opus con summaui quod dedisti mihi ut faciā Et nunc clarifica me tu pater apud temetipsum claritate quam habui: prius q̄z mundus fieret apud te. **CHRY.** Quia dixerat domin⁹: In mūdo p̄surā habebitis: post admonitōem in oratōem ouertitur erudiēs nos in tribulātōnib⁹ oīa dimittētes ad deū refugere. vñ dicit: Dec locut⁹ est iesus. **BED.** Illa intelligi debēt que in cena locut⁹ est: quedā quide⁹ sedēdo vsq; ibi: Surgite eam⁹ hinc. Deide stādo vsq; ad hymni finē: cui⁹ h̄ est inītiū. Et subleuatis oculis in celū dixit: Pater venit hora: clarifica filiū tuū. **CHRY.** Propter hoc in celuz oculos eleuauit: ut nos doceret extēsiōne que est in orōib⁹ ut stātes sur sum aspiciam⁹: nō oculis carnis solū: sed z mentis. **AVG.** Poterat autē domin⁹ in forma sui si h̄ op⁹ eēt orare silētiō. sed ira se patri exhiberi voluit precatōz: ut meminisset n̄m se esse doctozē. Proide nō solū ad ip̄os sermocinatio: sed etiā p̄ ip̄s ad patre oratio discipuloꝝ est edificatio. Prefecto z n̄m q̄ fueram⁹ cōsc̄pta lecturi. hoc autē qđ ait: Pater venit hora. oñdit oē t̄ps z qđ qñ faceret: uel fieri sinerz: ab illo esse dispositū: qui t̄pi subdit⁹ nō est. nō autē credat hec hora fato v̄gēte venisse: sed deo potius ordi nate. absit enī ut sidera mozi cogeret fidez cōditōzē. **CHRY.** iij. de tri. Nō diē autē nō t̄ps de se horā venisse dicit: In hora diei portio est. Et q̄ erat hec hora: Jam nūc cōspuēd⁹. flagellād⁹: crucifigēd⁹ erat. s; clarificat pater filiū. Sol de cursu opis descēdit: z in tritū suū cū eo reliqua mūdi elemēta senserūt: ad onus dñi in cruce pēdētis terra tremuit: z eū q̄ moriturus erat intra se cōtestata est nō cape. Proclamat cēturio: Vere fili⁹ dei erat iste: p̄dictōi cōsentit effectus. oīs dixerat: Clarifica filiū tuū. nō solū noie p̄stas tus esse sed filiū: sed z p̄pate qua dicit Tuū. n̄t ti enī nos filij dei: sed nō talis hic fili⁹. hic enī p̄pus z ver⁹ est fili⁹ origine: nō adoptōe: veritate nō nūc patōe: natiuitate nō creatōe. ergo post clarificatiōne ei⁹ veritatē cōfessio secuta est. nā vep dei filiū centurio cōfite⁹: ne quis credētiū ambigeret: qđ aliquis p̄sequētiū nō negasset. **AVG.** Sed si passiōe clarificat⁹ dicit⁹: q̄tō magis resurrectōe: Nā in passione magis eē hūilitas q̄ claritas cōmēdat. qđ ergo ait: P̄r venit hora: clarifica filiū tuū. sic intelligēdū est: tanq̄ dixerit: Venit hora semināde hūilitatē: fructū nō differas claritatis. **HYLA.** iij. de tri. Sed forte ifirm⁹ repiet fili⁹ oū clarificatiōem portioz expectat Et q̄s nō p̄m portioz cōfidebit cū ipe dicat: Pater maior me ē: Sed cauēdū ē: ne apud impitos gloriā filij honoz p̄is infirmet. nā sequit⁹: At fili⁹ tu⁹ clarificet te. Nō ergo infirm⁹ ē fili⁹: v̄icē clarificatiōis ip̄s cū clarificā⁹ sit redditur⁹. Ergo ex postulatio clarificatiōis dāde: vicissim⁹ reddēde eādē i v̄troq; ostēdit diuinitatē v̄tutē. **AVG.** Merito autē q̄rit: quō p̄m clarificauerit fili⁹: cū sempiterna claritas p̄is nec diminuta fuerit in forma humana: nec augeri potuerit in sua p̄fectōe diuina. Sed apud boiē mi nor erat quādo in iudea trīmōdo de⁹ not⁹ erat. qđ v̄o per euāgelii christi factū est: ut pater innotescēt gētibus: patre clarificauit z filius. dicit ergo: Clarifica filiū tuū: ut fili⁹ tu⁹ clarificet te. ac si dicat: Reu scita me: ut innotescas toti orbi p̄ me. Deide magis pandēs quomodo clarificet patre fili⁹ subiūgit: Si cut dedisti ei potestātē omis carnis: ut omne quod dedisti ei: det eis vitā eternā. Omne carnē dixit om nē dominē: a patre totū significās. Doc autē q̄ potestas christo a patre data est omis carnis: sm̄ hor minē intelligēdū est. **CHRY.** iij. de trinita. Caro ei fact⁹ ipe vite efnitatē erat cadūc et corpis z mortali⁹ redditur⁹. **HYLA.** i. de tri. Ut acceptio p̄tā

Nō est infirmitati datio deputāda: cū in eo signifi-
 ces p̄r eē qđ dederit: et in eo fili^o de^o maneat: qđ vite
 eterne dāde superserit prāte. **CHRY.** Dicit autē: De
 disti ei prāte oīs carnis. vt oīdat qđ nō ad iudeos so-
 los sua p̄dicatio: sed ad totū orbē terrarum extēdit.
 Sed qđ est qđ dicit: Oīs carnis: Nō. n. vtiq; oēs cre-
 diderūt. Et qđē q̄tū ex eo ē: oēs crediderūt. Si v̄o
 nō attēdebāt his que dicebāt: nō ei^o qđ dicebat ē cri-
 minatio: sed eoz qui nō susceperūt. **AVG.** Dicit er-
 go: Sicut dedi. ei po. om. car. ita te glo. fili^o. i. notuz
 te faciat omni carni quā dedisti ei. Sic. n. dedisti vt
 omne qđ dediti ei: det eis vitā eternā. **HYLA.** iij.
 de tri. Sed in quo tādē eternitatis vita ē oīdit cuz
 subdit: Dec est aut vita eter. vt cogno. te so. ve. deuz.
 Vita est vez deū nosse: sed solū hoc nō facit vitam:
 qđ ergo cōnectit. Et que misisti iesū xpm. **HYLA.**
 iij. de tri. Dū aut arriani intelligūt solū prēm veruz
 deū: solū iustū: solū sapientē: a cōmunionē hoz fm
 bos fili^o sepat. **Soli. n. vt aiūt p̄pa nō p̄cipāf ab al-
 tero: que si in patre solo et nō in filio existimabunt
 necesse est fili^o deus falsus et inspiēs esse credatur.**
HYLA. v. de tri. Nulli aut dubiū est veritatem ex
 natura et ex virtute esse. Verū. n. triticū est qđ in far
 cōminutū et in panē coctū et in cibū sumptū reddit
 ex se et naturā panis et mun^o. Quero ergo in quo fi-
 lio veritas dei sit: cui nō desit dei nec nā nec virtus:
 Nature. n. sue virtute vsus est: vt eēnt que nō erāt:
 et fierent que placerēt. **HYLA.** ix. de tri. An forte
 qđ ait: Te soluz. cōmunionē atq; vnitatē suā a deo
 sepat. Sepat sane si nō ad id qđ ait: Te solū vez de-
 um: cōtinue subiecit: Et que misisti iesū xpm. Per
 id. n. ecclesie fides xpm vez deū cōfessa ē: qđ solū verū
 deū cōfessa prēm sit. nō. n. vnigenito deo nature des-
 mutatōem naturalis natiuitas intulit. **AVG.** vi.
 de tri. Vidēdū est ergo an intelligē cogamur: cū di-
 cū est patri: Ut cognoscāt te solū vez deū. tanq; b
 insinuare voluerit: qđ et sol^o p̄r de^o ver^o est: ne nō nisi
 ipa tria sūt: prēm et filiū et sp̄s sanctū intelligeremus
 eē deū. Nūc ḡ ex oīi testimonio: et prēm solū veruz
 deū dicim^o: et filiū solū deū vez: et sp̄s sanctū solum
 vez deū: et sūt prēm et filiū et sp̄s sanctū. i. sūt ipam tri-
 nitatē nō tres veros deos: s; vniū vez deū. **AVG.**
 sup iobā. Vel ordo verborū ē: vt te et que misisti iesū
 xpm cognoscāt solū vez deū. cōter. n. et sp̄s sanctus
 intelligit: qđ sp̄s ē prīs et filiū tanq; charitas cōsub-
 stāntialis amboz. Sic igit fili^o glorificat te: vt oībus
 quos dediti ei te cognitū faciat. Porro si cognitio
 dei ē vita eterna: tātomagis in vita eterna cōstoma-
 git in hac cognitōe pficim^o: nō aut moriemur i vita
 eterna. Tūc ḡ dei cognitio p̄fecta erit: qñ nlla mors
 erit: sūma tūc dei clarificatio: qđ sūma glā. A veteri-
 bus aut glā diffinita ē frequēs de aliquo fama cuz
 laude: ac si bō laudat: cuz fame credif. quō de^o lau-
 dabit: qñ ipē videbit. p̄pter qđ sc̄ptuz est: Beati qđ
 habitāt in domo tua: in sc̄la sc̄loz laudabunt te. ibi
 erit dei sine fine laudatio: vbi erit dei plena cogno-
 itio et ideo clarificatio. **AVG.** i. de tri. Qđ aut dire-
 rit famulo suo moysi: Ego sū qui sū. b̄ cōtēplabimur
 cū viuem^o in eternū. **AGV.** iij. de tri. Cum. n. fides
 nra vidēdo fiat veritas: tūc mortalitatē nrām cōm-
 mutatā tenebit eternitas. **AVG.** sup iob. S; p̄s
 hic clarificat de^o: cū annūciat^o hōib^o innotescit: et p̄

fide credētib^o p̄dicat. p̄pter qđ dicit: Ego te clarifi-
 caui sup terrā. **HYLA.** iij. de tri. Dec quidē. clarifi-
 catōis vicissitudo nō p̄tinet ad diuinitatis p̄fectuz:
 s; ad honozē qui ex cognitōe ignozitiū suscipiebat
CHRY. Unde bene dixit: Sup terrā. In celo enī
 glorificat^o fuerat: et in natura glām h̄is: et ab ange-
 lis adorat^o. nō igit de illa gloria ait que substātie ei^o
 est: sed de ea que ad culturā hoīm p̄tinet. vñ subdit
Op^o sum. qđ dedi. mi. vt facerē. **AVG.** Non ait:
 Iussisti: sed Dediti. vbi cōmēdat euidēs grā. qđ enī
 h; qđ nō accepit etiaz in vnigenito hūana natura:
 Sed quō cōsummauit op^o qđ accepit vt faciat: cū re-
 ster adhuc passiōis expunētū: nisi cōsummasse se dic-
 qđ se cōsummatuz certissime nouit. **CHRY.** Ul^o di-
 cit: Cōsummaui. qñ ea que ex p̄te mea sunt oīa feci:
 aut qđ cū id qđ maxīm est factū ē: dici pōt totū iam
 factū eē. Radit. n. bonoz submissa erat: quā oīo de-
 bebat seq̄ fruct^o. et qđ his qđ futura erāt: ipē iā aderat
 et copulabat. **HYLA.** ix. de tri. Post qđ: vt merituz
 obediētie: et sacramētū toti^o dispēsātōis intelligēm^o
 adiecit: Et nūc clari. me tu pa. apō temetipz. **AVG.**
 supra dixerat: Dī venit hora: clarifica filiū tuū: vt fi-
 li^o tu^o clarificet te. In quo v̄boz ordie oīderat p̄s
 a p̄te clarificādū filiū: vt prēm clarificaret fili^o. mō
 aut dixit: Ego te clarificaui: et nūc clarifica me. tāq;
 p̄r ipē p̄s clarificauerit: a quo deide vt clarificet
 exposcit. Ergo intelligēdū ē v̄troq; v̄bo sup^o vsuz eo
 ordine quo futuz erat: mō v̄o vsū fuisse v̄bo p̄teriti
 t̄pis de re futura: velut si dixisset: Ego te clarificabo
 sup terrā: opus cōsumādo qđ dediti mihi vt faciā: et
 nūc clarifica me tu pater: que est oīo eadē sentētia:
 nisi qđ hic addit clarificatōis mod^o cū subdit: Clari-
 tate quā habui: p̄s qđ mūd^o fieret apud te. Ordo ver-
 borū est: Quā habui apud te: p̄s qđ mūd^o esset. b̄ qđā
 sic intelligēdū putauerūt: tāq; natura humana que
 suscepta est a verbo cōuertēret in verbū: et hō muta-
 ret in deū: immo si diligētī cogitem^o hō pieret i deo
**Nō. n. quisq; ex ista mutatōe hoīs: v̄ duplicari dei
 verbū dicitur^o est: vel augeri sed quisquis dei filiū p̄
 destinātū negat: hūc eūdē filiū hoīs negat. Cū ergo
 videret illi^o p̄destinate sue glorificatōis venisse iā tē
 pus: vt et nūc fieret in reditōe: qđ fuerat in p̄destina-
 tione iam factū orauit dicēs: Et nūc clarifica me tu
 p̄r et c. i. illā claritatē quā habui apud te in p̄destina-
 tōe tua: temp^o est vt apud te habeā etiā viuēs in de-
 p̄ta tua. **HYLA.** iij. de tri. Vel orabat vt id quod
 ex t̄pe erat gloriā ei^o que sine t̄pe est claritatis accu-
 peret: vt in dei virtutē et sp̄s incorruptōem trāsfor-
 mata carnis corruptio absorberet.**

Manifestaui nomē tuuz homni-
 bus quos dediti mihi de mundo.
 Tui erant: et mihi eos dediti: et ser-
 monem tuū suauerūt. Nūc cogno-
 uerūt qđ oīa que dediti mihi abs te
 sunt. Quia uerba que dediti mihi:
 dedi eis: et ipsi acceperūt et cognoue-
 runt uere quia a te exiui: et credide-
 runt: quia tu me misisti.

CHRY. Quia dixerat: Opus cōsummaui, manifestat quale opus: vt. s. nomē dei manifestaret. vnde dicit: **Mani.** no. tuū ho. quos dedi. mibi de mūdo. Qd si de his tū dixit discipulis cū quib⁹ cenauit: nō p̄inet hoc ad illā clarificatiōem: de qua sup̄ loquebas qua fili⁹ clarificat p̄ez. quāta est. n. gloria. xij. v. xi. innotescere potuisse mortalib⁹. Si aut̄ quod ait: **Manifestaui** nomē tuū hōibus quos dedisti mibi de mūdo: omnes intelligi voluit qui in euz fuerant credituri: est plane ista clarificatio qua fili⁹ clarificat p̄em. ⁊ tale est quod ait: **Manifestaui** nomen tuū. quale illud quod supra dixerat: **Ego** te clarificauit. p̄ tempe futuro: ⁊ illic ⁊ hic p̄teritū ponēs. sed de his qui iam erāt discipuli: nō de oib⁹ qui in illuz fuerāt credituri eum hoc dixisse ea que sequunt̄ credibili⁹ demōstrāt. ab ip̄o ergo orōis sue exordio oēs suos domin⁹ volebat intelligi: q̄b⁹ notū faciēdo patre clarificat eū. **Lū.** n. dixisset: **Fili⁹** tu⁹ clarificet te. mor. quēadmodū id fieret demōstrauit dicens: **Sic** dedi. ei potesta. om. carnis. iam nūc qd de illis a q̄bus tūc audiebat discipulis suis dicit: **Manifestaui** nomē tuū hōib⁹ quos dedisti mibi de mūdo. **Nō** ergo dei nomē nouerāt cū eēt iudei: ⁊ ubi est qd legitur: **Not⁹** in iudea de⁹: ⁊ in isrl̄ magnū nomē ei⁹. ergo intelligēdū est: **Manifestaui** nomē tuū hōib⁹ istis quos dedisti mibi de mūdo. qui me audiūt bec dicentē: nō illud nomē tuū qd vocaris deus: sed illud qd vocaris pater meus: qd nomē manifestari sine ip̄i filij manifestatiōe nō possit. nā qd de⁹ oicif vniuerse creature etiā omnib⁹ gētib⁹ anteq̄ in xpm crederēt: nō omnimode esse potuit hoc nomē incoignitū. **In** hoc ergo qd fecit hūc mūdū: ⁊ anteq̄ inuenerent in fide xpi: not⁹ in oib⁹ gētib⁹ deus. **In** hoc aut̄ qd nō est cū dijs falsis colēdus: not⁹ in iudea de⁹. **In** hoc vero qd pater est hui⁹ xpi: p̄ quez tollit pctm mūdū: hoc nomē ei⁹ p̄us occultū: nūc manifestauit eis quos dedit ei pater ip̄e de mūdo. **Sed** quō manifestauit si nōdū venit hora: de qua sup̄ dixerat: qd veniet hora cū iaz nō in puerib⁹ loquar vobis: p̄ide intelligēdū est. p̄ tempe futuro p̄teritū positū.

CHRY. Uel qd ip̄m xpm filiū habeat: manifestauerat eis iam ⁊ verbis ⁊ rebus. **AVG.** Per h̄ aut̄ qd dicit: **Dedisti** mibi de mūdo: dicitur est de ill⁹ qd nō essent de mūdo: sed hoc eis regeneratio p̄stitit: non generatio. **Quid** est autē qd sequit̄ **Tui** erāt: ⁊ mibi eos dedisti: **An** aliquādo habuit pater aliquid sine filio: absit. **Veritatem** habuit aliqd aliq̄m dei filius quod nondū habuit idē ip̄e hōis fili⁹ qui nōdū erat homo fact⁹ ex matre. quapropter qd dicit: **Tui** erāt nō inde se sepauit dei fili⁹: sed solet ei tribuere omne quod p̄t a quo est ip̄e qui p̄t. qd itaqz ait: **Et** mibi eos dedisti. **fm** hōiem se accepisse hanc p̄tē vt eos haberet oñdit: ⁊ etiā ip̄e sibi eos dedit: hoc est cū patre de⁹ xps: hōi xpo: qd cū patre nō est. **Hoc** at̄ dicit vt oñdat eā que ad p̄em vnanimitatē: ⁊ qm placet patri vt filio credāt. vnde seq̄t̄: **Et** ser. tu. seruauerūt.

BED. Sermonē patris semetip̄m appellat: quia p̄ ip̄m pater oia cōdidit: ⁊ in se cōtinet oēs smones ac si diceret: **De** memorie commēdauerūt vt nūq̄ obliuiscā. vel dicit: **Et** sermonē tuuz seruauerūt. in eo. s. qd mibi crediderūt. vnde sequit̄: **Et** nūc cogno. qz om. que dedi. mi. abs te sunt. **Quidam** aut̄ dicūt

hanc esse litterā: **Nunc** cognoui qz oia que dedisti mibi: abs te sunt: sed hi nō hnt rōem. **Quomodo.** n. poterat ignorare fili⁹ q̄ sunt patris: sed de discipulis dicitur est. q. d. **Didicerūt** qd nihil ē in me alienū extra te: ⁊ qd quecūqz doceo tua sunt. **AVG.** Siml̄ aut̄ pater dedit ei omia cū genuit q̄ habz oia. **CHRY.** **Et** vnde didicerūt: ex verbis meis quib⁹ doceba eos qm a te erui. hoc. n. p̄ totū studebat ofidē euāgelij. vnde seq̄t̄: **Quia** ver. que de. mi. de. eis: ⁊ ip̄. accepit **AVG.** i. intellexerūt atqz tenuerūt. **Tūc.** n. verbuz accepit qm mēte percipit. vñ sequit̄: **Et** cogno. ve. qz a te erui. **Et** ne quisqz putaret istā cognitiōem iam p̄ sp̄m factā nō p̄ fidē exponēdo addit: **Et** crediderūt vt subaudiam⁹ vere. **Quia** tu me misisti. **Hoc** itaqz crediderūt vere qd cognouerūt vere. **Idē.** n. est: **A** te erui: qd est: **Tu** me misisti. qd aut̄ dicit: **Crediderūt.** vere intelligēdū est: nō eo quo supra dixit modo crediderūt: sed vere. i. quō credēdū est in cōcussē. firme. stabiliter: nō iam ad p̄pā redituri: ⁊ christū relicturn **Adhuc** ergo discipuli nō erāt tales qualis eos dicit verbis p̄teriti t̄pis: quasi iam eēt p̄ncipias q̄les futuri eēt accepto sp̄s sancto. **Quō** aut̄ pater ea verba filio dederit: facil. or. questio videt̄: si s; qd fili⁹ hōis accepisse a p̄e credat. si vō fm id qd est de p̄e genitus: accepisse a p̄e ista vba cogitat: nihil ibi t̄pis cogitēdū quasi p̄us fuerit ⁊ ea nō habuerit. qm q̄qd de us pater deo filio dedit: gignēdo dedit.

Ego pro eis rogo: non pro mundo: sed p̄ his quos dedisti mibi: q̄a tui sunt. **Et** mea oia tua sunt: ⁊ tua mea sunt: ⁊ clarificat⁹ suz in eis. **Et** iam nō sum in mūdo: ⁊ hi in mūdo sunt: ⁊ ego ad te uenio. **Pater** sacte serua eos in nomine tuo quos dedisti mibi: ut sint unum: sicut ⁊ nos. **Cum** essem cū eis: ego seruabā eos in nomine tuo. **Quos** dedisti mibi: ego custodiui: ⁊ nemo ex eis perijt: nisi filius perditōis: ut scriptura impleatur. **Nunc** autem ad te uenio: ⁊ bec loquor in mundo: ut habeant gaudiū meū impletū in semetipsis.

CHRY. Quia multas a oño solatiōes discipuli audientes nōdū p̄uasi erāt: de reliquo patri loquit̄: dilectōem quā ad eos habebat ostēdēs. vnde seq̄t̄: **Ego** p̄ eis rogo. q. d. **Nō** solū que a me sunt tribuo eis: sed ⁊ aliū p̄ hoc rogo vt ampliorē oñdat amorē **AVG.** **Lū** aut̄ addit: **Nō** p̄ mūdo. mūdū vult itelligi eos qui viuūt fm cōcupiscētiā mūdū: ⁊ nō sunt in ea sorte gratie: vt ab illo eligāt̄ ex mūdo: quā sovent significat cū subdit: **Sed** p̄ his quos dedisti mibi. **Per** hoc. n. qd eos illi pater iam dedit: factus est vt nō p̄tineāt ad eū mūdū. p̄ quo nō rogat. neqz aut̄ qd p̄ eos filio dedit: amittit ip̄e quos dedit. vñ subdit **Quia** tui sunt. **CHRY.** **Frequet̄** aut̄ hoc ponit: **Dedisti** mibi. vt oñcat qm patri h̄ placz: ⁊ qm nō vt

alien⁹ veniens eos seduxit: s; vt ppos accepit. deinde ne qd estimet nouu eē ei⁹ pncipatu: r nup eos susce-
pisse a pfe subiugit: Et oia m. r. s; r t. m. s; ac si dicat
Neq; audiēs aliq; qm mibi eos dedisti. estimet eos
alienos eē a pfe: mea. n. eius sūt. nec audiēs: Qm tui
erāt: estimet alienos eos fuisse a me: q. n. sūt ei⁹ mea
sūt. **AVG.** Satī at h appet: qm vni geniti filij sunt
ola q sūt pns. p hoc vtiq; qd et ipe deus ē r de pfe na-
tus: pti eqliis. nō quō dcm ē maiori ex duob⁹ filiis:
Dia mea tua sūt. **ILLD.** n. de oibus dictū ē creaturis
q ifra creaturā sanctā rōnabilē sūt. Hoc at ita dictū
ē vt sit hec et ipa creatura rōnalis q nō nisi deo sub-
dit. Hoc q sūt dei pns nō sil eēt r filij: nisi pti esset
eqliis. **Nefas** ē. n. vt sci de qb⁹ hec locutus ē cuiusq;
sūt: nisi eius a quo creati r scificati sūt: hoc at qd ait
cū de spū scō loqrē: Dia q hz pti: mea sūt. de his vi-
rit: que ad ipaz pns ptiēt dicit: neq; n. spū scō
de creatura que pti ē subdita r filio fuerat acceptus:
rū: cū dicat de meo accipit. **CHRY.** Deinde demō-
stratōem pdcōz ponit dicēs: Et clarificatus sū i eis.
Et quo pz qm ptātē sup eos habeo: qm glificat me
ibi credēs r mibi. nullus. n. i qbus nō hz ptātem
glificatus ē. **AVG.** Dicēdo at iā eē factū: oñdit iā
fuisse pdestinati: r certuz hri voluit qd eēt futuruz. S;
vt ipa sit clarificatō de q dixerat: Et nunc clarifica-
me tu p apd temetipm. n. apd te: quō i eis: an cur
hoc ipm inotesit eis: r p eos oibus q credūt eis qst
testibus suis. vñ subdit: Et iā nō sū i mūdo: r hi i mū-
do sūt. **CHRY.** Hoc ē: Et si nō appareā s; carnē: p
hos glorificor: qd p me moriū: sicut r p pfe r pdicat
me: sic r pti. **AVG.** Sed si horā illā q loquebat
attēdas: vt riq; i mūdo adhuc erāt. Nō. n. fm pfectū
cordis r vite id accipē possumus cū dicat: Iā nō sūz
i mūdo. nūqd q fas ē: vt eū credamus aliqñ munda-
na sapuisse. Restat igiē vt s; illd: qd etiā ipe i mūdo
pns erat: i mūdo se dixit iā nō eē pntia corporali: an
nō quotidie dicimus: iā nō est h de aliquo qstotius
abituro r maxie morituro. vñ exponens cur hoc vi-
xerit adiecit: Et ego ad te venio. **Comendat** igiē pti
eos quos corporali abntia relicturus ē dicens: Pti
scē sua eos i noie tuo: quos dedisti mibi. **Sicut** hō
deū rogat p discipulis suis: quos accipit a deo. **Sed**
attēde qd seq: Ut sint vñ sic r nos. nō ait **Ut** sim⁹
vñ ipi r nos: sic r nos vñ sum⁹. ipi vtiq; i natura
sua vñ sūt: sic nos i nra vñ sum⁹. qz. n. vna eadēq;
pna ē de⁹ r hō: itelligim⁹ hoiez i eo q rogat: r deū
i eo q vñ sūt: r ille r ipe quē rogat. poterat qdē vi-
cere p id q ecclē caput ē: r corp⁹ ei⁹ ecclā: Ego r ipi
nō vñ s; vñ sum⁹: qz caput r corp⁹ vñ ē chris⁹. S;
dinitatē suā cōsubstātialem pti oñdēs: vult eē suos
vñ s; i xpo: nō tñ p eadē naturā q oēs ex hōib⁹ mor-
talib⁹ eqlies āgelis sūt: s; et p eadē i eandē habitudi-
nē cōspiratē cōcordissimā volūtātē i vñ spū quodā
mō charitatē igne cōflati. **Ad** h enī valet qd ait: **Ut**
sint vñ: sic r nos vñ sum⁹: vt quēadmodū pti r filij
nō tñ eqliitate substātie: s; etiam volūtātē vñ sum⁹
sūt: ita r hi iter quos r deū mediator ē filij: nō tñ p
hoc q eiusdē nature sūt: s; etiā p eadē dilectōis soci-
etatē vñ sūt. **CHRY.** Rursus vt hō loqr subdēs:
Cū eēm cū eis ego suabā eos i noie tuo. hoc ē p tui
adiutorii. hūane enī loqr: r ad eoz mētē estimatū
q maiorē quādā haberēt vtilitatē ab eius pntia.

AVG. In noie enī pns suabat discipulos suos fili-
us hō: cū eis hūana pntia cōstituit⁹. s; r pti in noie filij
suabat quos i noie filij petentes exaudiebat. **Neq;**
hoc tā carnalit⁹ debem⁹ accipē velut vicissim nos ser-
uent pti r filij. sil enī nos custodiūt r pti r filij r spūs
scūs: s; scriptura nos nō leuat: nisi descēdat ad nos.
Intelligam⁹ q cū ita dñs loqr: psonas eū distiguere
nō sepere naturā. **Qm** g suabat discipulos suos filij⁹
pntia corporali: nō expectabat pti ad custodiēdū succe-
dere filio discēdēt: s; eos ambo suabāt potētia spiri-
tali. r qm ab eis abstulit filij⁹ pntiā corporalē: tenuit cū
pfe custodiā spiritalē: qz r custodiēdos qm filij⁹ hō
accepit: custodie pti nō abstulit: r cū pti filio custo-
diēdos dedit: nō dedit sine ipso cui dedit: s; dedit hōi
filio: nō sine deo eodē ipso filio. **Seq;** enī: Quos de-
disti mibi ego custodiui: r nemo ex ipsis pti: nisi fili-
us pditōis. i. traditor chrisi pditione pdestinat⁹: vt
scriptura iplere: q. s. de illo marie i psalmo. c. viij. p
pberaf. **CHRY.** Et nimiz sol⁹ ille tūc pti: s; multi
postea. **Dic** at: Nemo ex eis pti. i. qstū ex mea pte nō
pdā qd manifesti⁹ alibi dicit: Nō ciciā foras. **Si** vō
p seipos exiliēt nō ex necessitate ad me trabo. **Seq;**
Nūc at ad te venio. S; qz possit aliq; qrere: **Nūc**
qd nō potes eos cōseruare recedēs: **Pōt** qdē s; cui⁹
grā hoc dicat: oñdit subdēs: Et hec lo. i. mū. vt habe-
gau. meū ipe. i. semetipm. i. vt nō tumultuent ipse
ctiozes existētes: p qd idicauit qd pti eoz gaudiū r
redē: oia hec ifuma loqr. **AVG.** Vel aliter: **Nō**
sit hoc gaudiū: iā supi⁹ expsiuz ē vbi ait: **Ut** sint vñ
sicut r nos vñ sum⁹. **Hoc** gaudiū suum. i. a se i eos
collatū: i eis dicit iplēdū. ppter qd se loculū dixit in
mūdo: **Hec** ē pax r bñtudo futuri seculi. **In** mūdo
aut loqr se dicit q paulo añ dixerat: **Iā** nō sū i mūdo
qz enī nondū abierat: hic adhuc erat. r quia mor su-
erat abiturus: hic quodammodo iam non erat.

Ego dedi eis smonē tuū: r mūd⁹
eos odio habuit: qz nō sūt de mūdo
sicut r ego nō sū de mūdo. **Nō** rogo
ut tollas eos de mūdo: s; ut serues
eos a malo. **De** mūdo nō sūt: sicut
r ego nō sū de mūdo. **Scifica** eos i
ueritate. **Sermo** tu⁹ ueritas ē. **Sic**
tu me misisti i mundū: ita r ego misi
eos i mūdū. **Et** p eis ego scifico me
ipm: ut sint r ipi scificati i ueritate.

CHRY. Rursus dñs assignat cām pti quā digni
sūt discipuli multa diligentia potiri a patre dicens:
Ego dedi eis smonē tuū: r mūdus eos odio habuit
q. o. **Propē** te odio habiti sūt: r ppter smonē tuum.
AVG. Nōdū aut id expti fuerāt passionib⁹ suis q
illos postea sūt secute: s; more suo dicit ista: vbi pte
riti tps futura pntiās. **Pe** de cām subijcit cur eos
oderit mūdus dicēs: **Qz** nō sūt de mūdo. **Hoc** eis re-
generatōe collatū ē: nā generatōe de mūdo erant.
Donatū ē g eis: vt sicut nec ipe: ita nec ipi de mūdo
eēt. vñ seq: **Sicut** r ego nō sum de mūdo. **Ipe** de
mūdo nūq; fuit: qz etiā s; formā sui de spū scō nat⁹

Johannes

de quo illi rensti. Quāvis autē iā nō eēt de mūdo: adhuc tñ necessariū erat eos eē in mūdo. vñ subdit: Nō rogo vt tollas eos de mūdo. BEDA. q. d. Iā iminet tps vt tollat ego de mūdo: idēqz necesse est vt illi nūc nō tollant de mūdo: vt me z te p̄mum annūciēt mūdo. qd̄ vō subdit: Sz vt fues eos a malo. I. omne malū itelligi possit: maxime vult itelligi malū secessionis. AVG. Repetit autē eādē sntiaz dicēs: De mūdo nō sunt: sicut z ego nō sum de mūdo. CHRYS. Supra autē dixit: Quos dedisti mihi de mūdo: illic naturā dicēs: hic autē de actib⁹ malis. Dicit autē: Nō sūt de mūdo. qz nihil cōe cū terra est eis: s; celestii scī sunt ciues: i quo amozē suū eis oīdit: oū p̄ri eos laudat. hoc autē qd̄ dicit sicut cū i ipo z p̄e ponit: parilitas oīdīf p̄p̄ nature vnitātē: sed cū de nobis z ipo of: multa distantia iūter media in vter vtrūqz existit. cū autē p̄us dixit: Serua eos a malo. nō de piculoz ereptione ait solū: sed de pmanenētia in fide. vñ subdit: Scifica eos i vitate. AVGV. Sic enī seruāf a malo: qd̄ sup̄ orauit vt fieret. Que ri autē pōt qūo de mūdo iā nō erāt: si scificati i veritate nōdum erāt: an qz z scificati i eadē p̄ficiūt scitate: neq; hoc sine adiutorio gr̄e dei. Scificant āt i veritate hēdes testamēti nomi cui⁹ vitatis ymbre fuerit scificatōes veteris testamēti: z cū scificāt i vitate scificant i xpo qd̄ dixit: Ego sū via vitas z vita. vñ sedē: Sermo tu⁹ vitas ē. Scilicet euāgelii logos h; .i. vbi scificauit ḡ p̄ i vitate. i. in vbo suo vnigenito suos heredes eiusq; coheredes. CHRYS. Vel aliē: Scifica eos i vitate. i. scōs fac p̄ scīp̄s donationē z recta dogmata. Recta enī dogmata de deo docent z scificant aīam. z qz hic de dogmatib⁹ ait subiunxit: Sermo tu⁹ vitas est. hoc ē: nullū mēdatiū ē in eo: z nihil typicū oīdit neq; corporeū. vidēf autē mihi z aliud oīdē hoc qd̄ dicit: Scifica. .i. i vitate. i. segrega eos fmoni z p̄dicatōi. vñ subdit: Sicut tu me misisti i mūdū: ita z ego misi eos i mū. GLO. Pro quo enī christ⁹ missus ē: p̄ h z hī. vñ paul⁹. De erat i xpo mūdū recōciliās sibi: z posuit i nobis vbi recōciliatōnis. hoc āt qd̄ dicit: Sicut: si siml̄ de eo z de apostolis ponit: sed vt erat possibile hōib⁹. Dicit autē se eos misisse in mūdū: fm qd̄ erat ei osuetudo: futurū vt scāi dicēf. AVGV. Manifestū ē āt p hoc qd̄ nunc adhuc de aplis loquit̄. nā ipm nomē aploz qñ gre cū ē: missus significat i latino. s; qñ p hoc qd̄ christ⁹ fact⁹ ē caput ecclē: illi mēbra sunt ei⁹. iō ait: Et p eis ego scifico meipm. i. eos i meipso scifico cū z ipsi sint ego: z vt itelligerem⁹ cū dixit: Pro eis scifico meipz hoc enī dixisse qd̄ eos ipse scificaret: mox addidit: Ut sint z ipsi scificati i vitate. i. i me. fm qd̄ vbi vitas est in quo z ipse fili⁹ hōis scificat⁹ ē ab initio: qñ verbū caro factū ē. Tūc enī scificauit se i se. i. boiem se i verbo se: qz vn⁹ christ⁹ verbū z hō. ppter sua vō mēbra dicit: Et p eis ego scifico meipm. hoc est ipsos in me qñ i me etiā ipi sūt z ego: Ut sint z ipsi scificati i vitate. qd̄ ē. Et ipsi: nisi quēadmodū ego: z In veritate qd̄ sū ego. CHRYS. Vel aliē: Pro eis scifico meipz. i. meipm offero tibi hostiā. hostie enī oēs scē dicit̄: z qñq; deo dicāf: qz vero antiquit⁹ i figura scificatio erat vtputa i oue: nūc autē ē i ipa vitate. iō subdit: Ut sint z ipsi scificati i vitate: qz z eos tibi facio oblationē: qd̄ ppter ea dicit: qz ipse qd̄ offerf ē caput eozuz

aut qz z ipsi imolāf. Exhibete. n. ait apls membra vestra hostiā viuētem sanctam. Nō p eis aut rogo tm̄: sed z pro eis q credituri sūt p verbū eoz i me ut oēs unū sint sicut tu p̄ri i me z ego in te: ut z ipi i nobis unū sint: ut credit mūd⁹: qz tu me misisti. Et ego claritatē quam tu dedisti mihi: dedi eis ut sint unū: sicut z nos unū sum⁹ ego in eis z tu in me ut sint cōsūmata i unū: z cognoscat mūdus: qz tu me misisti: z dilexisti eos sicut z tu me dilexisti. AVGV. Cum orasset oīs p discipulis suis: quos z aplos noīauit: adiūxit z ceteros q in eū fuerāt credituri dicēs: Nō p eis aut rogo tm̄: sed p eis q credituri sūt p verbū eoz i me. CHRYS. Dic rursus solatur eos: oīdēs alioz salutis cām futurōz cū dicit: Mihi credituri sūt p verbū eoz i me. AVGV. Vbi oēs suos itelligi voluit: nō solū q tūc erāt i carne: s; etiā q futuri erāt: neq; hī tm̄: q ipsos cū in carne viuerēt apostolos audierūt: sed z post obitū eoz z nos lōge p nati p verbū eoz credidim⁹ in christu: quoniā ipsi qui cū illo tūc fuerūt: qd̄ ab illo audierūt z ceteris p̄dica uerūt: atq; ita vbi eoz ad nos vsq; puenit z p̄uenit est ad posteros qñq; credituri sunt. Pōt aut videri i hac ofone nō orasse p qbusdā suis: p illis. i. q neq; tūc erāt cū illo: neq; p verbū eoz postea: sed i eum an crediderūt: nūqd̄ etiā cū illo erat tūc natbael: ioseph ab arimatthia z multi alij de qbus iohānes dicit q crediturūt i eū: Qmitto dicē de symeone sereno: de anna pphetissa: zacharia: elizabeth: iohāne pcurso re: quoniā mideri pōt orādū p talib⁹ mortuis nō fuisse: q cū magnis suis meritis hic abierant. hoc enī z de antiq; iustis siml̄ rīdēt. Intelligēdū ē igit q nōdū ei sic crediderāt: quō ipse in se credi volebat. s; p ei⁹ resurrectōes spūscō ipartito edocis z cōfirmatis aplis sic alios credidisse: quēadmodū christo crediti oportebat. Sz restat ad questionē: Paul⁹ apls nā ab hōib⁹ neq; p boiem z latro q tūc crediti: qñ i ipsis doctorib⁹ fides q fuerat qñscūq; defecit. Proinde relinq̄ vt sic itelligam⁹: qd̄ dicit̄ ē p verbū eoz ut ipm vbi fidei qd̄ p̄dicauerūt i mūdū: sic significatū ē credam⁹. Dicit̄ autē ē vbi eoz: qñ ab ipsis est p̄mit⁹ ac p̄cipue p̄dicatū: nā qd̄ ab ipsis p̄dicabat i terra qñ p reuelatōem iesu christi ipm vbi eozum paul⁹ accepit: ac p hoc z ille latro in fide sua vbum eoz habebat: q̄ illa ofone. p oīs quos redemit: siue tūc in carne viuitēs siue postea futuros redemptor nō orauit. Quid aut vel qre p eis rogaret: continuo subiūrit dicēs: Ut oēs vnū sint. hic p nobis rogauit qd̄ vt supra p illis vt oēs: hoc ē vt nos z illi vnū simus. CHRYS. Et sic in vnanimitate fmonē cōcludit. vñ itēpit ibi finiens: nā incipiens dixit: Mandatū nomū do vobis: vt diligat̄ iuicē. Hyla. viij. re. trinitate: Tū demū vnitatis p̄fect⁹ exēplo vnitatis oīdīf cū ait: Sicut tu p̄ri i me z ego i te: vt z ipi i nobis

unum sint: vt. sicut p̄r in filio & fili⁹ in p̄re est: ita p̄
hui⁹ unitatis formā in p̄re & filio vnū omnes eēt.
CHRY. Rursus autē & hoc qđ dicit Sicut: nō ex
tissime parilitatis in eis est: sed vt hōibus possibile ē
sicut & cū dicit: Estote misericordes sicut &c. **AVG.**
Est autē hic diligēter aduertendū: non dixisse dīm
Ut oēs vnū sum⁹: sed Ut oēs vnū sint: sicut tu
p̄r in me & ego in te: subintelligit Unum sum⁹: ita ē
eni p̄r in filio vt vnū sint: qz vni⁹ substantie sunt. nos
vō esse qđdem possum⁹ in eis vnū: vnū tamē cum eis
eē nō possum⁹: qz vni⁹ substantie nos & ipsi nō sum⁹
Sicut autē sunt i nobis vel nos in illis: vt illi vnū sint i
natura sua: nos vnū in nra. Sunt quippe & ipsi in
nobis: sicut de⁹ in templo. sum⁹ autē nos in illis sic
creatura in creatore suo. ideo ḡ addidit: In nobis vt
qz vnū efficiamur fidelissima charitate gr̄e dei tribuē
dum eēt nō nobis. **AVG.** iij. de trini. Vel quia in
seipsis vnū esse nō possum⁹: dissociati abinuicē p̄ di
uersas voluptates & cupiditates & inuidiciā pecca
torum. vñ mundens p̄ mediatorē: vt sint in illo vnū
HYLA. viij. de trini. Laborātes autē heretici fallē
ne p̄ id qđ dicitur est: Ego & p̄r vnū sum⁹: nature i his
vnitas & indifferēs diuinitatis substantia crederetur
sed ex dilectione mutua & voluntatū cōcordia vnū
eēt: exemplū vnitatis ist⁹ ex his dicitis dñicis p̄ti
lerūt: Ut oēs vnū sint &c. sed h̄ ipm̄ itelligētie sue
sensum pietatis demutet: nō tñ pōt itelligētia nō ex
tare dicitur. si enī regenerati in vni⁹ vite atqz eterni
tatis natura sunt: cessat in his sol⁹ vnitatis assensus
qui vnū sunt in eiusdē regeneratione nature. soli autē
p̄r & filio ex natura pp̄um est: vt vnū sint: qz de⁹ ex
deo vnigenit⁹: nō pōt nisi in originis sue eē natura.
AVG. Quid est autē hoc qđ subdit: Ut mūd⁹ cre
dat: qz tu me misisti: numqd̄ tūc creditur⁹ est mūd⁹
qñ in p̄re & filio omnes vnū erim⁹: nonne ista est
par illa p̄petua: poti⁹ fidei merces q̄ fides: sed & si i
bac vita p̄rer ipam̄ cōem fidem oēs qui vnū credi
mus vnū sum⁹: etiā sic nō vt credamus: sed qz credi
mus vnū sum⁹. quid est ḡ. Oēs vnū sint: vt mundus
credat: Ip̄i quippe oēs mūd⁹ est credens: cum de
bis dicat de quib⁹ dixerat: Non p̄ his ḡ tñ sed pro
his qui credituri sunt p̄ vba eoz in me. Quō rogo i
tellecturi sum⁹: nisi qz nō in eo cās posuit vt credat
mūd⁹: qz illi vnū sunt: sed orando dixit: Ut mūd⁹
credat: sicut orādo dixerat Ut vnū sint. Deniqz si
vbū qz ait Rogo: vbiqz ponam⁹ erit huius expositio
sentētie manifestior: Rogo vt oēs vnū sint: rogo vt
& ipsi in nobis vnū sint: rogo vt mūd⁹ credat: qz tu
me misisti. **HYLA.** iij. de trini. Vel p̄ id mundus
creditur⁹ est filius a p̄re missus esse: qz oēs qui credi
turi in illū sunt: vnū in p̄re & filio erūt. **CHRY.** Ni
hil enī ita scādalizat oēs vt ab inuicem diuidi qz cre
dētes sūt vnū: hoc edificat ad fidē: & hoc etiā a p̄nci
pio dixit: In hoc cognoscēt oēs: qz mei estis discipu
li: si dilectionē habueritis adinuicē. si enī altercānt:
non dicent pacifici magistri eē discipuli: me vō inq̄
nō existente pacifico: nō confitebunt a te missum.
AVGV. Deinde saluator n̄r: qui rogādo patrem se
hōiem demonstrabat: nūc demonstrat seipm̄ qm̄ euz
patre de⁹ est facere qđ rogat. vñ subdit: Et ego clari
tatē quā dedisti mihi dedi illis. quā claritatem: nisi
imortalitatem quā natura b̄nana in illo fuerit acce

ptura: Propter imutabilitatem enī p̄destinationis
p̄teriti temporis v̄bis futura significat. immortalita
tis autē claritatē quā sibi a patre datam dicit: etiam
se sibi dedisse intelligendū est. Cum enī tacet fili⁹ in
opere patris operationē suam humilitatē cōmēdat
cum vero in opere suo tacet operationē patris: pari
litem cōmēdat. Istō igit modo: & hoc loco nec
se fecit alienum a patris ope: quā dixerit: Clarita
tem quā dedisti mihi. nec patrē fecit alienū ab ope
suo quā dixerat: Dedi eis. Sicut autē ex eo qz p̄r
p̄ suis oibus rogauit: hoc fieri voluit vt oēs vnū
sint: ita etiā suo b̄nficio id fieri voluit. vñ adiūxit: Ut
vnū sint in nobis: sicut & nos vnū sumus. **CHRY.**
Vel claritatē dicit gloriā que est p̄ signa & dogma
ta: & vt vnānimes sint. vñ subdit: Ut vnū sint in no
bis: sicut & nos vnū sumus. Nec enī gloria vt sint
vnū: etiā signis maior est. Uniuerſi enī qui p̄ apo
stolos crediderūt vnū sunt: & si quidā ex ipsis diui
si sunt: hoc eoz desidiē fuit: qđ tamē cū nō latuit.
HYLA. Per acceptū igit & datum honore omnes
vnū sunt. sed nondū apprehendo ratione: quoniam
datus honor vnū omnes esse p̄ficiat: sed domini gra
dum quēdam atqz ordinē consummāde vnitatis ex
posuit cum subdit: Ut vnū sint in nobis. vt cū ille
in patre p̄ naturā diuinitatis esset: nos i in eo p̄ cor
poralem eius natiuitate: & ille itē in nobis per sa
cramētū esse mysterium crederet: p̄fecta p̄ mediator
rem vnitas doceret. **CHRY.** Vbi vō ait de se &
p̄re: Veniem⁹ & mansionem apud eū faciem⁹. illic qđ
dem sabellianoz obstruēs ora: dum. sponit duas p̄
sonas. hic vō arrii suspitionē destruit cū patrē per se
dicit discipulis aduenire. **AVG.** Neqz tñ hoc ita
dicitur est tanqz pater nō in nobis aut nos i patre nō
sim⁹: sed p̄ hoc mediatorē interdū & hōiem se b̄nuit
itinauit. qđ vō addidit: Ut sint cōsummati in vnū:
on̄dit eo p̄duci reconciliationē que sit p̄ mediatorē
vt p̄fecta beatitudine p̄fruiamur. vñ id qđ sequitur:
Ut cognoscat mūd⁹ qz tu me misisti: nō sic accipit
dum puro: tanqz itē dixerit: Ut credat mūd⁹. Quā
diu enī credim⁹ qđ nō videm⁹: nondū sum⁹ cōsum
mati sicut erim⁹ cum meruerim⁹ videre qđ credim⁹.
qñ ḡ de consummatione loquitur: talis est itelligēda
cognitio qualis erit p̄ speciem: nō qualis nūc ē p̄ fi
dem. Ip̄i quippe credētes sunt mūd⁹ nō p̄manēs
inimic⁹: sed ex inimico amicus effect⁹. p̄pterea seq̄
Et dilexisti eos sicut me dilexisti. In filio q̄ppe nos
p̄r diligit: qz in eo nos elegit: nec iō pares sum⁹ vni
genito filio: neqz. n. semp equalitatē significat. qđ di
citur: Sicut illud ita & istud: sed aliqñ tñ qđ illud ē
est & illud: ita in hoc loco nihil ē aliud: dilexisti eos
sicut me dilexisti: quā dilexisti eos quoniam & me di
lexisti. Non enī alia causa est diligendi membra ei⁹
nisi qz diligit eū. cum igit eoz que fecerit. nihil odes
rit: quis digne possit eloqui quātum diligit membra
vnigeniti filij sui: & quāto amplius ipm̄ vnigenitū:
P̄r quos dedisti mihi uolo ut ubi
sū ego: & illi sint meciū: ut uideāt cla
ritatē meaz quā dedisti mihi: qz dile
xisti me añ p̄stitutionē mūdī. **P̄r** in
ste mūd⁹ te non cognouit. Ego autē

te cognouit: et hi cognouerunt quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum et notum faciam: ut dilectio quam dilexisti me in ipsis sit: et ego in ipsis.

CHRYS. Postquam dixerat: quia multi credent pro eos et multa gloria potient: loquitur de reliquo de corporibus eis repositis dicens: Pater quos dedisti mihi: uolo ut ubi ego sum: et illi sint mecum. **AVG.** Ipsi sunt quos a patre accepit: quos et ipse de mundo elegit: sic enim ait in huius orationis exordio: Dedit eis potestatem omnis carnis. id est omnis hominis: ut det eis uitam eternam ubi ostendit potestatem se omnis hominis accepisse ut liberaret quos uoluerit: et damnaret quos uoluerit. Quapropter omnibus membris suis permisit hoc primum. Ut ubi est ipse et nos cum illo sumus: nec poterat non fieri: quod omnipotenti patri se uelle dixerit omnipotens filius: una uero est patris et filii uoluntas. et si intelligere nondum permittit infirmitas: credat pietas. quantum ergo attinet ad creaturam in qua factus est ex femine uanitate secundum carnem: eo modo dicere potuit: Ubi ego sum ut iam ibi se esse diceret: ubi fuerat mox futurus: in celo ergo nos futuros esse permisit. Illo enim forma fuit lenata est: quam sumpsit ex uirgine: et ad dextram patris collocata. **GREGORIUS** xvij moralium: Ubi est quod rursus uitas dicit: Nemo ascendit in celum: nisi qui de celo descendit: que sibi in uerbis suis non discrepat: quia enim membrorum suorum caput omnis sanctus est: repulsa reproborum multitudine: solus etiam est nobiscum: et sic dum nos cum illo unum iam facti sumus. unde solus uenit in se: illuc etiam solus redit in nobis. **AVG.** Quod uero attinet ad formam dei in qua equalis est patri: si secundum eam uelimus intelligere quod deum est: Ubi ego sum: et illi sint mecum. abscedat ab animo omnis imaginum corporalium cogitatio: et non inquirat equalis patri filii ubi sit: quoniam nemo inuenit ubi non sit. propterea non eis satis fuit dicens: Uolo ut ubi ego sum: et ipsi sint. sed addidit: Mecum esse enim cum illo magnum bonum est: nam et miseri possunt esse ubi est ille: sed beati soli sunt cum illo. et ut de uisibili quibus longe dissimili qualescumque sumus: exemplum sicut cecus etiam si ibi sit ubi lux est: non est tamen ipse cum luce: sed absens est a parte: ita non solum infidelis sed etiam fidelis: et si esse nunquam possit ubi non sit christus: non est tamen ipse cum christo propter spiritum. nam fidelis non est uerbis dum esse cum christo pro fide: sed hic de specie illa dicebat: in qua uidebimus eum sicuti est. unde adiunxit: Ut uideant claritatem meam quam dediti mihi. Ut uideat dixit: non ut credat. fidei merces est ista: non fides. **CHRYS.** Non autem dixit: Ut participet gloriam meam: sed ut uideant: hoc occulte insinuat quoniam omnis requies ibi est filium dei uideri. Dedit autem ei primum claritatem quam eius genuit. **AVG.** Cum uiderimus claritatem quam dedit primum filio: etiam si ea dici hoc loco intelligamus: non quam primum equali filio gignens eum dedit: sed quam sancto homini filio dedit post mortem crucis. Tunc fiet iudicium: tunc tolletur ipse ne uideat claritatem dei: quam nisi illam qua deus est. si ergo secundum id quod filius deus est: accipiamus hoc dictum: Uolo ut ubi ego sum et ipsi sint mecum. in preceptum cum christo erim: quod cum dixisset: Et uideat claritatem: quam dediti mihi continuo subiunxit: Quia dilexisti me ante constitutionem mundi. In illo enim dilexisti et nos ante constitutionem mundi: et tunc predestinauit quod in fine facturus est mundi. **BEDA:** Claritatem igitur uocat dilectionem: qua ipse dilexit est a precepto ante mundi constitutionem: in illa claritate et nos dilexit ante constitutionem mundi. **THEO.** Postquam ergo pro fidelibus orauit: et tot illis prospera permisit: ponit quoddam primum: et propria mansuetudine dignum dicens: Pater iuste mundus te non cognouit. quia ego cupere cunctos homines consequi uicta bona quam quidem pro fidelibus implorauit: sed quia ignorauerunt te: id non contingeret gloriam et coronas. **CHRYS.** Uidetur autem mihi hoc et anxius dicere: quoniam ei qui ita bonus et iustus est: cognoscere noluerunt. non igitur hoc est quod iudei dicunt: Quia ipsi quidem te cognoscunt: ego uero ignoro: sed contrarium est. unde subdit: Ego autem cognoui te: et hi cognouerunt: quia tu me misisti: et notum feci eis nomen tuum: et notum faciam pro spiritu sancto eis perfecta cognitionem dando. Si autem uiderit quis es tu: sciet quia ego non sum separat a te: sed ualde amat: et propter filius et coniunctus. Hoc uero suasi eis: ut ego maneam in eis: et sic fide que est in me et amatores suabunt certissime et hoc est quod subdit: Ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: et ego in ipsis. quia deus. Ipsi me amantibus ego manebo in eis. **AVG.** Uel aliter: Quid est cum cognoscere nisi uita eterna: quam mundo donato non dedit: reconciliato dedit: propterea itaque mundus non cognouit: quia iustus es. hoc meritis eius ut non cognosceret retribuit: et propterea mundus reconciliatus cognouit quia misericors es: et ut cognosceret non ei merito: sed gratia subuenisti. denique sequitur: Ego autem cognoui te. Ipse fons gratie est deus natura: homo autem de spiritu sancto et uirginis ineffabili gratia. denique gratia dei per iesum christum est dicitur: Et hi cognouerunt: ipse est mundus reconciliatus: sed id quia tu me misisti. ergo gratia cognouerunt: Et notum feci eis nomen tuum pro fide: et notum faciam pro spe ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit. Qualis est ista locutio tali et apostolus uisus est: Bonum certamine non ait: Bonum certamine quod uisitati diceret. quoniam autem dilectio qua primum dilexit filium esse in nobis: nisi quia membra eius sumus: et in illo diligimur cum ipse diligat totum. id est caput et corpus. Et ideo subiunxit: Et ego in ipsis. Est enim in nobis tanquam in templo suo: nos autem in illo secundum quod caput nostrum est. **CA. XVIII.**

onem mundi: et tunc predestinauit quod in fine facturus est mundi. **BEDA:** Claritatem igitur uocat dilectionem: qua ipse dilexit est a precepto ante mundi constitutionem: in illa claritate et nos dilexit ante constitutionem mundi. **THEO.** Postquam ergo pro fidelibus orauit: et tot illis prospera permisit: ponit quoddam primum: et propria mansuetudine dignum dicens: Pater iuste mundus te non cognouit. quia ego cupere cunctos homines consequi uicta bona quam quidem pro fidelibus implorauit: sed quia ignorauerunt te: id non contingeret gloriam et coronas. **CHRYS.** Uidetur autem mihi hoc et anxius dicere: quoniam ei qui ita bonus et iustus est: cognoscere noluerunt. non igitur hoc est quod iudei dicunt: Quia ipsi quidem te cognoscunt: ego uero ignoro: sed contrarium est. unde subdit: Ego autem cognoui te: et hi cognouerunt: quia tu me misisti: et notum feci eis nomen tuum: et notum faciam pro spiritu sancto eis perfecta cognitionem dando. Si autem uiderit quis es tu: sciet quia ego non sum separat a te: sed ualde amat: et propter filius et coniunctus. Hoc uero suasi eis: ut ego maneam in eis: et sic fide que est in me et amatores suabunt certissime et hoc est quod subdit: Ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: et ego in ipsis. quia deus. Ipsi me amantibus ego manebo in eis. **AVG.** Uel aliter: Quid est cum cognoscere nisi uita eterna: quam mundo donato non dedit: reconciliato dedit: propterea itaque mundus non cognouit: quia iustus es. hoc meritis eius ut non cognosceret retribuit: et propterea mundus reconciliatus cognouit quia misericors es: et ut cognosceret non ei merito: sed gratia subuenisti. denique sequitur: Ego autem cognoui te. Ipse fons gratie est deus natura: homo autem de spiritu sancto et uirginis ineffabili gratia. denique gratia dei per iesum christum est dicitur: Et hi cognouerunt: ipse est mundus reconciliatus: sed id quia tu me misisti. ergo gratia cognouerunt: Et notum feci eis nomen tuum pro fide: et notum faciam pro spe ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit. Qualis est ista locutio tali et apostolus uisus est: Bonum certamine non ait: Bonum certamine quod uisitati diceret. quoniam autem dilectio qua primum dilexit filium esse in nobis: nisi quia membra eius sumus: et in illo diligimur cum ipse diligat totum. id est caput et corpus. Et ideo subiunxit: Et ego in ipsis. Est enim in nobis tanquam in templo suo: nos autem in illo secundum quod caput nostrum est. **CA. XVIII.**

Hec cum dixisset iesus: egredus est cum discipulis suis trans torrentem cedron ubi erat hortus in quem introiit ipse et discipuli eius. Sciebat autem et iudas qui tradebat eum locum: quia frequenter iesus conuenerat illic cum discipulis suis.

AVG. Terminato sermone quem post cenam dominus ad discipulos habuit: adiuncta oratione quam dixerat ad patrem: eius passionem iohannes euangelista sic exorsus est: Hec cum dixisset iesus: egressus est cum discipulis suis trans torrentem cedron: ubi erat ortus: in quem introiit ipse et discipuli eius. Non autem continuo hoc factum est cum illa finita esset oratio. sed alia quedam sunt interposita que ab isto permixta apud alios euangelistas leguntur. **AVG.** de concordia euangeliorum. Facta est enim contentio inter eos quis eorum uideret esse maior: sicut lucas concordans

... et tunc predestinauit quod in fine facturus est mundi. **BEDA:** Claritatem igitur uocat dilectionem: qua ipse dilexit est a precepto ante mundi constitutionem: in illa claritate et nos dilexit ante constitutionem mundi. **THEO.** Postquam ergo pro fidelibus orauit: et tot illis prospera permisit: ponit quoddam primum: et propria mansuetudine dignum dicens: Pater iuste mundus te non cognouit. quia ego cupere cunctos homines consequi uicta bona quam quidem pro fidelibus implorauit: sed quia ignorauerunt te: id non contingeret gloriam et coronas. **CHRYS.** Uidetur autem mihi hoc et anxius dicere: quoniam ei qui ita bonus et iustus est: cognoscere noluerunt. non igitur hoc est quod iudei dicunt: Quia ipsi quidem te cognoscunt: ego uero ignoro: sed contrarium est. unde subdit: Ego autem cognoui te: et hi cognouerunt: quia tu me misisti: et notum feci eis nomen tuum: et notum faciam pro spiritu sancto eis perfecta cognitionem dando. Si autem uiderit quis es tu: sciet quia ego non sum separat a te: sed ualde amat: et propter filius et coniunctus. Hoc uero suasi eis: ut ego maneam in eis: et sic fide que est in me et amatores suabunt certissime et hoc est quod subdit: Ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: et ego in ipsis. quia deus. Ipsi me amantibus ego manebo in eis. **AVG.** Uel aliter: Quid est cum cognoscere nisi uita eterna: quam mundo donato non dedit: reconciliato dedit: propterea itaque mundus non cognouit: quia iustus es. hoc meritis eius ut non cognosceret retribuit: et propterea mundus reconciliatus cognouit quia misericors es: et ut cognosceret non ei merito: sed gratia subuenisti. denique sequitur: Ego autem cognoui te. Ipse fons gratie est deus natura: homo autem de spiritu sancto et uirginis ineffabili gratia. denique gratia dei per iesum christum est dicitur: Et hi cognouerunt: ipse est mundus reconciliatus: sed id quia tu me misisti. ergo gratia cognouerunt: Et notum feci eis nomen tuum pro fide: et notum faciam pro spe ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit. Qualis est ista locutio tali et apostolus uisus est: Bonum certamine non ait: Bonum certamine quod uisitati diceret. quoniam autem dilectio qua primum dilexit filium esse in nobis: nisi quia membra eius sumus: et in illo diligimur cum ipse diligat totum. id est caput et corpus. Et ideo subiunxit: Et ego in ipsis. Est enim in nobis tanquam in templo suo: nos autem in illo secundum quod caput nostrum est. **CA. XVIII.**

memorat. Dixit etiā ipse petro: sicut ipse lucas subiūgit: Ecce sathanas expetit vos ut cribzaret sicut tritici: et cetera que ibi sequuntur. Et hymno dicto: sicut mattheus et marcus commemorat: Exierunt in montem oliueti. Conterit ergo narratione mattheus et dixit: Tūc venit iesus cū illis in villā quā dicit Bethsemani. Iste locus est quē commemorat hic iohānes: ubi erat hortus in quē introiit ipse et discipuli eius. **AVG.** sup iohānem: Ad hoc ergo valeat quod dictū est: Nec cum dixisset: ut nō eū an opinemur ingressus quē illa vba finiret. **CHRY.** Sed propter quod non dixit: Les sans ab oratione venit illuc: quoniam oratio illa fuit loquax propter discipulos sanctā. De nocte autē vadit et flumē pertransit: et perperat ad locū pditozi cognitū: auferens his qui insidiabant: laborem: et ostēdens discipulis quoniam volens ad mortē venit. **ALCHVI.** Dicit autē: Trans torrentē cedron. i. cedronum: genitiuus enim est grecus. Trans torrentē: quia de torrente passio nis bibit: ubi erat hortus ut peccatū quod in horto commisit fuerat: in horto deleteret. Paradisus enim horti delicia: interpretat. **CHRY.** Ne autē audiens hortū quē occultari estimes subiūgit: Sciebat autē et iudas qui tradebat eū locū: quia frequēter iesus conuenerat illuc cū discipulis suis. **AVG.** Ibi ergo lupus cui na pelle cōtectus: et iter oues alio patrifamilias cō filio tolerat? oideit: ubi ad tempus erigū disperserit gregem insidijs appetēdo pastore. **CHRY.** Multoties autē ibi cū discipulis iesus singulariter cōuenierat: de necessarijs loquēs: et que nō erat fas alios audire. Facit autē hoc in montibus et in ortis maxie puz a tumultib⁹ inquirēs semp locū: ne mens impediat ab auditione. ideo autē iudas illuc venit quoniam multoties christus extra pnoctabat. Iussit autē ad domū si putasset eū ibi iuenire dormiētē. **THEO.** Nouerat etiā iudas domū festo tempore consueuisse semp docere discipulos aliqd sublime. Erat autem solitus docere huiusmodi mystica in talib⁹ locis: ac quoniam tūc dies erat solēnis: arbitrat⁹ ē illū eē illuc et discipulos docē quā ad celebritatē spectabāt.

Judas ergo cū accepisset cohortem: et a pōtificib⁹ et phariseis ministros: uenit illuc cū laternis et facib⁹ et armis. Iesus itaqz sciens omnia quā uētura erāt sup eū: pcessit et dixit ad eos: Quē q̄ritis? Rñderūt ei: iesum nazarenū: Dicit ei iesus: Ego sum. Stabat autē et iudas: qui tradebat eū cū ipsis. Et ergo dixit eis: Ego sum abierūt retrosum: et ceciderūt in terrā. Itēz ergo interrogauit eos: quē q̄ritis? Illi autē dixerūt: iesus nazarenū. Rñdit iesus: Dixi uobis: quia ego sum. Si ergo me queritis: finite hos abire. Et impleret s̄mo quē dixit quia quos dedisti mihi: non perdidisti

ex eis quēquā.

GLO. Ostēderat euangelista quō iudas ad locū ubi christus erat puenire potuerit: nūc ostēdit quō illuc peruenit dicēs: Judas ergo cū accepisset cohortē et a pontificib⁹ et phariseis ministros: uenit illuc cū laternis et facib⁹ et armis. **AVG.** Cohors si iudeorum: sed militū fuit. A p̄fide itaqz intelligatur accepta tanqz ad tenēdū reū suato ordine legitime potestatis: ut nullus tenētibus auderet obistere: quāz quē et manus tāta fuerat cōgregata et sic armata ueniebat: ut vel terreret vel etiā repugnaret: si quisqz christum defendere auderet. **CHRY.** Sed qualiter cohorti suaserūt: quia milites erāt: pecuniarū gratia oīa facere meditātes. **THEO.** Facies autē afferūt et lateras: ne christ⁹ latēs in tenebris fugeret. **CHRY.** Multoties autē alias miserūt cōprehēdere eū: sed nō valuerūt. vñ manifestū est quod tūc sponte seipsum dedit. Propter quod subdit: Ies⁹ autē sciens oīa que uētura erāt sup eū: pcessit et dixit ad eos: Quē q̄ritis? **THEO.** Querit autē nō ut uolēs scire. Nam utiqz nouerat omnia quā uētura erāt sup eū: s̄ ostēdere uolēs quā cū ipse eēt: ab eis uideri nō poterat. vel discerni nā seq̄r. Dicit eis iesus: Ego sum. **CHRY.** In medio n. eoz exis excauit eoz oculos. quoniam enim nō tenebre cā erāt: idicauit euangelista dicēs: Qui habuerūt lāpades. si uo lāpades nō eēt: a uoce saltē debebant agnoscere. si uero et illi ignorabant: quā iudas ignorauit qui cū eo fuerat cōtinue. Et iō subdit: Stabat autē et iudas qui tradebat eū cū ipsis. Fecit autē hoc iesus ostēdens quā nō solū cōprehēdere eū nō possent: sed nec uidere in medio exīrem: nisi ipse cōcederet. vñ subdit: Ut ergo dixit eis: Ego sum: abierunt retrosum: et ceciderūt in terrā. **AVG.** Ubi nunc militū cohortes: ubi terror et munimē armorū: una uox turbā odijs ferocem armisqz terribilē sine telo uolū percussit: repulit: strauit. Deus enim latebat in carnis: et sempiternus dies ita mēbris occultabatur humanis: Ut cum laternis et facib⁹ quereret occidēdus a tenebris: quid iudicatur⁹ faciet qui iudicād⁹ hoc fecit. Et nunc utiqz p euangeliū: Ego sum dicit christ⁹: et a iudeis expectat antichrist⁹: ut retro redeant et in terrā cadant: quoniam deserentes celestia terrena desiderāt. **GREGO.** super ezechieles: Quid autē hoc quod electi in faciem: et reprobi retrosum cadūt: nisi quod omnis quod post se cadit: ibi cadit ubi nō uidet. qui uero an se ceciderit: ibi cadit ubi uidet. Iniqui ergo qui in inuisibilib⁹ cadunt: post se cadere uident: quia ibi corruūt ubi quod tūc eos sequit modo uidere non possunt. Isti uero quia in istis uisibilib⁹ semetipsos sponte deiciūt: ut in inuisibilib⁹ erigant quasi in facie cadunt: quia timore compuncti uidentes humiliant. **CHRY.** Demū ne quis dicat: quoniam ipse iudeos ad hoc induxit ut eū occiderent: se ipsum in manibus eoz tradens: manifeste ostēdit eis omnia que sufficiebāt eos reuocare. Sed quia per manebāt in malitia et nullā habebāt excusationem tūc seipm in manibus eoz tradidit. vnde sequitur: Iterū ergo interrogauit eos: Quē queritis? Illi ergo dixerunt: iesum nazarenū. Respondit iesus: Dixi uobis quia ego sum. **AVGV.** Audierant primo: Ego sum. sed nō comprehēderāt: quia hoc noluit

qui potuit quicquid voluit: verum si nunquam se ab eis permitteret apprehendi: non quidem illi facerent, propter quod venerat: sed nec ipse faceret, propter quod venerat proinde quod tenere volentibus et non valentibus ostendit praeterea suam. unde subdit: Si ergo me queritis finite hos abire.

CHRY. q. d. Si me queritis, nihil vobis ad hoc coe est: ecce me ipsum trado: usque ad ultimam horam ad suos dilectis conservantiam demonstras. **AVG.** Inimicus eos iubet: et hoc faciunt quod iubet: finit. scilicet nunc eos abire quos non vult perire. **CHRY.** Unus evangelista ostendens quod hoc non fuit eorum propositum: sed veritas eius quod comprehendens fuerat subiugit: Ut impleret sermo quem dixit quod quos dedisti mihi non perdidisti ex eis quemquam. Perditione autem non habet dixerat que mortis sed illa eterna: evangelista vero de presenti morte id accepit.

AVG. Numquid autem non erant postea morituri: Cur ergo si tunc morerentur: perderet eos: nisi quod nondum in eum sic credebant: quomodo credunt quicumque non pereunt.

Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum: et percussit pontificis servum et abscidit auriculam eius dextram. Erat autem nomen suo malchus. Dicit ergo iesus petro: Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem quem dedit mihi non vis ut bibam illum?

CHRY. Petrus confidens in predicta voce domini et in his que iam facta erant: armatus adversus eos qui super venerat. unde dicit: Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum et percussit pontificis servum. Sed quomodo dicitur quod iussus erat non perire: neque duo vestimenta gladium habet: Mihi vis defuit hic formidans preparasse dudu. **THEO.** Vel ad opus agni illo indigens ferebat hunc etiam post cenam. **CHRY.** Sed quomodo dicitur quod iussus erat non aliam dare: homicida fit: quod maxime non se vlcisebat: sed magistrum. Demum nondum perfecti adhuc erant sed videbis postea petrus verberatum et humiliter ferentem. non sine causa autem subdit: Et abscidit eius auriculam dextram. Uides mihi enim impetum apostoli significare: quoniam ad ipsum caput impetu fecit.

AVG. Solus autem hic evangelista etiam nomen sui huius expressit cum dicit: Erat autem nomen suo malchus: sicut lucas solus quod eius auriculam dominus tetigerit et sanaverit eum. **CHRY.** Tunc enim miraculum fecit: et erudiens nos quoniam eis qui male faciunt bene facere oportet: et virtutem reuelans suam. nomen autem propterea posuit evangelista: ut his qui tunc legerent: liceret querere si vere factus sit servus autem eius summi pontificis dicit: quod magnus est quod factum est: non solum quod curavit: sed quod curavit eum qui super eum venerat: et paulo post aliam daturus erat.

AVG. Malchus autem interpretatur regnator. quod ergo auris pro domino deputata et a domino sanata significat: nisi auditu amputata vetustate renouatur: ut sit in novitate spiritus et non in vetustate carnis: quod cuius praesentium fuerit a christo quod dubitet regnator esse cum christo: quod autem servus inuictus est et hoc ad illam pertinet vetustatem: que in servitute generat: sed locum accessit sanitas figurata est et libertas. **THEO.** Vel cetero auris dextere sui principis sacerdotum signum erat surditatis eorum: que precipue in principibus sacerdotum inole-

nerat. quod autem venio restituta sit auris: significat ultimum reparacionem intellectus in israeliticis veniente heresia. **AVG.** Factum autem petri dominus improbauit et progredi ultra prohibuit. unde sequitur: Dixit ergo iesus petro Mitte gladium tuum in vaginam. Item ille ad patientiam commoventem fuit: et hoc ad intelligentiam describendum.

CHRY. Non solum autem minis cum cohibuit: ut matheus refert: sed et aliter consolatus eum dicens: Calicem quem dedit mihi pro: non vis ut bibam illum: ostendens quoniam non illoque virtutis que fiebat erat: sed sine concessione: et quod non est deo servus: sed obediens usque ad mortem.

THEO. In eo autem quod ipsam calicem dicit quod sibi gratia et acceptabilis pro salute mortalium mors videatur edisserit. **AVG.** Quod autem a preterito traditum sibi dicit calicem passionis: illud est quod ait apostolus: Pro pro filio non peccavit: sed pro nobis omnibus tradidit eum. verum auctor calicis huius est etiam ipse qui bibit. unde idem apostolus dicit: Christus dilexit nos: et tradidit seipsum pro nobis.

Cohors autem et tribunus et ministri iudeorum comprehenderunt iesum: et ligauerunt eum et adduxerunt eum ad annam primam. Erat enim socer cayphe qui erat pontifex anni illius. Erat autem cayphas qui consilium dederat iudeis: quia expediret unum hominem mori pro populo.

THEO. Peractis cunctis quae sufficere se habebant ad prohibendum iudeos: cum illi hoc nequaquam discerneret tunc duci se permisit. unde dicit: Cohors ergo et tribunus et ministri iudeorum comprehenderunt iesum. **AVG.** Comprenderunt ad quem non accesserunt nec audierunt: Accedite ad eum et illuminamini. Si enim sic accederent non eum manibus occiderunt: sed recipiendum corde comprehenderunt. Tunc autem quoniam eum illo modo comprehenderunt: ab eo longius recesserunt. Sequitur: Et ligauerunt eum a quo solui potius velle debuerunt: et erant forte in eis quod postea liberati ab eo dixerunt: Dirupisti vincula mea. Postea vero quod persecutores tradere iuda dominum ligauerunt: ut intelligat iudas non laudabilis utilitate traditionis huius: sed sceleris voluntate danabilis subdit. Et adduxerunt eum ad annam primam.

CHRY. Pre celebratione enim gloriabantur in his quae fiebat quoniam tropheum statuentes. **AVG.** Nec tacet eam cur ita factum sit subdit: Erat enim socer cayphe: qui erat pontifex anni illius. Merito et mattheus cum id breuiter narrare voluisset: eum ad caypham ductum fuisse commemorat: quod et ad annam prius ideo dicitur est: quod socer eius fuerit: ut intelligendum sit hoc eundem caypham fieri voluisse. **BEDA:** Quatenus dum a consimili pontifice danaret: ipse quoque minoris criminis reus haberet: vel fortassis sic dominus eius sita erat ut perire eam non possent: sine diuinitus actu est: ut quod erat affines sanguine sociarent in scelere. Sed quod dicitur quod esset pontifex anni illius: sonat scripturam legi: in qua preceptum erat: ut unus esset pontifex summus quo mortuo succederet ei filius suus: sed iam pontificatus ambitione erat infectus. **ALCVI.** Refert enim iosephus istum caypham unum autem sacerdotum redemisse. Non ergo mixtum si iniquum pontifex inique iudicauerit: sepe

qui p anaritia ad sacerdotiu accedit: p iniusticiaz in eo fuit. **CHRY.** Ne aut audies vincula auditorum tumultus: recolit pphetic qm mozs ei? salus fuit orbis terraz. vñ seqt: Erat autē cayphas q filiu de derat iudeis: qz expedit vnu boiez mozi p pplo. tata n. e vitat supabudaria: vt z inimici eam psonent.

Sequebat aut iesuz simon petr? z ali? discipul?. Discipul? at ille erat not? potifici: z itrouit cu iesu i atrium potificis. **Petr?** autez stabat ad ostiu foris. **Exiit ergo discipul? q erat not? potifici: z dixit ostiarie: z itroduxit petz.** dixit ergo petro ancilla ostiaria. **Nuq? z tu ex discipulis es hois isti?** **Dixit ille: No suz.** **Stabat at fui z ministri ad prunas qz frig? erat: z calefaciebāt se.** **Erat aut cu eis z petr? stas z calefacies se.**

AVG. de co. euang. De petri tetatione q inter dñi cotumelias sca est: no eode ordine oēs narrat. Naz ipsas pmo comemorat mattheus z marcus: deinde petri tetatione. **Lucas** vero explicat pus tetationes petri: demu dñi cotumelias. **Iohannes** aut incipit petri tetatione dicere cu dicit: **Sequebat aut iesum si mon petr?: z ali? discipul?.** **ALCVI.** Et deuote sequebat magistz: qzuis a longe ppter timorem.

AVG. Quis fit aut ille ali? discipul?: non temere affirmadu est: qz tacef. **Solet** aut se idem iohannes ita significare z addere: que diligebat iesus: fortassis q z hic ipe est. **CHRY.** Se aut occultat humili tatis gratia: etenim hic magnaz rectitudinem enarrat quomodo oibus fugientib? ipse sequit: sed pponit sibi petz z sui ipsi coact? est meminisse: vt discas qm certi? alijs enarrat ea q sca sunt in atrio qm itus eris. **Succidit** aut ppam laudē subdes: **Discipulus** aut ille erat not? potifici: z itrouit cu iesu in atrium potificis: no eni hoc vt magnu qd de se ipso ponit: s? qz dixit q intravit cum iesu sol?: vt no estimes hoc excelsē mētis eē addit cam. **Igit** petru venisse illuc amoris fuit: no intrasse aut intra timoris. vñ sequit: **Petr?** aut stabat ad ostiu foris. **ALCVI.** Foris stabat q negatur? erat dñm: nec erat i chriso: q chrisu cofiteri non erat ausus. **CHRY.** Sed qm z petrus intrasset vtiqz domu si ei coessum eēt indicauit subdes: **Exiit** g discipul? ali? q erat not? potifici: z itroduxit petru. **Ideo** aut ipe eu non itroduxit: quia chriso adhibere z seqbat eu. **Sequit:** **Dixit** g ancilla ostiaria: **Nuq? z tu ex discipulis es hois istius?** **Dixit ille: No su.** **Quid** dicis o petre? **None** pus dixisti: **Et** si oportuerit aiam mea p te ponā: qd ergo factū est: quonia nec ostiarie fers itrogationē: non erat miles q itrogabat: s? ostiaria vilis. neqz dixit: **Seductoris** discipul? es: sed **hois illi?** qd miseret erat. **Dicit** aut: **Nuquid** z tu: qz iohanes itus erat. **AVG.** Sed qd mir? si de? vera pdixit: ho autē falsa psumpsit. **Sane** in ista q ia cepta est negatōne petri debem? aduertere non solū ab eo negari chrisu: q

dicit eu no eē chrisu: sed ab illo etiam q negat se eē chrisianu. **Dñs** eni no ait petro: **Discipulu** meus te negabis: sed me negabis. **negauit** ergo ipm cu se negauit eē discipulu. **Quid** aut ali? isto modo q se negauit eē chrisianu: qm multi postea etiā pueri z puelle potuerūt morte p chrisi ofessione contēnere: z regnu celoz fortiter itroire: qd tūc iste non potuit: q clauēs regni ei? accepit. ecce vñ dictū ē: **Sinite** hos abire: qz quos dedisti mihi: non pdidi ex eis quecūqz. **Utiqz** eni petr? si negato chriso hinc irer: qd aliud qz piter? **CHRY.** in smone de petro z helia: **Accir** co aut diuine puidēt: e secretū pmisit vt pm? ipse laberet petr?: quo erga peccātes duriorē sentētiā ppi casus ituitu tparet. **Petr?** eni orbis terraz doctoz z magister peccauit: z veniā ipetrauit: vt hec indulgentie norma z regula iudicātib? pberet. **Accirco** enim no angelis arbitroz cōmissam sacerdotij ptatem: ne cum ipsi minime peccarēt: in peccatoribus sine misericordia vindicarent. **no** passibilis supra boies ordinaf vt dū ipse in alijs suas recolit passiones: mitē apud eos se pbeat z benignū. **THEO.** Quidā tñ in anē quādā grām appropantes petro dicit q ideo negauit petr? quonia volebat semp eē cu chriso: z seq? trinne. **Novit** eni q si fateret se eē de chrisi discipulis: diuideret ab eo: z no haberet vltra spaciuz sequēdi vidēdiqz dilectiō vñ simillabat se officiu gerē ministroz: ne vult? mestitia cognit? excluderet. vñ sequit: **Stabat** aut serui z ministri ad prunas: quia frig? erat: z calefaciebāt se. **Erat** aut z petr? stas cu eis z calefacies se. **AVG.** No hyems erat z tñ frigus erat qle solet etiam eqnoctio verno accidere.

GREO. ij. moral. **Iā** autē int? a charitatis calore petr? torpuerat z ad amorē pñtis vite qsi ad psecutorū prunas infirmitate estuante recalcabat.

Potifex ergo itrogauit iesu de discipul? suis z de doctrina ei?. **Rñ** dit ei iesus: **Ego** palā locut? sū mundo. **Ego** semp docui in synagoga z in tēplo quo oēs iudei pueniūt: z in occulto locut? sū nihil. **Quid** me itrogas? **Interroga** eos q audierūt quid locutus sim ipis: ecce hi sciunt que dixerim ego.

CHRY. Quia chriso nullū crimē inferre poterāt de discipulis itrogabāt. vñ dñ: **Potifex** g itrogabat iesu de discipulis suis. fortassis vbi erat: vñ cuius grā eos collegit. hoc aut dicebat qsi seditiosuz z nouaz rez factorē eu redarguere volens: qsi nullo alio attēdente ei qz ei? discipulis. **THEO.** **Explo** rat insup de doctrina. vñ seqt: **Et** de doctrina ei? cuiusmodi. s. foret vtz a lege discrepās z aduersa moy si: vt exinde occasione cōcepta vt dei emulū perdat. **ALCVI.** No eni cognoscēde vitatis amore itrogat: sed vt cam iueniret qua cu accusare potuisset z tradere romano pñdi ad vānanduz. **Sed** dñs ita tpauiit misionē: vt nec vitatē taceret nec se defēdē videret. **Seqt** eni: **Rñdit** ei iesus: **Ego** palā locut? sū mundo. ego semp docui in synagoga z i tēplo quo

oēs indei cōtulerūt: et in occulto locut⁹ sum nihil.
AVG. Nō p̄tereūda nascit⁹ hic questio. si enī ipsi
 discipulis nō loquebat⁹ palā: sed horā p̄mittebat q̄n
 palā fuerat locut⁹: quō palā locut⁹ est mūdo. De
 uide ip̄s discipulis suis multo manifestius loq̄bat⁹
 q̄n cū eis erat remot⁹ a turbis. tūc. n. et p̄bolas ap̄ie
 bat: quas clausas p̄ferebat ad alios. Sed itelligēdū
 est ita eū dixisse. Palā locut⁹ sū mūdo: ac si dixisset
 Multi me audierūt. et rursus nō erat palā: q̄ nō in
 telligebāt: et q̄ seorsum discipulis loq̄bat: non in oc
 culto utiq; loq̄bat. Quis nāq; in occulto loq̄t q̄ co
 ram tot hōib⁹ loquit⁹: p̄fertū in hoc loq̄t paucis: q̄d
 p̄ eos velit inotescē multis. **THEO.** Reminiscitur
 autē h̄ p̄phetie q̄ dicit: Nō in occulto locut⁹ suz: nec
 in occulto terre tenebroso. **CHRY.** Uel locut⁹ est
 q̄dē in occulto: sed nō ut hī estimabāt trepidās et se
 dit. onē faciēs: s; ubi multoz audicione sup̄iora erāt
 q̄ dicebant. volēs autē ex sup̄abūdātia fidedignū cō
 stituere suū testimoniū subdit: Quid me iterro. Inē.
 eos q̄ audi. q̄d lo. sū ip̄s: Ecce hī sciūt q̄ dixerī ego.
 q. o. Tu me de meis interrogas: iterroga inimicos
 meos q̄ insidiant⁹ mihi. sicut autē hec v̄ba cōfident⁹
 in eoz que dicta erāt veritate. Nec est enī vitatis in
 altercabilis demōstratio: cū inimicos q̄s inuocat te
 stes. **AVG.** Ipsa enī q̄ audierāt et nō itellexerant
 talia erat ut nō possent in se ac veraciter criminari.
 Et quotiescūq; interrogādo tētarunt ut inuenirēt v̄n
 accularēt eū: sic eis r̄ndit: ut oēs eoz retunderentur
 volū: et calūnie eoz frustrarent.

**Hec autē cū dixisset: un⁹ assistēs
 ministroz dedit alapā iesu dicens:
 Sic r̄ndes p̄tifici? R̄ndit ei iesus:
 Si male locut⁹ sū: testimoniū phibe
 de malo: si autē b̄n: q̄d me cedis? Et
 misit eum annas ligatū ad cayphas
 pontificem.**

THEO. Cū iesus astatiū iterpellasset testimoniū
 volēs se minister excusare q̄ non eēt de his q̄ admi
 rabant⁹ iesum p̄cussit eū. v̄n dī: Hec autē cum dixisset
 v̄n⁹ assistēs ministroz dedit alapā iesu dicens: sic r̄n
 des p̄tifici. **AVG.** de cō. euā. Dic sane ostēdī q̄
 annas p̄tifer erat: nōdū enī erat missus ad cayphā
 cū hoc diceret: Et hos duos annā et caypham p̄tifi
 ces cōmemorat etiam lucas in initio euāgelij sui.

ALCVI. Dic implet⁹ p̄phetia: Dedi maxillā meaz
 p̄cutientib⁹: sed iesus iniuste p̄cussus māsuete respō
 dit. v̄n sequit⁹: R̄ndit ei iesus: Si male locut⁹ sum te
 stimoniuz phibe de malo: si autē b̄n q̄d me cedis.

THEO. q. o. Si habes ex his q̄ nūc a me plata sunt
 rephendē: ostēde q̄ male dixerim: q̄d si nequis q̄d
 furis: vel etiā sic: Si p̄perā docui cū in synagogis do
 cebā: certifica p̄ncipē sacerdotū. q̄ si recte docui: ita
 ut etiā vos ministri miraremini: quid me nūc cedis:
 quē p̄s admirabaris. **AVG.** Quid ista responsi
 one veri? māsuete: iustus. Qui enī accepit alapam
 nūqd vellet eū q̄ p̄cussit aut celesti igne cōsumi: aut
 terra debilitēte forberi: aut correptū demonio volu
 tari: aut et alia huiusmodi q̄libet pena v̄l et grauiori
 puniri: q̄d hoz p̄ potētā iubere nō potuisset: p̄ quē

fact⁹ est mūdus: nisi patiētā nos docere maluisset:
 q̄ vincit mund⁹. Dic dicit aliq;: cur nō fecit q̄d ipse
 p̄cepit: p̄cutiētū. s. nō sic r̄ndere: sed maxillam debuit
 alterā p̄bere. Quid q̄ et māsuete r̄ndit: et non solum
 maxillā alterā iterū percussuro: sed totum eoz⁹ su
 gendū preparauit in ligno: et hic potius demonstra
 uit sua illa p̄cepta patientie nō ostentatione eoz po
 ris: sed cordis preparatiōne fienda. Fieri enī potest
 ut alteram maxillam visibiliter homo p̄beat iratus
 quāto ergo melius et respōdet vera placatus: et ad
 perferenda grauiora tranquillo animo sit parat⁹.

CHRY. Quid igit consequens erat: nisi aut redary
 guere aut acceptare quod digum est: sed hoc nō fit
 ea enim que fiebant non erant iudicium: sed seditio
 et tyrannis. Non inueniēs autē quid plus facerēt:
 mittunt eum ligatum ad caypham. v̄nde sequitur:
 Et misit eum annas ligatum ad caypham pontificē

THEOPHI. Suspicientes hunc cum astutior
 esset excogitare aliquid posse aduersū iesum dignuz
 morte. **AVGVSTI.** Ad illū autem sicut matthe
 us dicit: Ab initio dicebatur quoniam ipse erat illi
 us anni p̄nceps sacerdotum. Alternis quippe intel
 ligendi sunt solere annis agere pontificatum: et cre
 denduz ē sim voluntatem cayphe id esse factum: ut
 iesum primo ad annam ducerent: vel etiam domos
 eoz ita fuisse positas: ut non deberet annas a trāses
 untibus preteriri. **BEDA:** Quod autē dicit Li
 gatum: non sic intelligendū q̄ tunc t̄m fuerit ligat⁹
 sed tunc ligatus est cū est captus: itaq; ligatum ad
 caypham misit: sicut sibi fuerat presentat⁹. siue fieri
 potuit ut ad hozam solueretur quaten⁹ discuteret:
 p̄ hoc discussus itez ligaret⁹: et sic ad cayphā mittē

**Erat autē simon petr⁹ stās et cale
 faciēs se. Dixert ergo ei: Nunqd et
 tu ex discipulis ei⁹ es. Negavit ille
 et dixit: Nō sū. Dicit ei un⁹ ex suis
 p̄tificis cognat⁹ ei⁹ cui⁹ abscondit pe
 trus auriculā. R̄dōne ego te vidi in
 horto cū illo. Itex ergo negavit pe
 trus: et statim gallus cantauit.**

AVGVSTI. Cum dixisset euangelista q̄ iesum
 ligatum miserat annas ad caypham: reuersus est
 ad locū narrationis: vbi reliquerat petrum: ut expli
 caret quod in domo anne de trina ei⁹ negatione cō
 tigerat. v̄nde dicitur: Erat autem simon petrus stās
 et calefaciens se. Dic recapitulat quod ante iam di
 xerat. **CHRY.** Uel multo stupore detinebatur:
 qui feruidus erat: ut deducto iesu decetero non mo
 ueretur. Sed hoc fit ut discas: quanta nature sit
 imbecillitas: cum deus hominem dereliquerit: et in
 terrogatus rursus etiam negat. v̄nde sequitur: Di
 xerunt ergo ei: Nunquid et tu ex discipulis eius es?
 Negavit ille: et dixit: Non sum. **AVGVSTI.** ce
 concordā. euange. De loco inuenim⁹ non ante ias
 nuam sed ad focum stantē: secundo negasse petruz
 quod fieri nōn posset: nisi iā redisset postea q̄ foras
 exierat ut mattheus dicit. neq; enī iam exierat: et for
 ris vidit eū altera ancilla: sed cū exire eū vidit. i. cum
 surgeret et exiret: animaduertit eū: et dixit his q̄ erāt

adducunt ergo iesus
 in p̄ctoziū. Erat autē man
 non introierit in p̄ctoziū ut
 minaret: sed ut mādacarēt
 fuit ergo pilatus ad eos
 et v̄n quaz accusationē affe
 rueris hōiem hūc: R̄nderunt
 perit. Et nō est hic mō
 nōm tradidimus eum.
 ergo respōdit: Accipite ergo
 vos: imi legē v̄strā iudicare
 p̄ctoziū ergo iudici: R̄dōne
 v̄l interficere eū. Et ser
 implet⁹ quom v̄n: signifi
 ca morte efficit mortuus.

ibi. i. q̄ simul erāt ad ignē intus in atrio. Et hic cū iesu nazareno erat. Ille autē q̄ foras exierat hoc audis torediens iurauit illis cōtra nitētib⁹ q̄ nō noui hominē. deinde in eo q̄ iohannes hic ait: Dixerūt Nūquid ⁊ tu ex discipulis eius es: q̄d redeūti ⁊ stanti dictū intelligim⁹. Hoc quoq̄ cōfirmatur: nō illam tñ alterā ancillā quam cōmemorat: in hac secūda negatione matthe⁹ ⁊ marc⁹: sed ⁊ aliam quendam cōmemorat lucas cū petro illud egisse. unde iohannes dicit: Dixerunt ergo ei. Iohannes autē secut⁹ de tertia petri negatiōe ita explicat: Dicit vn⁹ ex seruis pontificis: cognatus eius cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā: Nonne ego vidi te in horto cū illo: Ad matthe⁹ ⁊ marc⁹ non singulari sed plurali numero enūciāt eos q̄ cū petro agebant: cū lucas vnū dicat: Iohannes quoq̄ vnū eū cognatū ejus cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā: facile ē intelligere aut plurali numero p̄ singulari vtitata locutione vsurpasse Matthe⁹ ⁊ marc⁹: aut q̄ vnus maxime tanq̄ sciens ⁊ q̄ eum viderat affirmabat. ceteri autē secuti ei⁹ fidē petrum si mul vgebant. **CHRY.** Sed neq̄ hor⁹ in memoria cū reducit eorū q̄ ibi dicta sūt: neq̄ mlta dilectio quā illic p̄ verba multa ostēdit. vñ sequit⁹: Iterū ḡ negauit petrus ⁊ statim gall⁹ cantauit. **AVG.** Ecce medici cōpleta ē p̄dictio: egroti cūctā p̄suptio. non enī factū ē q̄d ille dixerat: Animā meā p̄ te ponā. s̄ factū ē q̄d ille p̄dixerat: Ter me negabis. **CHRY.** Euāgeliste vō cōcorditer negationē petri scripserūt: nō discipulum accusantes: sed nos erudire volētes quātū malū sit: nō deo totū cedere: sed in semetipso cōfidere. **BEDA:** Mystice autē p̄ primam petri negationē illi designant⁹: qui ante passionē ipsi⁹ negauerūt eū eē deū: per secūdā vō illi q̄ post resurrectionē ei⁹ in diuinitatē pariter ⁊ humanitatē offēderūt. Itē p̄ primū galli cantū ipsius designat⁹ capitis resurrectionē: per secūdū illa que in fine celebrabitur totius corporis. Per primā autē ancillā que petrus negare coegit designatur cupiditas: per secundam carnalis delectatio: p̄ vnum seu plures seruos demones qui suadent christū negare.

ADDducunt ergo iesus ad cayphā in pretoriū. Erat autē mane. Et ipsi non introierūt in p̄torii ut nō cōtaminarēt: sed ut māducarēt pascha. Exiuit ergo pilatus ad eos foras: ⁊ dixit quaz accusationē afferitis aduersus hominem hūc? Rēderunt ⁊ dixerūt ei: Si nō esset hic malefactor non tibi tradidissēmus eum. Dicit ergo eis pilat⁹: Accipite ergo eum uos: ⁊ s̄m legē uestrā iudicate eū. Dixerūt ergo ei iudei: Nobis non licet interficere quēq̄. Ut sermo iesu impleret quem dixit: significans qua morte esset moriturus.

AVG. Redit euāgelista ad locū narrationis, sive vbi eam reliquerat vt explicaret petri negationem. vnde dicit: Adducit ergo iesū ad cayphā in p̄torii. Ad cayphā quippe ab anna collega ⁊ socero ei⁹ dixerat missum: sed si ad caypham: cur ad pretorium: q̄d nil aliud vult intelligi q̄ vbi p̄ses pilatus habitauit. **BEDA:** Pretorium enī dicit sedes p̄toris. Pretores vō dicit p̄fecti sive p̄ceptores: eo q̄ ciuib⁹ p̄cepta donēt. **AVG.** Aut igitur aliqua vrgēte cā de domo anne: quo ad audiēdum ambo ouenerāt Cayphas prexerat ad p̄torii p̄sidi⁹ ⁊ socero suo iesū reliq̄rat audiēdū: aut in domo cayphe p̄torii pilatus acceperat: ⁊ tanta dom⁹ erat vt seorsū habitaret: dñm suū seorsū iudicē ferret. **AVG.** de con. euan. Tamē ad ipsius cayphā ab initio ducebāt ad quē in extremo p̄ducit⁹ ē. sed q̄ iā tanq̄ cōuictū reū adducebāt: cayphe autē iā antea visū fuerat vt iesus moxeret: nulla mora interposita ē q̄n occidenti⁹ pilato traderet. Sequit⁹: Erat autē mane. **CHRY.** Anteq̄ gall⁹ cantaret ad caypham dicit: mane vō ad pilatū: per que demonstrat euāgelista: q̄m p̄ totum intermediū noctis: a caypha interrogat⁹ in nullo redarguit: ⁊ iccirco misit eū pilato: sed illa alijs dimittens enarranda: ipse q̄sūt q̄d deinceps est. Sequit⁹ enī: Et ipsi non introierūt in p̄torii. **AVG.** Hoc ē in eā p̄te dom⁹ quā pilatus tenebat si ipsa erat domus cayphe. Tur autē nō introierūt exponit subdēs: Ut nō cōtaminarēt s̄ māducarēt pascha. **CHRY.** Quñ tunc iudei faciebāt pascha: ipse vō ante vnam diē tradidit pascha reseruās suā occisiō: sexte ferie quñ vetus pascha fiebat: vel pascha dicit totus festū. **AVG.** Dies enī agere ceperāt azimoz: quib⁹ diebus cōtaminatio illis erat: in alienigene habitaculo intrare. **ALCVI.** Pascha enī pprie dicebat dies illa qua agn⁹ ad vesperā quartadecima luna occidebat. Septē vō dies sequētes dies azimoz dicebant: in qb⁹ nihil fermentatū in domib⁹ eorū debuit inueniri. sed tñ dies paschalis inuenit⁹ inter dies azimoz: vt apud mattheū. Prima autē die azimoz accesserūt discipuli ad iesū dicētes: Ubi vis parem⁹ tibi comedere pascha: Pascha etiā dies azimozum inueniūt notati sicut hic. Ut manducarēt pascha. pascha enī nō imolationez agni hic notat q̄ fiebat q̄rtadecima luna ad vesperā: sed magnā solēnitatē que xv. luna celebrabat post agni imolatiōz. quartadecima enī luna dñs sicut ⁊ alij iudei pascha celebrant. quinta decima luna q̄ magna solēnitas celebrat ē crucifixi⁹: quartadecima vō luna cepit esse imolatio ex quo capi⁹ ē in horto. **AVG.** Impia cecitas alienigene iudicis p̄torio cōtaminari timebat: ⁊ fratris innocētis sanguinē nō timebat. Nā q̄ etiā am dñs erat ⁊ vire dato: qui occidebat: nō eorū cōscientie sed nescientie deputet. **THEO.** S̄ pilat⁹ vtiq̄ p̄cedēs mitius ipse idē egredis. vñ sequit⁹: Exiit ḡ pilat⁹ ad eos foras. Hoc autē erat cōsuetudo iudeorū: vt quē mortis reū iudicaret: vincitū p̄sidi traderet: vt dū p̄ses vincitū cerneret: intelligeret mortū addictū. **CHRY.** S̄ vidēs eū ligatū ⁊ a tot adductū: nō estimauit h̄ argumentū eē inalterabile accusatiōis: s̄ interrogat. vñ sequit⁹: Et dixit eis: Quam accusa. affer. aduer. hominē hūc: Inconueniēs enim p̄cē ē iudiciū eos rapuisse: supplicii at illi cedere.

Sed illi rēnuentes ex directo accusationē: et dictu
ris quibusdā vtunt. vñ sequitur: Rūderūt et dixerūt: Si
non esset hic malefactor non tibi tradidissimus eū.

AVG. Interrogentur atq; rīdeāt ab imūdis spi
ritibus liberati: ceci videntes: mortui resurgētes: et
qđ oīa supat: stulti sapiētes: vtz sit malefactor iel?
sed ista dicebāt de qđ p. pphētā iam ipse pdixerat:
Retribuebant mibi mala p bonis. **AVG.** de cō.
etiā. S; videndū ē ne s; sit qđ lucas dicit certa in eo
dicta eē crimina: Reperunt aut illū inquit accusare
dicentes: Nūc inuenim? subuertētē gētē nostrā: et
phibentē tributa dari cesari: et dicentē se christū re
gem eē. sed fm iohāne vident iudei noluisse dicere
crimina: vt eoz auctoritatē secur? pilat?: qđ ei obis
cerēt desineret querē: s; ob h tū nocētē crederet q
sibi ab eis tradi meruisset. ergo intelligē debem? et
hoc dictū eē: et illud qđ lucas cōmemorauit. Nul
ta enī dicta et multa rīsa sūt. Unde i narrationez su
am quiscq; posuit: qđ satis eē iudicauit. nā et ipse ioh
hānes dicit quedā q̄ obiecta sūt que suis locis vide
bim?. Itaq; seq̄: Dicit q̄ eis pila. Acci. eū vos et fm
legē vram iu. et. **THEO.** q. d. Quā ad votū iudiciū
poscitis et supbi: ac si nihil vnq; pphanū egerit ac
cipite vos et dānate. ego nāq; neq; talis iudex effi
ciar. **ALCVI.** Uel h dicit. q. d. vos q̄ legē habetis:
scitis qđ lex de talib? iudicat: fm qđ iustū eē scitis:
ita facite. Seq̄: Dixerūt q̄ iu. nō licet in fī. quēq;.

AVG. S; nōne lex pcepit ne malefactorib? pser
tim seductorib? adeo qđ istū putabāt parcat: Sed
intelligēdū ē eos dixisse nō sibi licē interficē quēq;
ppter festi diei scitātē quē celebrare iā cepant. Ita
ne oēm sensū nimia malicia pdidistis: vt ideo vos a
sanguine inocētis impollutos eē credatis: qz eū sū
dēdū alteri traditis? **CHRY.** Uel iō ipsi eū nō in
terfecerūt: qz multū de pfāte eoz absēsi erat eis ro
manis reb? subiacentib?. Uel aliter: qz dixerat eis:
Scdm legē vram interficite eū: volentes oñdere q
pctm ei? nō ē iudaicū dicūt: Nō licet nobis. Non
enī fm legē nram peccauit: s; crimē ei? ē publicuz:
qz se regē dixit: vel qz eū reuicifigi cupiebāt: vt etiaz
mō mortis eū diffamēt. non aut licebat eis crucif
gere. Sed qđ alio mō interficiebāt: mōstrat stepha
nus ab eis lapidat?. Et iō subdit: Ut sermo iesu im
pleret quē di. significās q̄ morte eēt mortur?: qm
iudeis crucifigē nō licebat. aut dicit h euāgelista:
qm nō ab eis solū: s; a gentib? debeat interfici.

AVG. Sic enī legim? apud marcum vbi ait: Ecce
ascēdim? hierosolymā et fili? hoīs tradet pncipibus
sacerdotū et scribis: et tradet eū gētib?. Pilat? autez
roman? erat: et iudeā romani pside miserāt. Ut
q̄ iste fmo iesu ipleret. i. vt eū sibi traditū gētes in
ficerēt nolnerūt eū accipe dicētes: Nobis nō licet.

Introiuit ergo iterū in ptozium
pilat?: et uocauit iesū. et dixit ei: Tu
es rex iudeozuz? Rūdit iesus: A te
meipso hoc dicis: an ali? dixerunt ti
bi de me? Rūdit pilat?: Nūqd ego
iude? sū? Hens tua et pōtiffices tui
tradiderunt te mibi. Quid fecisti?

Rūdit iesus: Regnū meum nō ē de
hoc mūdo. Si ex hoc mūdo eēt re
gnū meuz: mistri mei utiq; decerta
rent ut nō traderer iudeis. Nunc
aut regnū meuz nō ē hinc. Dixit ita
qz ei pilat?: Ergo rex es tu? Rūdit
iesus. Tu dicis: qz rex sū ego. Ego
i hoc nat? sū: et ad hoc ueni i mūdū:
ut testimoniū phibeā ueritati. Dis
qē ex ueritate audit uocē meā. Dic
ei pilat?: Quid est ueritas?

CHRY. Pilatus ab odio iudeoz eripi volēs iudi
ciū nō piraxit in lōgū. vñ dē: Introiuit q̄ iter i pro
pila. et vo. iesu. **THEO.** Seorū: eo qz magnā habe
bat de eo suspitionē. Proponebat autē oīa exq̄site
rimari: amoto strepitu iudeoz. vñ seq̄: Et dixit ei:
Tu es rex iudeoz? **ALCVI.** His vbis oñdit pila
tus iudeos obiectisse h crimis vt diceret se eē regem
iudeoz. **CHRY.** Uel hoc pilat? a multis audierat
qz vō nihil illi hēbant dicere: vt nō multa fieret in
nestigatio: qđ cōiter dicebat hoc in mediuz oucere
vult. Seq̄: Et rūdit ie. A temetipō h vi. an ali? ti. di.
de me? **THEO.** Inuit ex hoc pilatū eē recordez
ac indiscrete indicatē: ac si diceret: Si hoc ex teipō
loq̄ris pande signa mee rebellidōis: at si ab aliis pce
pisti: inq̄sitionē fac ordinariā. **AVG.** Sciebat vti
qz oīs et qđ ipse interrogauit: et qđ ille misur? fuit: s;
nō dici voluit: nō vt ipse sciret: s; vt scriberet qđ vo
luit vt sciret. **CHRY.** Non q̄ ignorās interrogat:
sed ab ipso accusari iudeos volēs. vñ sequitur: Rūdit
pilatuz: Nūqd ego iudeus sū? **AVG.** Abstulit a
se suspitionē qua posset putari a semetipso dixisse:
id se a iudeis audisse demōstrā. vnde subdit: Hens
tua et pontiffices tui tradiderunt te mibi. Deinde di
cendo: Quid fecisti? satis ostēdit illud ei pro crimī
ne obiectū: tāq; diceret: Si te regē negas: qđ fecisti
vt traderis mibi: quasi mix nō esset: si puniēdus iu
dici traderet q̄ se diceret regē. **CHRY.** Reducit at
pilatū nō valde malū existentē: et vult oñdere qz nō
est hō nud?: sed deus et dei filius: et qđ formidauerat
pilat? dissoluit tyrānidis suspitionē. vñ seq̄: Rū
dit iesus: Regnū meū nō est h hoc mūdo. **AVG.**
Hoc est qđ bon? magister scire nos voluit: s; prius
nobis demōstranda fuerat vana hōim de regno ei?
opinio: siue gentiū siue iudeoz: a qbus id pilat? au
dierat: quasi ppterea fuisset morte plectēd? qz illici
tū affectauerit regnū. vel qm solēt regnaturi inuide
re regnātī: et videlicz cauendū erat: ne hui? regnum
siue romanis siue iudeis esset aduersū. Qđ si inter
rogante pilato continue rīdisset: non etiā iudeis: s;
solis gentibus hoc de se opinantibus respōdisse vi
deretur. Sed post responsonem pilati: iam iudeis
et gentibus opportuni? aptiusq; respōdit: quasi. o.
Audite iudei et gentes: non impedio dominationē
vestram in hoc mundo. Quid vultis ampli? Veni
te credēdo ad regnū qđ nō ē de hoc mūdo. Quid ē
enim eius regnum: nisi credentes in eū qbus dicit:

De hoc mudo nō estis quis eos eē vellet in mudo vnde et hoc nō ait: Regnū meū nō ē in hoc mundo: sed nō ē de hoc mudo. De mudo enī ē quicquid hōi bus a deo quidē creatū: s; ex adā vitiatā stirpe gene ratū est. factū est autē regnū nō iā de mudo: quicquid inde i christo regeneratū ē. Sic enī nos deus eruit de ptāre tenebrarū et trāstulit in regnū filiū charitatē sue. **CHRY.** Uel hoc dicit: qm̄ non tenet regnum vt hic reges terreni tenēt: s; qm̄ desup̄ habet p̄ncipa tū qui nō ē hūan⁹: sed m̄to maior et clarioz. vñ sub dit: Si ex hoc mudo esset regnū meū ministri mei vtiq; decertarent: vt non traderer iudeis. Quidit hic regni ei⁹ qd̄ apud nos ē imbecillitatē: qm̄ a ministri habet fortitudinē. sup̄ius vō regnū sufficiens ē sibi ip̄i nullo indigēs. Si igit̄ maius ē illud regnū: volēs ca ptus ē seip̄s tradēs. **AVG.** Lū autē pbasset regnū suū nō esse de hoc mudo subdit: Nūc autē regnū me um non ē hinc. nō dicit: Non ē hic. hic enī ē regnū eius vsq; ad finē seculi: habēs intra se cōmixta ziza nia vsq; ad messē: sed nō ē hinc: qz pegrinat in mudo. **THEO.** Uel iō nō dicit: Non ē hic: s; nō est hinc. nam regnat in mudo et vtiq; ei⁹ p̄uisione: et iurta votū cūcta d̄sponit. Nō ē autē ab infimis con stitutū regnū ei⁹: sed celit⁹ et ante secula. **CHRY.** Dinc autē heretici accipiētēs occasionē: alienū eū eē a mudi conditione dicit. S; cū dicit: Regnū meum nō est hinc: nō p̄inat mudi a sua p̄uidētia et plati one: s; ostēdit regnū suū nō esse humanū neq; corru ptibile. Sequitur: Dicit itaq; ei pilat⁹: Ergo rex es tu? Rōdit iesus: Lū dicitis: qz rex sum ego. **AVG.** Nō quia regē se timuit cōfiteri: sed ita dictū ē: vt neq; re gem se neget: neq; regē se talē eē fateat: cui⁹ regnūz putet eē de hoc mudo. Dicitū est enī: Tu dicitis. ac si diceret: Carnalis carnaliter dicitis. Deinde subiūgit: Ego in hoc nat⁹ sū: et ad hoc veni in mudi: et testi. p̄ hi. veritati. Nō ē p̄ducenda hui⁹ p̄nois syllaba qd̄ ait: In hoc nat⁹ sū: tanq; dixerit: In hoc renat⁹ sum: sed corūpiēda tanq; dixerit: Ad hoc nat⁹ sū. sicut et ait: Ad hoc veni in mudi. vnde manifestū ē eum tē poralē natiuitatē suā hic cōmemorasse: qua incar nat⁹ venit in mudi: nō illā sine initio qua de⁹ erat. **THEO.** Aliter: Quesito p̄ pilatū si oīs eēt rex ego inq̄t in h̄ nat⁹ sū. i. ad hoc qz rex sū. h̄ enī ip̄o qz a rege p̄ducit sum: me quoq; testoz fore regem. **CHRY.** Si igit̄ rex nat⁹ ē: nihil nisi accipiēs habz Ad hoc inquit veni: vt testimoniū p̄hibeā veritati: h̄ est vt hoc ip̄s suadeā oib⁹. Et notādū ē qz suā humi litatē ostēdit: dū dicit: Quā malefactor ē: serebat silens. qm̄ vō interrogat⁹ ē de regno: tūc locut⁹ ē ad pilatū: erudiēs eū et reducens ad altiora: et ostēdit se nihil versutū opatū esse p̄ hoc qd̄ dicit: Ut testimo niū p̄hibeā veritati. **AGV.** Lū autē christ⁹ testimo niū p̄hibet veritati: testimoniū p̄hibet sibi. eius q̄ppe est vox: Ego sū veritas. Sed qz nō oīm est fides: ad iūgit atq; ait: Dis q̄ est ex veritate: audit vocē meā. Audit vtiq; interiorib⁹ aurib⁹. i. obedit mee voci: ac si diceret: Credit mihi. Nō vō ait: Dis q̄ est ex veritate gratiā cōmendauit: qua fm̄ p̄positū vocat. Nam si naturā cogitem⁹ in qua creati sum⁹: cō oēs veritas creauerit: quis nō est ex veritate: s; nō oēs sūt: q̄bus et obediāritati ex ip̄sa veritate p̄staf. Si enī dixisset: Dis qui audit vocē meā ex veritate est: iō dicit⁹

ex veritate putaret: quia obtēperat veritati. Nō autē hoc dicit: sed ait: Dis qui est ex veritate audit vocem meā. Audit vtiq; ac p̄ hoc non ideo ē ex veritate: qz eius audit vocē: sed iō audit: qz ex veritate ē: qz h̄ il li donū ex veritate collatū est. **CHRY.** Dec autē di cens: attrahit et suadet f. eri eoz que dicuntur audito rē. ita deniq; et cū cepit his breuib⁹ verbis vt quere ret: Quid ē veritas: sequitur enī: Dixit ei pilat⁹: Quid est veritas? **THEO.** Nā fere ab hoīb⁹ euauerūt: et a cunctis erat incognita dum essent increduli.

Uel cū hoc dixisset iterū exiit ad iudeos: et dicit eis: Ego nullaz inue nio in eo causaz. Est autē cōsuetudo vobis ut unū dimittā vob i pascha **Q**uultis ergo dimittam vobis regē iudeozum? **C**lamauerunt rursum omnes dicentes: Nō hunc sed bar rabam. **E**rat autē barrabas latro.

AVG. Lū dixisset pilat⁹: Quid ē veritas: credo in mentē illi venisse cōtinuo cōsuetudinem iudeoz q̄ so let eis dimitti vn⁹ in pascha: et ideo non expectauit vt rīderet ei iesus: ne mora fieret cū recoluisset mo rem quo posset eis in pascha dimitti: qd̄ eum valde voluisse manifestū est. vñ dicit: Et cū hoc dixisset: ite rū exiit ad iudeos. **CHRY.** Sciebat enim qd̄ qz bec indigebat tpe interrogatio. oportebat autē eum eripe ab impetu iudeoz: iccirco et exiit. **ALCVI.** Uel nō expectabat audire rīsu: qz forte indign⁹ fuit audire. Sequitur: Et dixit eis: Ego nullā in eo inue nio cām. **CHRY.** Non dixit: qz peccauit et dign⁹ est mortē: donate eum festo: sed primū eū excusans tūc rogat ex abundantia: vt si nollēt eū vt innocentēz dimittere: saltē obnoxii donarēt tpi. Ideozq; indu xit: Est autē cōsuetudo vobis: vt vnū dimittā vobis i pascha. **BEDA:** Dec cōsuetudo nō erat legis p̄ce ptū: sed ex antiqua patrū traditōe descēdit: vt ob re cordationē liberationis ex egypto vnū etiam in die pasche dimitterēt vincitū. Deinde exhortatiue dicit: **Q**uultis ḡ dimittā vobis regē iudeozum? **AVG.** Quelli enī ex ei⁹ corde nō potuit iesu regē iudeozū esse tanq; hoc ibi sicut in titulo ipsa veritas fixit de qua qd̄ esset interrogauit. **THEO.** Pulchre autē pilat⁹ rīder p̄ hoc qz in nullo iesus errauerit: sed fru stra inquietat ab eis velut regnū desiderās. Nō eū enī q̄ se regē assereret: ac emulū romane ptātis ro manoz vicarius absoluisset. Quāobzē in hoc qd̄ di xit: Regē iudeozū absoluiā: p̄orsus innocētuz iesum prodit illuditq; iudeos. q. d. quē vos criminamini vt regē: se putantē hūc ego absolui iubeo quasi nō existente. **AVG.** Sed hoc audito clamauerunt. vnde sequitur: Clamauerūt oēs rursū dicentes: Non hūc s; barrabā. **E**rat at̄ barrabas latro. Non rep̄bē dimus o iudei qz p̄ pascha liberafistis nocentem sed occidistis innocentem: quod tamē nisi fieret verum pascha non fieret. **BED.** Quia ergo reliquerūt sal uatorē et petiuerūt latronē: vsq; hodie diabol⁹ sua latrocina exercet in ipsos. **ALCVI.** Barrabas autē interpretat⁹: Iste filius magistri eozuz. i. diabolus

qui huic latroni i suo scelere: iudeis in sua perfidia magister fuit. CA. XIX.

Unc ergo apprehedit pilatus iesuz: et flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt i capite eius: et ueste purpurea circumdederunt euz. Et ueniebant ad eu et dicebant. Aue rex iudeorum. et dabant ei alapas. Exiuit iterum pilatus foras: et dicit eis: Ecce adduco uobis eum foras ut cognoscatis quia nullam inuenio in eo causam. Exiuit ergo iesus portans spineam coronam: et purpureum uestimentum. et dicit eis: Ecce homo.

AVG. Cum iudei clamassent non iesu sibi dimitti a pilato uelle. propter pascha: sed barrabam latronem. subdit: Tunc ergo apprehendit pilatus. et flagellauit. Hoc pilatus non ob aliud fecisse credendum est. nisi ut eius iniuriis iudei satiati sufficere sibi estimarent: et usque ad eius mortem seuire desisterent. Ad hoc pertinet quod idem preses etiam cohortem suam permisit facere quod sequitur aut forassis et iussit. dixit enim quod deinde fecerint milites: pilatum tamen id iussisse non dixit. Sequitur enim. Et milites. plectentes. coronam. de spinis. imposuerunt ei: et ueste purpurea circumdederunt eum. et dabant ei alapas. **CHRY.** Quia enim pilatus dixit eum regem iudeorum scilicet ei contumelie de reliquo imponit. **BEDA:** Nam pro diademate spineam illi imposuerunt coronam: et pro purpureo uestimento quo reges ueteres utebantur: ueste purpuream ei circumdederunt: ubi non debet uideri contrarium: quod mattheus dicit circumdedit se chlamydem coccineam: quod ut origenes refert: uisus est materie coccus et purpura. Occule enim incidunt: et ex his gutte sanguinis flunt: ex quibus utriusque generis tingitur uestimentum. Et quis hoc milites illudendo facerent: nobis tamen operantur mysteria. Nam pro spineam coronam nostrorum designat pectoris susceptio: quod sic spinas terra nostri corporis germinat. In uestimento purpureo caro passionis subiecta significatur. Purpura etiam uestis cum triumphis sanctorum martyrum gloriatur. **CHRY.** Non autem iniunctio principis erat quod faciebatur: sed ad gratiam iudaicam hoc faciebatur: quia neque circa initium ab illo iussu iterum nocte: sed iudeis pecuniarum gratia gratificantes: omnia audebant. tot autem et talibus factis ipse stabat silens. Tu uero audiens hec in mente habe continue: et regem orbis terrarum et angelorum dominum uides contumeliam patientem: et omnia ferentem silentio imitare. **AVG.** Sic enim implebat quod de se dixerat christus. sic martyres in formabantur ad omnia que persecutores libuit facere proferenda. sic regnum quod de hoc mundo non erat: superbum mundum non atrocitate pugnandi sed patienti humilitate vincebat. **CHRY.** Ut autem iussu quod a militibus factum erat: in eum uidentes respiraret a passione coronatum iesum adduxit ad eos. uisus sequitur. Exiuit iterum pilatus foras: et dicit eis: Ecce adduco uos. eum uisus cogit. quia nullam in eo causam inuenio. **AVG.** Hinc apparet non ignorate pilato hec a militibus facta

eta: siue iusserit ea siue permisit illa. scilicet ea quas supra diximus: ut hec ei in iudicia iuribus libetissime uideret et ulterius sanguinem non sitiret. uisus sequitur. Exiuit ergo iesus. portans spineam coronam. et purpuream uestem. Non clarum imperio: sed plenius obprobrio sequitur. Et dicit eis: Ecce homo. quod dicitur in iudicis iam parate: quod abiectum uidetur feruet indignum: frigidat iudicia. **Cum** ergo uiderent eum pontifices et ministri clamabant dicentes: Crucifige crucifige eum. Dicit eis pilatus: Accipite eum uos et crucifigite eum. Ego non inuenio in eo causam. Audiverunt ei iudei: Nos legem habemus: et secundum legem debet mori: quia filius dei se fecit. **Cum** ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit.

AVG. Iudeorum iudicia pro christi ignominia non frigidat: inardescit potius et increpuit. uisus dicitur. Cum ergo uideret eum pontifex et ministri. dicit eis. Crucifige eum. **CHRY.** Uidit ergo pilatus omnia inaniter fieri. uisus sequitur. Dicit eis pilatus. Accipite eum uos et crucifigite. Crederatis est homo uobis ad rem non cessam eos impellatis. Ipsi enim dicebant eum: ut cum perfidis iudicio habere fieret. Contingit autem dominum iudicio perfidis eum magis absolui. uisus sequitur. Ego enim non inuenio in eo causam. Continue enim eum ab accusatoribus eruit. Uisus manifestum est quoniam et pora propter illos concessit insaniam sed iudeos canes nil horum inuerecundiam conuertit. nam sequitur. Audiverunt iudei. Nos legem habemus. et secundum legem debet mori: quia filius dei se fecit. **AVG.** Ecce alia maior iudicia. parua quidem illa uidebat: uelut affectate illicito ausu religie gratias: et tamen neutrum sibi iesus medaciter usurpauit: sed utriusque uerum est. et unigenitus est dei filius. et per a deo constitutus super syon montem sanctum eius: et utriusque nunc demonstraret: nisi quanto erat potentior: tanto malitius esse patientior. **CHRY.** Adiuuicem enim ipsius disputantibus silebat: implens propheticum illud: quod non aperuit os suum in humilitate sua iudicium eius sublatum est. **AVG.** de con. euan. Hoc autem potest cogruere ei quod lucas commemorat: in accusatioue iudeorum dicitur: hunc inuenimus subuertentem gentem nostram: ut adiuuagat: quia filium dei se fecit. **CHRY.** Deinde pilatus quidem timet ab ipsis auditis: et formidauit: ne forte uerum esset quod dicebat: et uideret inique agere. uisus sequitur. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit. **BEDA:** Non timuit quia legem audiuit: quia alienigena erat: sed magis timuit ne filium dei occideret. **CHRY.** Illi uero hoc dicentes non horruerunt: sed interfecerunt eum pro quibus oportuerat adorare.

Et ingressus est pretorium iterum: et dicit ad iesum: Unde es tu? Iesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei pilatus: Quia tibi non loqueris? Respondit iesus: Non haberes potestatem aduersum me ullam: nisi tibi da

margin notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

tum esset desup. Propterea q me tradidit tibi: mai⁹ pctm habz. Et ex inde querebat pilat⁹ dimittere euz.

CHRY. Pilatus timore cōcussus: rursus inquisitionē facit. vii⁹ or: Et ingressus ē proxiū irey: z diē ad iesū. Un es tu? Nō at vltra interrogat Quid fecisti? Sequitur: Iesus aut nrsū nō dedit ei. Qui enī audiuit qm̄ in hoc nat⁹ sū: z ad h⁹ venit: z qm̄ regnū meū nō est hinc: cū debuisset resistere z eripe eū: hoc quidez nō fecit: sed secut⁹ est iudaicū impetū. Propterea ḡ nihil ei rēdit: qm̄ inapiter oīa interrogabat. Sed et aliter opib⁹ testantib⁹ ei: volebat p sermones vincē z excusatiōes cōponere: oīdens qm̄ ad h⁹ venit.

AVG. Hoc aut silentiū oīi nri iesu christi nō semel factū collatis oīm euangelistaz narratiōib⁹ repit: z apud pncipē sacerdotū: z apud herodem: z apud ipsū pilatū: vt nō frustra de illo pphetia pcesserit: Sicut agn⁹ corā tondēte fuit sine voce: sic non aperuit os suū: tūc vtiq; qm̄ interrogantib⁹ nō rēdit. qm̄ tūc enī qbusdā interrogatib⁹ sepe rēdit: nī ppter illa i qb⁹ noluit rēdere ad h⁹ data ē de agno similitudo: vt in suo silentio nō reus s; innocēs haberef. i. nō sicut male ibi cōsciū q de pctis cōvincebat suis: sed sicut māster q p pctis imolabat alienis.

CHRY. Quia igit siluit: sequit⁹: Dicit ḡ ei pila. Mi. non lo. nescis q; po. ha. cru. te: z po. ha. dimitte te: Uide q̄lter seipsū cōdenauit. si enī in te totū posuisti ē: cui gratia nullā cām iuenies nō absoluis: Quia igit aduersus seipsū ptulit: Rēdit iesus: Nō haberes ptatem aduersus me vllā: nisi datū esset tibi desup. oīdens qm̄ nō simpliciter s; alioz cōsequētiā h⁹ fit: s; mystice cōsumat. Ne igit hoc audiēs estimes eum ab oī eritū criminē subdit: Propterea q tradidit me tibi peccatū mai⁹ bz. Et nimiz si datū erat: neq; hic neq; illi obnoxii sūt criminib⁹ inaniter dicitis: Hoc enī datū est. i. cōcessū. ac si diceret: permisit hoc fieri: neq; nī ppterea extra nequitia sūt. **AVG.** Ecce rēdit. pin de vbi nō rēdeat: nō sicut reus siue dolosus: s; sicut ouis filebat. vbi rēdebat: sicut pastor docebat. Dica mus ḡ qd̄ dixit: qd̄ z p aplm̄ docuit: qz nō ē ptās nī si a deo. Et qz plus peccat q ptātū innocētē occidēdū litore tradit: qz ptās ipsa si eū timore alicui⁹ mai⁹ ioris ptātis occidit. Talē q̄ppe de⁹ oederat illi ptātē: vt esset etiā sub cesaris ptate. quapropē in q̄t: Nō haberes aduersū me ptātē vllā. i. quātulamq; hēs: nisi hocipsū q̄quid est: tibi eēt datū desup: sed quia scio quātū sit: nō enī tānū ē vt tibi oīmodo liberum sit: ppterea q tradidit me tibi mai⁹ pctm̄ bz. Ille q̄ppe me tue ptātī tradidit inuidēdo: tu vō eandē ptātē in me exercitur⁹ es metuēdo. nec timēdo qdem p̄sertim innocentē hoīez hō o; occidere: sed id celādo facere multo mai⁹ malū ē q̄ timēdo. z iō nō ait: Qui me tibi tradidit: ipse bz pctm̄: tanq; ille non haberet: s; ait Mai⁹ peccatū bz: vt etiā se habē inrelligeret. **THEO.** Dicit aut Qui tradidit me tibi. i. iudas vel etiā turba. Cū ḡ patens nrsū iesus ediderit: q nisi ego memetipsum pberē z p̄ oederet: nō haberes ptātē in me: ex hoc poti⁹ ipsū absoluere pilatus satagebat. vnde sequitur: Et exinde q̄rebat pilatus dimittere eū. **AVG.** Lege supiora z inuenies iam dudū eū q̄rere dimitte iesū. Exinde itaq; intelli

gēdū ē: Propter hoc. i. ex hac causa ne haberet peccatū occidendo innocentem sibi traditū.

Iudei aut clamabāt dicētes: Si hunc dimittis nō es amic⁹ cesaris. Dis enī q se regē facit z tradicit cesari. Pilat⁹ aut cū audisset hos sermones: adduxit foras iesū: z sedit p tribunali i loco qui dicit lichostratos: hebraice aut gabatha. Erat aut parasceue pasche hora q̄si sexta: z dicit iudeis: Ecce rex uester. Illi aut clamabāt: Tolle tolle crucifige eū. Dicit eis pilat⁹: Regē ur̄m crucifigaz? Rēderūt pontifices: Non habem⁹ regem nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illū ut crucifigeretur.

AVG. Maiorē timorē se ingerere putauerūt iudei pilato terrēdo de cesare vt occideret christū: q̄ supius vbi dixerūt: Nos legē hēm⁹: z sm̄ legē debz mori: qz filiū dei se fecit. vii⁹ or: Iudei aut clamabāt di. Si hūc di. nō es ami. cesaris. Dis. n. q se re. fa. cō. cesari. **CHRY.** S; vii habetis hoc demonstrare: a purpura: a diademate: a curru: a militib⁹: z Nonne sol⁹ semp cū. xii. discipulis incedebat: p oīa vilia trāsiens z cibū z stolā z habitationē? **AVG.** Pilat⁹ aut eoz legē non timuit vt occideret: s; magis filius dei timuit ne occideret. Nūc vō nō sic potuit temere cesarē auctore ptātis sue: quēadmodū legē gētis aliene. vii subdit: Pilat⁹ ḡ cū audisset hos sermo nes adduxit foras iesū z sedit p tribunali in lo. q̄ dicit lichostratos: hebraice aut gabatha.

CHRY. Exiit quidez vt scrutatur⁹ rem. sedere enim p tribunali hoc ostēdebat. **GLO.** Sicut enim tribunal est iudiciū: sic tronus vel soliu regū: z cathedra doctorū. **BEDA:** Lichostratos autē dicit quasi lapide stratus: erat locus sublimis. Sequit⁹: Erat aut parasceue pasche hora quasi sexta. **ALCVI.** Parasceue. i. pparatio. hoc noīe dicebat sexta sabbati in qua pparabāt necessaria sabbato: vt de māna dictū ē. Sexta die colligetis duplū. quia enī sexta die hō est factus: z in septima requieuit deus: iō sexta die p hōmine patit⁹: sabbato quiescit in sepulchro. Hora aut erat quasi sexta. **AVG.** Quid ē ergo qd̄ marcus dicit: Erat hora tertia quādo crucifixerūt eū: nisi qz hora tertia crucifixus ē domin⁹ linguis iudeoz: hora sexta manib⁹ militū: vt intelligam⁹ horā quintā iam fuisse transactā: z aliqd̄ de sexta ceptū: quando sedit p tribunali pilat⁹: que dicta ē a iohanne hora quasi sexta: z cū ducere⁹ z crucifigere⁹: z iuxta eius cruce gererent⁹ que gesta narrant⁹: hora sexta integra cōplere⁹. Ex qua hora vsq; ad nonā sole obscurato: tenebras factas triū euāgelistarū matthei marci z luce testat⁹ auctas. S; qm̄ iudei facin⁹ infecti xpi a se i romanos. i. pilatū z ei⁹ milites trāsferre conati sūt. p̄p̄ea marc⁹ ea hora q̄ xps a militib⁹ crucifig⁹ ē p̄missa: itiaz poti⁹ horā recordat⁹ exp̄ssit: vt nī

ru. Respondit pilatus: Quid scripsi scripsi.

CHRYSO. Sicut in tropaeo littore ponuntur victoria ostendentes: ita pilatus titulum cruci christi inscripsit. unde dicitur: **Scripsit autem et titulum pilatus:** et posuit super crucem simul quidem pro christo respondens ut eum a cōione latronum discerneret. simul autem et de iudeis velle ostendens. s. ipsorum maliciam dum in suum regem insurrexerunt. unde secus: **Erat autem scriptum: Iesus nazareth rex iudeorum.** **BED.** In quo monstrabat iam tunc regnum ipsi: non ut ipsi putabatur destructum: sed potius augmentatum. **AVG.** Sed iudeorum tamen rex christus est: an etiam gentium. imo et gentium. Cum enim dixisset: **Ego autem sum constitutus rex ab eo super syon montem sanctum eius:** subiicit: **Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam.** Magnam ergo volumus intelligi in hoc titulo sacramentum: quod s. oleaster factus est princeps pinguedinis oleae: non olea princeps facta est amaritudinis oleastri. **Rex ergo iudeorum christus** sicut iudeorum circumcisio non cordis: non littera de spiritu. **Secus: Hunc ergo titulum multum legebat iudeorum:** quia prope civi. erat locus ubi crucifixus est iesus.

CHRYSO. Credibile autem est multos gentiles sicut cum iudeis propter festum venisse: et ideo ut nullus ignoraret: non in una lingua sed in tribus scripsit. unde subdit: **Et erat scriptum hebraice: grece: et latine.** **AVG.** Hec prope tres lingue ibi pro ceteris eminebant. Hebraea propter iudeos in lege dei gloriosas: Greca propter gentium sapientes: Latina propter romanos multos et pene omnibus tunc gentibus impantes. **THEO.** Significat autem superscriptio triplici sermone figurata dominum esse regem practice: physice: et theologice. Nam per latinas litteras figurat practice: eo quod romanorum imperium potentissimum satisque officiosum in expeditionibus fuerit. Per grecas vero litteras physica figurat: greci namque erga naturalium speculationem insudauerunt. Demum per hebraicas theologiam praedicit: unde iudeis est credita rex diuinum agnitio.

CHRYSO. Iudei autem crucifixio iniuebant. unde sequitur: **Dicebat ergo pila. pon. in. Noli scri. Rex iude. s. q. d. rex sum iudeorum.** Nam haec quidem enunciatio est et cōis summa. Si vero adiciatur: **Quoniam ipse dixit: ipsi petulantiae et extollentiae ostenderet crimine esse. sed pilatus in potestatis stetit mente unde sequitur. Respondit pilatus: Quid scripsi scripsi: Quid ineffabile vim diuine operatio est etiam in cordibus ignorantium: nonne occulto voce quaedam pilatus inquit quodam si dici potest: clamoroso silentio personabat: quod tanto autem in psalmodia litteris prophetatum est: **Ne corumpas tituli inscriptio Sed quod loquimini insani pontifices: nunquid enim prope non erit verum: quia iesus ait: Rex sum iudeorum. Si corumpi non potest quod pilatus scripsit: corumpi potest quod veritas dixit: Ideo enim pilatus quod scripsit: scripsit: quia omnis quod dixit: dixit.****

Milites ergo cum crucifixisset eum: acceperunt vestimenta eius: et fecerunt quatuor partes unicuique militi parte: et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis: desuper extensa per totum. Dixerunt ergo ad inuicem: Nō scindam eam: sed sortiamur de illa cui sit. Et scriptura impletur dicens: Partiti sunt vestimenta mea

sibi: et in vestem meam miserunt sortem.

AVG. Judicante pilato milites qui ei parebant crucifixum iesum. unde dicitur: **Milites ergo cum crucifixisset eum: acceperunt vestimenta eius: et tunicam.** si voluntates: si clamores eorum cogitemus: iudei magis crucifixum. sed de petitione sortem vestimentorum eius ceteri euangeliste breuiter et clausule: iste vero aptissime locutus est. nam sequitur: **Et fecerunt quatuor partes unicuique parte. unde apparet quatuor fuisse milites qui in eo crucifixum: praedicti paruerunt: Sequitur: Et tunicam subaudiendum est: Acceperunt: ut iste sit sensus: Acceperunt autem et tunicam. et sic locutus est ut de ceteris vestimentis nullam sortem missam esse videamus: sed de tunica quam sicut cum ceteris acceperunt: sed non sicut diuiserunt. De hac enim sequitur exponens: **Erat autem tunica inconsutilis per totum.** **CHRYSO.** Ipsam spiritum tunicam euangelista historice designat: quia enim in palestina duos pannos connectentes subterunt in dimetia: ostendit iohannes quod talis erat tunica iesu: occulte vilitate vestimentorum insinuat. **THEO.** Alii vero dicunt quod apud palestina telas extertunt: non velint apud nos textum: exi stente superius: stamine inferius vero textum: ut sic non usus parte superius textura praedat: sed e contra. **AVG.** Cur autem de illa sorte miserint narrat dicens: **Dixerunt ergo ad inuicem. non sciamus eam: sed sorte de illa cui sit. Apparet itaque quod in aliis vestimentis equales se habuisse partes ut sortem necesse non fuerit. In illa vero una non eos habere potuerunt: singulas partes nisi scindere ut pannos eius inuicem tollerent: quod ne facerent ad unum eam puenire sortitione maluerunt. Hinc euangeliste narrationi resonat et prophetici testimonium. unde subiungit: **Et scriptura adimplet. di. parti. sunt vestimenta mea sibi et in vestem meam sorte.******

CHRYSO. Intuere prophetice certitudinem. non enim quod partiti sunt solus: sed et quod non partiti sunt. Dixit igitur propheta vestimenta quidem diuiserunt: sed vestem sortem accepit. **AVG.** Mattheus dicens: **Diuiserunt vestimenta eius sorte mittentes: ad totam diuisionem vestimentorum voluit intelligi et illam tunicam primere de qua sorte miserunt. Tale est quod etiam ait lucas: Diuidentes vestimenta eius: miserunt sortes. Diuidentes enim uenerunt ad tunicam de qua facta est sortitio. Dicendo autem sortes pluraliter numerum per singularem posuit. Mare autem solus videtur intulisse aliquid rationem. dicendo enim: **Mittentes sortem super eis quod quod tollerent: tunc super omnibus vestimentis sorte missa sit locutus videatur: sed haec breuitas obscuritatem facit. Sic enim dictum est: Mittentes sortem super eis. ac si diceret: Mittentes sortem cum diuiderent. Cui autem dicit: Quis quod tollerent. id est tunicam tollerent: tunc si totum ita diceret: Mittentes sortem super eis: quod tunicam que tribus equalibus superflua erat tollerent. Quadripartita autem vestis domini nostri iesu christi: quadrupartita figurauit eius ecclesiam: quatuor scilicet partibus in orbe diffusam: et in eisdem equaliter. id est concorditer distributam. Tunica vero illa sortita omnium partium significat unitatem quam charitatis vinculo coniungit. Si autem charitas et supereminetioribus viam et supereminet scire et super omnia precepta est: sicut illud: **Super omnia autem haec charitatem habete: merito vestis quam significat desuper extensa prohibetur. Et addidit: Per totum. quia nemo eius est expertus qui partem inuenit ad totum: a quo toto catholica vocatur ecclesia. Inconsutilis autem ne aliqui dissuasit. et ad unum puenit: quia in unum omnes colligit. In sorte autem dei gratia commendata est. cum enim sorte mittit: non personae cuiusdam vel meritis: sed occulto iudicio dei creditur******

erat honorari eū tali honore. Quod ueniēs erat matrem existēte dolere: et pcurationē querere: quod ipse aberat discipulo quod diligebat tradidit diligentia habituro. vñ seq̄: Deinde dicit discipulo. Ecce matris tua. // AVG. Hec nimirū ē illa hora de qua iesus aqua conuersus in uinum dixerat matri: Quid mihi et tibi ē mulier: nōdū uenit hora mea. Tūc ei diuina factus: nō diuinitatis: sed in firmitatis matrem uelut incognitā repellebat. nūc autē hūana iā patiens ex qua factus fuerat hō: affectu cōmendabat hūano. **MOXALIS** igitur inuariat locus: et exēplo suo instruit pceptor bonus: ut a filiis pijs ipse cura parētibus: tāquā lignū ubi erat fixa mēbra moriens ēt cathedra fuerit magistri docentis // **CHRY.** Itaque et martiris obstruit iuerecūdiā. si ei nō genitus ē sicut carnē: neque matrem habuit: cuius gratia tāta circa eā solā facit puidētia: Intuere autē qualiter cū crucifigeret uniuersa impurbate agebat: discipulo loquens de matre: pphetias implēs: latroni bonā spem tribuēs. anquā autē crucifigeret: trepidans uidet. nā illic quodē nature ibecillitas demonstrata ē: hic autē uirtutis supabūdantia ostēdebat. Sed et nos per hunc erudit: si an aduersa cōturbamur: nō ppea desistere cū i agone igitur fuerim? oīa sustinere ut facilia et leuia.

AVG. Quod gratia matri quā relinquebat: alterū pro se filius quodammodo puidēbat cur hū fecerit ostendit in hō quod subdidit: Et ex illa hora accepit eā discipulus in sua. Sed i que sua iohānes matrem dñi accepit: Neque enim nō ex eis erat quod dixerat ei: Ecce nos dimissim? oīa et secuti sumus te: Suscepit igitur eā in sua: nō pōtia quā nulla ppropria possidebat: sed officia quā ppropria dispēlatōe exquēda curabat. **BEDA:** Alia lra hō: Accepit eā discipulus in suā. quidam uolunt in suam matrem: sed cōgruētius subaudit: suam curam.

Postea sciēs: iesus quod oīa consummata sūt: ut cōsumaret scriptura: dicit Sitio. Mas autē erat positū aceto plenum. Illi ergo spongiā plenā aceto: hyfopo circūponētes obtulerūt ori ei. Cū ergo accepisset iesus acetū dixit: Cōsummatū ē. Et inclinato capite tradidit spiritū.

// **AVG.** Patiebatur hec oīa qui apparebat hō: et ipse idē disponebat hec oīa quod latebat deo. vñ dicit: **Postea sciēs iesus quoniam oīa cōsummata sūt: ut consummaret scriptura. i. quod scriptura p̄dixerat: Et i siti mea potauerūt me aceto: dicit Sitio. tāquā dicit: hō min? fecistis: date quod estis. Iudei quippe ipsi erāt acetū degenerantes a uino patriarcharū et pphetarū. Mas igitur positum erat aceto plenum. tāquā enim de pleno uase: de iniquitate mūdi hō impletū cor habētes: uelut spōgia cauernosis quodammodo atque tortuosis latibulis fraudulētū. vñ sequitur: Illi autē spōgiā plenā aceto hyfopo circūponētes: obtulerūt ori ei? **CHRY.** Neque ei ex his quod uidebāt facti sūt māsuēti: sed sentiebāt magis: et eius potabāt: dēnatorū pocula offerētes: ppea ei hyfop? apposuit? erat. // **AVG.** Hyfopū autē cui circūposuerunt spōgiā aceto plenā: quoniam herba ē hūilis et pectus purgat: christi hūilitatē cōgruēter accipimus: quā circū-**

dederūt et se circūuenisse putauerūt: christi nāque hūilitate mūdāmur. Nec moueat quō spōgiā ori ei? potuerūt admouere: quod in cruce fuerat exaltat? a terra. Sicut ei apud alios euāgelistas legitur quod hic p̄termisit: in arūdie factū ē: ut in spōgia talis potus ad crucis sublimia leuaret. // **THEO.** Quidā uero hyfopū dicitur uocari arūdiē: nā frōdes hō arūdiē cōsimiles. Sequitur: Cū igitur accepisset iesus acetū dixit: Cōsummatū ē. **AVG.** Quid nisi quod pphetia tāto an? p̄dixerat? **BEDA:** Hic quoniam potus: quō hic dicitur: Cū accepisset acetū: cū alii euāgelista dicat: Noluit bibere: Sed hō facit solui: quoniam nō accepit ut biberet: sed ut quod scriptū erat impleret. // **GRE.** Deinde quod nihil remāserat quod an? quod moreret fieri adhuc oporteret: sequitur: Et inclinato capite tradi. spiritū. // **AVG.** Peractis oībus quod ut p̄gerent expectabat: tāquā ille quod p̄tate hēbat ponēdi aīas suā et iterū sumēdi eā. **GRE.** xi. mor. Spūs autē hō p̄ aīa ponit. Si ei aliud spiritū quod aīam euāgelista dicitur ceret: Exeunte spū aīa remāsisset. // **CHRY.** Nō autē quoniam expirauit inclinauit caput: sed quod inclinauit caput tūc expirauit. p̄ quod oīa indicauit euāgelista quoniam oīum dñis ipse erat. // **AVG.** Quis ei ita dormit quoniam uoluerit: sicut iesus mortu? ē quoniam uoluit: Quāta sperāda uel timēda p̄tās ē iudicātis: si apparuit tāta morietis.

THEO. Tradidit autē dñis spm̄ deo et patri ostēdēs quod nequāq̄ sanctorū aīe cōuersant in tumultis. imo deueniunt ad man? patris oīm: peccatorū? ad locū penarū delatis: uidelz ad infernum.

Iudei ergo quoniam pasceue erat: ut nō remaneret in cruce corpora sabbato. Erat ei magnus dies ille sabbati: rogauerūt pilatū ut frāgeret corpora crura et tolleret. Uenerūt ergo milites et p̄mi quodē frāgerūt crura: et alterius quod crucifix? ē cū eo. Ad iesū autē cū uenisset ut uiderūt eū iā mortuū si frāgerūt ei? crura: sed unus militū lancea lat? ei? apuit: et continuo exiuit sanguis et aqua. Et quidit testimoniu? p̄hibuit: et uerū ē testimoniu? ei?. Et ille scit quod uera dicit ut et nos credatis. Facta sūt ei hec ut scriptura impleret: Os nō cōminetis ex eo: Et iterū alia scriptura dicit: Et uiderunt in quez transfixerunt.

// **CHRY.** Iudei quod camelū trāsglutiebāt: culicē autē collaudabāt: cū tāta fuisset opati audaciā: de die uel ligēt rōcināt. vñ dicit: Iudei ergo quoniam pasce. erat: ut nō reman. i. cru. cor. sab. **BEDA:** Pasceue. i. p̄p̄atio dicta est sexta feria: quod eo die duplices sibi cibos filii israel p̄p̄abāt. Erat ei ma. di. il. sab. s. p̄p̄ solēnitatē paschalē. Rogauit. p̄. ut frāge. cru. eo. // **AVG.** Non crura tollerent: sed hō quibus iō frāgebāt ut moreret: auferret ex ligno: ne pendētes in crucib? magnū diē

festu sui diurni cruciat⁹ horrore fedaret. **THEO.**
 Sic ei iubebat i lege: no occidere sole i homis sup-
 plitio. vel qz noluerit i die festo tortores aut homici-
 cide ceseri. **CHRY.** Uide aut qualiter valida e ver-
 ritas. p eoz eni studia pphetia coples. vñ subditur:
 Uene. ergo mili. 7 pmi qui. frege. cru. 7 alte. q cruci.
 e cu eo. Ad ie. at cu venis. vt vide. eu ia mortuu: n fre-
 ge. ei⁹ cru. s; yn⁹ mili. lan. la. ei⁹ apuit. **THEO.** Ut
 iudeis coplaceat laceat christu circa corp⁹ erant co-
 tumelias iseretes: sed otumelia i signu pdicit sangui-
 ne ei de corpe exticto manare miraculosu e. **AV.**
 Uigilati verbo euagelista vsus e: vt no diceret. La-
 tus ei⁹ pcussit aut vulnerauit: s; Apuit: vt illic quos-
 dam vite ostiu paderet. vñ sacrameta ecclesie ma-
 nauerut: sed qbus ad vita q vere vita est no itraf. vñ
 seq: Et cotinuo exiuit sanguis 7 aq. Ille sanguis i
 remissionē fufus e peccatoru: aq illa salutare tep-
 rat poculu. B e 7 lauacru pstat 7 potu. Hoc pnucia-
 bat: qz noe i latere arce ostiu facere iustus e: quo in-
 traret aialia q no erat diluuiio pitura. qbus pfigura-
 bat ecclesia. pp h pma mulier facta e de viri latere
 dormietis. 7 hic secud⁹ ada ieliatu capite in cruce
 dormiuit: vt ide foamaret ei cotu: p id qd de latere
 dormietis efflur. **O** mors vñ mortui reuiuiscunt:
 qd isto sanguie mudi⁹: qd isto vulnere salubi⁹?
CHRY. Et q: hic suscipit pncipiū sacra mysteria:
 cu accesseris ad tremedu calice: vt ab ipa bibiturus
 christi costa ita accedas. **THEO.** Erubescat igit q
 yinu i sacris no lipbat mysterijs. videt. n. no crede-
 re q aq de latere fluxerit. Pot tñ qs calumiose dice-
 re q aliq virt⁹ vitalis erat i corpe: 7 iō sanguis efflu-
 git: aqua vero manas iexpugnabile signu fuit. 7 iō
 euagelista subiugit: Et q vidit testimoniū phibuit.
CHRY. q. d. Non ab alijs audiui: s; ipe pns vidi. Et
 veru e testimoniū ei⁹. Qd coueniēter subiugit coui-
 tiu christi enarras: no magnu aliqd 7 admirabile si-
 gnū: vt sic suspect⁹ fmo redderet: sed ipe h dixit: he-
 reticoru ora peludēs: 7 futura psonas mysteria: 7 eu
 q iacebat i eis i spicēs thesaurū. Seq: Et ille scit: qz
 ve. di. vt 7 vos cre. **AVG.** Scit ei q vidit: e' credat
 testimoniū q n vidit. Duo at testimonia de scriptu-
 ris reddidit singulis reb⁹: qz factas fuisse narrauit.
Nā qz dixerat: No frerunt erura iesu subdidit: Fa-
 cta sūt. n. bec vt scriptura iplereret. Os no com. ex
 eo. Qd pceptū e eis: q celebrare pascha iusti sūt ouis
 imolatioe i veteri lege: q dnice passiois vmbra pces-
 serat. Itē qz subiūxerat: Un⁹ mili. lacea la. ei⁹ ape.
 ad h pmet alteru testimoniū qd subdit dicens: Et
 iteru alia scriptura di. Uide. i que trāssi. vbi pmiss⁹
 e chris⁹ i ea qua crucifix⁹ est carne futur⁹. **HE.**
 Doc aut testimoniū sumptū e de zacharia.

Uost hec aut rogauit pilatum io-
 seph ab arimathia eo q eēt discipu-
 lus iesu: occult⁹ aut pp metū iudeo-
 rū: ut tolleret corp⁹ iesu. Et pmisit
 pilat⁹. Venit ergo 7 tulit corpus ie-
 su. Venit autē 7 nicodem⁹ qui uene-
 rat ad iesu nocte pzinū ferēs mixtu

rā myrthe 7 aloes quasi libras cen-
 tū. Acceperūt ergo corpus iesu: 7 li-
 gauerūt eū lintheis cū aromatibus
 sicut mos ē iudeis sepelire. Erat at
 in loco ubi crucifix⁹ ē: hor⁹: 7 i hor-
 to monumentū nouū i quo nodū qd
 qz posit⁹ erat. Ibi ergo pp pascuē
 iudeorū qz iuxta erat monumentū
 posuerunt iesum.

CHRY. Estimās ioseph extictū eē iudeoz furore
 chris⁹ crucifixo: cū fiducia accessit vt deponēdum
 fun⁹ pcuraret. vñ dicitur. **P**ec au. ro. pi. io. ab arma-
 thia. **BEDA.** Arimathia ipa est ramatha ciuitas
 helcane 7 samuelis. Celu at puiū e vt eēt diues 7
 ad phide posset accedere: 7 vt eēt iust⁹: vt corp⁹ dñi ac-
 cipe mereret. vñ seq: Ut tolleret cor. ie. eo q eēt di-
 sci. iesu. **CHRY.** No ex. xij. sed ex septuaginta: qm
 null⁹ ex. xij. accesserit. Et si timorē iudeorū qz p cū
 assūperit: h eodē detinebat timorē. vñ dicitur. **O**cul. aut
 pp metū in. Sed valde i signis erat: 7 pilato not⁹. vñ
 7 gram accepit. 7 h e qd subdit: Et pmi. pt. Et sepe.
 de reliquo: no vt odēnatū: s; vt magnū quēdā 7 mi-
 rabilē. vñ subdit: **U**e. g. 7 tulit cor. ie. **AVG.** de cō.
 euā. In extremo ei illo officio funeri exhibēdo mu-
 nus curauit a iudeis: qzuis soleret i dño audiēdo eo-
 rū inimicitias deuitare. **BEDA.** Sedata. n. vt cum
 qz eozū seuitia eo q se aduersus christum pualuisse
 gaudebāt: corp⁹ chris⁹ petijt: qm no videbat eā dis-
 scipulū: sed pietatis vēisse vt funeri officiu ipende-
 ret: qd homies n solū bonis: sed et malis solēt impē-
 dē. Ad iugit at ei 7 nicodem⁹. vñ seq: **U**e. au. 7 ni-
 co. q. y. ad. ie. no. pzi. se. mixtu. myr. 7 aloes quasi li-
 cen. **AVG.** No ita distiguēdū ē: vt dicam⁹ pmi⁹
 ferēs mixturā myrthe: sed vt qd dictū ē pmi⁹: ad su-
 piorē sensū ptimeat. **U**enerat ei ad iesu nicodemus
 nocte pmi⁹ qd idē iohānes narrauit i pōib⁹ euāge-
 liū. sūn prib⁹. h g itelligēdū ē ad iesu no tunc solū: sed
 tūc pmi⁹ vēisse nicodemus: vēisse at postea vt fieret
 audiēdo discipul⁹. **S**erūt at pigmēta q maxie cor-
 pus apta sūt qplurimū cōsuare: 7 no pmittere cy-
 to subijci corruptioi. adhuc ei vt de nudo homie di-
 sponebat: sed tñ multā dilectionē demonstrabat.
BEDA. Notādū ē at q simplex vngētū fuerit: qz
 et diuersi aromatis licētā cōficiēdi no haberent.
Seq: **A**cce. er. cor. ie. 7 liga. eū lintheis cū aroma. si-
 cur mos ē iudeis sepeli. **AVG.** In quo euāgelista
 admonuit i huiusmōi officijs q mortuis exhibetur:
 morē cuiusqz gētis eē suādū. Erat at illi⁹ gētis con-
 suetudo vt mortuorū corpa varijs aromatib⁹ cōdi-
 renē: vt diuti⁹ seruarēt illesa. **AVG.** de cō. euā.
Neqz aut hic iohānes alijs repugnāt. neqz eni illi q
 nicodemū tacuerūt: affirmauerūt a solo ioseph do-
 minū sepultū: qzuis soli⁹ cōmemorationē fecerint:
 aut qz illi vna syndone a ioseph iuolutū dixerūt. **P**
 pterea phib⁹ serūt itelligi: 7 alia linthea potuisse as-
 ferri a nicodemo 7 supaddi vt verū narret iohānes
 q no vno lintheo sed lintheis iuolut⁹ sit: qzuis 7 pp su

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible]

Una autē sabbati
 gdalene uenit man-
 bus tenebre eēt a-
 niēti: e uidit lapide sublatū
 mētiō. **A**currūt ergo
 mōse petri 7 ad aliū discipu-
 lum iohānis: 7 dicit illis:
 vñ de monumento: 7 nesci-
 posuerūt eū. **E**xit ergo pet-
 rus 7 discipul⁹: 7 uenerunt ad
 mēti. **C**urrēbat aut duo sin-
 le al⁹ discipul⁹ pcurrit cit⁹ p-
 uerit pnis ad monumentū.
 ichinact uidit posita lintheam
 i ierount. **V**enit ergo sumo p-
 lapē eū: 7 ierount i monum-

CXXX.

darū qđ capiti adhibebat: et istas qbus corp^o totū alligatū ē: qz oīa de lino erāt. et vna syndo ibi fuit: vera cūssime dici potuit: Ligauerūt eū lintheis. Linthea q̄ppe generaliter dicūt q̄ lino textū. **BE.** Sic ecclesie cōsuetudo descēdit vt corp^o dñi n̄ i sericis et auro textis cōsecret: sed i syndone munda. **CHRY.** Q̄ vero breuitate tēporis vrgebāt: nona ei hora mortuo christo: deinde accedētibz ad pilatū: et deponētibz christi corp^o vespa iminebat: iō ponunt eū i primū monumētū. vñ subdit: Erat au. i lo. vbi cruciē hor: et i bono monu. no. i quo nōdū q̄sq̄ posuerat. Qđ dispēlatiōe factū ē: ne alteri alic^o q̄ euz eo iaceret estimaret resurrectio facta esse. **AVG.** Sicut ēt i marie virgīs vtero nemo añ illum: nemo p^o illū cōcept^o ē: ita i h^o monumēto nemo añ illuz: nemo p^o illū sepult^o ē. **THEO.** Per h^o ēt q̄ nouū fuit sepulchrū mystice dāc itelligi q̄ p̄ christi sepulchrū oēs inouamur morte et corruptione destructa. Attēde ēt abūdātia p nobis suscepte paupertat. Nā q̄ domū i vita nō habuit: p^o mortē quoq; i alieno sepulchro recōdit: et nud^o exis a ioseph opif. Seq̄t: Ibi ḡ pp̄ p̄ ce. iu. qz iu. erat monu. posue. ic. **AV.** Acceleratā vult itelligi sepulchrū: ne aduēspaceret qñ iā pp̄ p̄ pascenē quā cenā purā iudei latievisitati apud nos vocāt: facē tale aliqd n̄ licebat. **CHRY.** Propinquū at fuit sepulchrū: vt discipuli possēt cū facilitate accedē et cōsideratores fieri eoz q̄ eueniebāt ppe exite loco: et vt sepulture testes eēt et mīnici custodiētes sepulchrū: et vt falsus onideret is q̄ de furto simo. **BE.** Mystice at ioseph itēptat ap̄tus: p̄ acceptionē boni opif: ad qđ monemur vt corp^o dñi digne p̄cipe mereamur. **THEO.** Nūc etiaz quodāmo chait^o apud auaros mortificat i paup̄e famē patiēte. Estō ḡ ioseph: et tege christi nuditatē: nō semel sed i tuo tumulto spūali cōsiderādo reconde et coop̄i et misce myrrbaz et aloē amaricātia cōsiderādo vocē illā: Ite maledicti i ignē eīnū. qz nihil amari^o estimo. **CA. XX.**

Una autē sabbati maria magdalene uenit mane euz ad huc tenebre eēt ad monumētū: et uidit lapidē sublatum a monumēto. **A**currit ergo et uenit ad simonē petrū et ad aliū discipulū quē amabat iesus. et dicit illis: Tulerūt dñm de monumēto: et nescimus ubi posuerūt eū. **E**xijt ergo petr^o et ille ali^o discipul^o: et uenerunt ad monumētū. **C**urrebāt autē duo simul: et ille ali^o discipul^o p̄currit citi^o petro: et uenit p̄mus ad monumētū. **E**t cū se inclinasset uidit posita lintheamina: n̄ tñ itroiuuit. **V**enit ergo simō petrus sequēs eū: et itroiuuit i monumētuz.

Et uidit lintheamina posita et sudariū quod fuerat super caput eius non cum lintheaminibus positum: sed separatim inuolutum in unum locum. **T**unc ergo itroiuuit et ille discipul^o qui uenerat prim^o ad monumētū: et uidit et credit. **Q**uod cum ei sciebāt scripturā: quod oportuit eum a mortuis resurgere.

CHRY. Q̄ iā trāserat sabbatū: in q^o ipediebāt a lege: n̄ potuit maria magdalene descē: s; venit p̄fūdō diluctō solationē q̄ndā a loco sepulture inuenire uolēs. vñ d̄r: **U**na at sabbati maria magdalene uenit mane cū adhuc tenebre eēt ad monumētū. **AV.** de cō. euā. **V**enit qđē maria magdalene: sine dubio ceteris mulierib^o q̄ dñō missauerant plurimū dilectiōe seruētior: vt nō imerito iohes solā cōmemoraret: tacitis eis q̄ cū illa fuerat: sicut alij testāf. **AV.** sup iohānē. **U**na at sabbati ē: quē iā diē dñicū pp̄ dñi resurrectionē mos christian^o appellat: quē matthe^o p̄mā sabbati nomiauit. **BE.** Dicit ḡ: **U**na sabbati. h̄ est altera siue p̄mā diē p^o sabbatū. **THEO.** **U**el alif: **H**ebdomade dies iudei sabbatū nominauit: vñ at ex sabbati dieb^o p̄mā: futuri at seculi exemplar ē hec dies: qñ futuri seculi vna dies ē neq; nocte itēpollata. **D**e^o ei ibi sol ē: q̄ nūq; occidit. **I**n hac igif diē dñs resurrexit icorruptibilitatē corpis assumēs: sicut nos i futuro seculo icorruptiōe iduemur. **AVG.** de cō. euā. **Q**đ at marc^o dicit: **U**alde mane oriēte iā sole: nō repugnat ei qđ h̄ d̄r: **L**um adhuc tenebre eēt. diē q̄ppe surgēte alique reliquie tenebrarū tātomagis extenuāt: quātomagis oriē lux. **N**ec sic accipiēdū ē qđ ait marc^o: **U**alde mane orto iā sole: tāq; sol ip̄e iā uideret sup terrā: sed poti^o sicut dicē solem^o eis cō^o volum^o significare tēperi^o aliqd faciēdū: orto iā sole d̄r. i. de. p̄rio adueniēte i has p̄tes. **GRE.** i ho. **S**ōgne at d̄r: **X**ū adhuc tenebre esēt. **M**aria ei auctore oīm quē carne uiderat: mortuū crebat i monumēto. et qz hūc mime iuenit: furatū credidit. **A**dhuc ḡ erāt tenebre cū uenit ad monumētū. **Seq̄t:** **E**t uidit lapidē reuolutū a monumēto. **AV.** **I**ā ḡ factū erat qđ sol^o matthe^o memorat de terremoto et lapide reuoluto cōterritisq; custodibus. **CHRY.** Surrexit qđē dñs lapide et signacul^o sepulchro iniacētib^o: qz sō oportebat et alios certifi cari apif monumentū p^o resurrectionē: et ita credif qđ factū ē. h̄ deniq; et mariā mouit. uidēs ei lapidē sublatū nō itrauit neq; p̄sperit: sed ad discipulos ex multo amore cū uelocitate cucurrit. **N**ōdū at de resurrectionē nouerat aliqd māifestū: sed putabat trāslationē corpis eē factā. **GLO.** **E**t iō cucurrit nunciare discipulis: vt aut secū q̄rerēt: aut secū uolerēt. **E**t h̄ ē qđ seq̄t: **C**ucurrit ergo: et uenit ad simonē petrū et ad aliū discipulū quē diligebat iesus. **AVG.** **I**ta se cōmemorare solet qz eū diligebat iesus q̄ vtiq; oēs: sed ip̄m p̄ ceteris et familiar^o diligebat. **Seq̄t:** **E**t dixit eis: **T**ulerūt dñs: meū et nescio ubi posuerūt eū. **GRE.** iij. mo. **H**oc at dicēs totū p̄ p̄te is: n̄uat: solū q̄ppe corp^o dñi q̄situra uenerat: et qñ totū dñm

sublatū deplorat. **AVG.** Nōnulli āt codices græci ēt habēt. Tulerūt dñm meū. qd̄ videri dictū pōt pp̄fiorē charitatis vel famulāt⁹ affectū. Sed hoc i plurib⁹ codicib⁹ quos i p̄mptu habem⁹ nō inuenimus. Discipulū āt quē diligebat iesus seip̄s dicit. nā q̄ppe ita cōmemorare solet q̄ euz diligebat iesus q̄ vtiq̄ oēs sed ip̄m p̄ ceteris ⁊ familiari⁹ diligebat.

CHRY. Euāgelista vero nō puauit mulierē hac laude: neq̄ verecūdū existiauit q̄ ab ea p̄us addicerēt. Audietes ḡ illi cū multo studio monumēto iisistūt.

GRE. Alii āt p̄ ceteris cucurrerūt: q̄ p̄ ceteris amauerūt: videlz petr⁹ ⁊ iohānes. vñ seq̄: **CHRY.** Et iohānes ⁊ petr⁹ ⁊ ille ali⁹ discipul⁹: ⁊ venerūt ad monumētū.

THEO. Sed si q̄ras quō astātib⁹ custodib⁹ venerūt ad monumētū: Audis questio: q̄m postq̄ dñs resurrexit ⁊ vna cū tremotu affuit angel⁹ i sepulchro: recesserūt custodes annūciates phariseis.

AVG. Lū aut̄ iā dixisset. Venerūt ad monumētū: regressus est vt narret quō venerūt atq̄ ait: Surrebāt aut̄ duo siml̄ ⁊ ille ali⁹ discipul⁹ p̄currit citi⁹ petro ⁊ venit prior ad monumētū. vbi ostendit q̄ ip̄e prior venerit sed tā q̄ de alio cūcta narrat.

CHRY. Veniēs āt cōsiderat lintbeamia posita. vñ seq̄: Et cū se inclinasset vidit posita lintbeamia: nihil tñ ip̄e pl⁹ p̄scrutat: s; de fistit. ⁊ h̄ ē qd̄ subdit: Nō t̄m̄ introiit. Petr⁹ vero vt feruid⁹ itro oies: vniuersa iispexit diligēt ⁊ apli⁹ vidit vñ seq̄: Venit ḡ simō petri⁹ sequēs eū. ⁊ itro. i mo. ⁊ vidit lī. po. ⁊ sud. qd̄ fu. su. ca. ei⁹. nō cū lī. po. sed sep. iuol. i vn. loc. qd̄ erat resurrectiōis signū. Neq̄ ei si qd̄ cū trāstulisset: corp⁹ ei⁹ denudasset. neq̄ si fura ti eēt: h̄ rei fuisset solliciti vt leuaret sudariū ⁊ iuolueret: ⁊ poneret i vnū locū seorsū a lintbeamini⁹: s; simplr̄ vt se hēbat suscepisset corp⁹. iō ei iohes p̄miserat q̄m sepult⁹ ē cū myrra q̄ cōgluriat corpi lintbeamia: vt nō decipiaris ab his q̄ dicūt eū furto sublatū eē. Nō ei ita iisistat eēt q̄ furaret: vt circa rē su p̄fluā tātū studiū olūmeret. P⁹ petruū āt ⁊ iohes itro iuit. vñ seq̄: Tūc ḡ itro. ⁊ ille. disci. q̄ uenē. p̄ri. ad mo. ⁊ vidit: ⁊ credidit.

AVG. Nōnulli putāt h̄ iohāne credidisse q̄ ies⁹ resurrexit: sed qd̄ seq̄ h̄ nō idicat. vidit ḡ māe monumētū ⁊ credidit qd̄ dixerat mulier. nā seq̄: Nō dū ei sciebāt scriptū. q̄ o. euz a mo. resur. Non ḡ eū credidit resurrexisse: quē nesciebat oportere resurgē. qm̄ āt ab ip̄o dño audiebāt q̄uis aptissime diceret: cōsuetudie tñ audiēdi ab illo pabolas nō itelligebāt: ⁊ aliqd̄ aliud eū significare credebāt.

GRE. i ho. Nec āt tā subtilis euāgeliste descriptio a mysterijs vacare credēda nō est: p̄ iohāne iuniorē synagoga: p̄ seniore vō petruū ecclesia gētū designat: q̄ tñ ad dei cultū por̄ ē synagoga q̄ ecclesia gētū: ad vsū tñ seculi prior̄ ē multitudo gentū q̄ synagoga. Cucurrerūt āt simul: q̄ ab out⁹ sui tpe vsq̄ ad occasū pari ⁊ cōi via: tñ n̄ pari ⁊ cōi sēstu gētūitas cū synagoga decurrit: venit synagoga pri⁹ ad monumētū sed mime itrauit: q̄ legis qd̄ mada ta p̄cepit: p̄phetias de icarnatiōe ac passiōe dñica auduit: s; credē i mortuū noluit. Uēit āt Simō petri⁹ ⁊ itro iuit i monumētū: q̄ secuta posterior̄ ecclesia gētū: cūstū iesū ⁊ cognouit carne mortuū ⁊ vñ uētē credidit deū. Sudariū āt capiti dñi cū lintbeamini⁹ nō iuenit: q̄ caput cūstū de⁹ ⁊ diuinitatis icōp̄rehabilia facta ab ifirmitatis nostre cognitio

ne diuicta sūt: eiusq̄ potētia creature trāscēdit naturā. Nō solū sūt sepatim sed iuolutū inueniri d̄r: q̄ lintbei quo iuoluit: nec initiū nec finis aspicitur. **Resistudo** āt diuinitatē nec cepit eē nec desinit. Vñ aut̄ addit i vno loco: q̄ i scissura mētū de⁹ nō ē: et illi ei⁹ gratiā h̄re merēt q̄ se ab iuicē p̄ sectariū scāda la nō diuidūt. Sed q̄ solet p̄ sudariū laborātum sudor detergi: pōt ⁊ sudarij noīe itelligi labor dei. Sudariū ḡ qd̄ sup̄ caput ei⁹ fuerat: seorsū inuenit: q̄a ip̄a redēptoris nostri passio lōge a n̄ra passiōe diuicta ē: qm̄ ip̄e sine culpa p̄tulit qd̄ nos cum culpa toleramus. Ip̄e sp̄ōte morti succūbē voluit: ad quā nos venim⁹ iuiti. Post q̄ āt itrauit petri⁹: i gressus ē ⁊ iohānes: q̄ i fine mūdi ad redēptoris fidē ēt iudea colligēt.

THEO. Vel aliter: Itellige petri⁹ actiuū ⁊ p̄mptū: Iohāne vero gr̄eplariū: ⁊ docile erga reū diuinarū bubuisse pitā. plerūq̄ āt p̄uenit cōtēplariuus notitia ⁊ docilitate: sed actiu⁹ istātia feruoris ⁊ sedulitate precedit illius acumen: ⁊ prius inspicit diuinum mysterium.

Abierūt ergo itez discipuli ad semetip̄os. Maria āt stabat ad monumētū foris ploras. **Duz** ergo fle ret inclinauit se ⁊ p̄spexit i monumētū. **Et** vidit duos angelos i albis sedētes: unū ad caput: ⁊ unū ad pedes ubi positū erat corp⁹ iesu. **Dicūt** ei illi: **Mulier** qd̄ ploras? **Dicit** eis: **Quia** tulerūt dñm meum: ⁊ nescio ubi posuerūt eū. **Hec** cū dixisset cōuersa ē retrorsus: ⁊ vidit iesū stantē ⁊ nō sciebat q̄ iesus ē. **Dicit** ei iesus: **Mulier**: qd̄ ploras? **Quē** q̄ris? **Il** la existimās q̄ hortulan⁹ eēt: **dicit** ei: **Quē** si tu sustulisti eū dicito mibi ubi posuisti eū: ⁊ ego eū tollā. **Dicit** ei iesus: **Maria.** **Cōuersa** illa dicit ei: **Rabbōi**: qd̄ d̄r magister. **Dicit** ei iesus: **Noli** me tāgere. **Nōdū** eniz ascēdi ad patrē meū. **Et** ad fratres meos ⁊ dic eis: **Ascēdo** ad patrē meū ⁊ patrē uestrū: deū meuz ⁊ deū uestrū. **Uēit** maria magdalene annūcians discipulis q̄a uidi dñm ⁊ hec dixit mibi.

GRE. i ho. Maria āt magdalene q̄ fuerat in ciuitate peccatrix amādo veritatem lauerat lachrymis maculas carnis: cui⁹ mētē magna vis amoris accēderat: que a monumēto dñi ēt discipulis recedētib⁹ nō recedebat. **D̄r** ei: **Abierūt** ergo iterū discipuli ad semetip̄os. **AVG.** i vbi habitāt: ⁊ vñ ad monumētū

Marginal notes in a smaller script, including fragments of Latin text and references to other parts of the text or other works.

nū cucurrerāt. Viris autē redeūtib⁹ firmiore serū in eodē loco fortior figebat affect⁹. vñ seq̄: Maria at̄ stabat ad monumētū foris ploras. **AVG.** de con. euā. i. an̄ illū sarei sepulchri locū: sed tñ itra illud spātiū quo iā ingresse fuerant: hort⁹ quippe illic erat. **CHRY.** Ne mireris at̄ q̄ maria amare flebat ad sepulchru: petr⁹ vero nihil tale passus ē. cōpassibile ei ē muliebri gen⁹ ⁊ natura flebile. **AVG.** Oculi igitur q̄ dñm q̄serāt: ⁊ nō iuenerant lachrymis vacas bāt: apli⁹ dolētes q̄ fuerat ablat⁹ de monumento: q̄ q̄ fuerat occis⁹ i ligno: qm̄ magistri tāti c⁹ vita subtracta fuerat nec memoria remanebat. **AVG.** de cō. euā. **Uiderat** at̄ cū alijs mulierib⁹ angelū sedē tē ad dextris sup lapidē reuolutū a monumento: ad cui⁹ verba cū fletet: p̄spexit i monumētū. **CHRY.** Magnū ei ad mitigationē monumētū apparens vide deniq; eā vt pl⁹ req̄seret: ⁊ inclinātē se ⁊ volētē locū videre vbi iacuit corp⁹. vñ seq̄: Dū ḡ fletet iclinatit se ⁊ p̄spexit i monumētū. **GRE.** Amanti enī semel asperisse nō sufficit: qz vis amoris intētio nē multiplicat inq̄sitiōis. **AVG.** Nimiū enī dolebat nec suis nec discipulorū oculis facile putabat ei se credēdū: an poti⁹ diuino instinctu i aīo ei⁹ effectū ē vt p̄spiceret. **GRE.** Quesiuit enī corp⁹ ⁊ mīme iuenit p̄seuerant vt q̄reret. vñ ⁊ contigit vt iueniret actūq; ē vt desideria dilata crescerēt: ⁊ crescētia caperet qd̄ iuenisset. **Sacra** ei desideria dilatione crescut. Si at̄ dilatiōe deficiūt: desideria n̄ fuerūt. **Ista** itaq; q̄ sic amat: q̄ se ad monumētū qd̄ p̄spicerat iterū iclinat: videam⁹ quo fructu vis amoris i ea igemī nat op⁹ inq̄sitiōis. **Seq̄** enī: Et vi. duos ange. in al. sedē. vñ ad ca. ⁊ vñ ad pe. vbi po. fuerat cor. ie. **CHRY.** Quia ei nō erat excelsa mulieris mēs vt ex sudarijs p̄ciperet resurrectionē: angelos videt i lero habitu: vt ⁊ ip̄a passiōe mitiget. **AVG.** Quid est at̄ q̄ vnus ad caput ⁊ alī ad pedes sedebat: an qm̄ q̄ grece angeli dicūt: latie sūt nuncij: **Isto** mō chrisi euāgelii velut a capite vsq; ad pedes: ab initio vsq; i fine signabāt eē nūciandū. **GRE.** Vel ad caput sedet āgel⁹ cū p̄ apostolos p̄dicat: qz i p̄ncipio erat verbū. ⁊ qm̄ ad pedes sedet cū dī. **Uerū** caro factus ē. **Possim⁹** ē p̄ duos angelos duo testamēta agnoscere: qd̄ oū pari sēsu icarnatū ⁊ mortuū ac resurrexisset dñm nūciāt: qm̄ testamētū p̄us ad caput ⁊ testamētū posterius ad pedes sedet. **CHRY.** Angeli at̄ apparetēs nihil de resurrectione dicūt: sed paulatim euz qd̄ de resurrectione ē intrāt s̄monē. **Qz** ei mulier vltra cōsuetudinē p̄clarū habitū viderat: ne turbef audisuit cōpassiōis vocē. vñ seq̄: **Dicit** ei illi: mulier qd̄ ploras: Angeli lachrymas p̄hibebāt: ⁊ futurū quodā mō gaudiū nūciabāt. **Ira** enī dixerūt: Quid ploras: ac si dicerēt: plorare nolī. **GRE.** Ip̄a ei sacra eloq̄a q̄ i nos lachrymas amoris excitāt: easdem lachrymas cōsolant̄ oū nobis redēptoris nostri specie repropmittūt. **AVG.** At illa eos putat interrogasse nesciētes: cās p̄dit lachrymarū. vñ seq̄: **Dicit** eis: qz tulerūt dñm meū. **Dñm** suū vocat dñm sui cor pus exatē: a toto partē significās: sicut oēs confitemur iesū chrisū filiū dei sepultū: cū sola ei⁹ sepulta sit caro. **Seq̄.** **Et** nescio vbi posuerūt eū. **Hec** erat eā maior doloris: qz nesciebat quo iret ad cōsolandū dolorē. **CHRY.** Nōdū autē de resurrectione ali

qd̄ nouerat sed ad huc translationē imaginabaf. **AVG.** de cō. euā. **Dic** itelligēdi sūt surrexisse angelū: vt et̄ stātes viderēt: sicut lucas eos visos eē cōmēmorat. **AVG.** sup iohāne: **Sed** boza iā venerat qd̄ id qd̄ nūciatū quodā mō fuerat ab angelis flere p̄hibētibus: gaudiū succederet flētib⁹. vñ seq̄: **Hec** cū dixisset cōuersa ē retrofus⁹. **CHRY.** Sed quare ad angelos loquēs ⁊ nōdū ab eis aliqd̄ audiēs ouertit̄ retrofus⁹: **Mibi** videt q̄ hec ea dicēte: chrisus p⁹ eā apparuit: ⁊ angeli cōsiderātes dñatorē ⁊ figurā ⁊ inspectiōe ⁊ motu cōfestiz cōsiderūt qm̄ dñm viderūt: ⁊ h̄ ē qd̄ mulierē ouerti retrofusū fecit. **GRE.** **Notādū** ē q̄ maria q̄ adhuc de dñi resurrectione dubitabat cōuersa retrofusū ē vt videret iesū: qz videt p̄ eādē dubitationē suā qm̄ tergū i eñi faciem miserat quē resurrexisse mīme credebat. **Sz** qz amabat ⁊ dubitabat: videbat ⁊ nō agnoscebat eum. vñ seq̄: **Et** vidit iesum stātē ⁊ nō sciebat qz iesus eēt. **CHRY.** Angelis. n. vt dñator apparuit: mulieri vero nō ita ne eā ex p̄ma visōe stupefaceret. nō enī oportebat eā repēte ad excelsa reducere: sed paulatim. **Seq̄** tur: **Dicit** ei iesus: **Mulier** qd̄ ploras: quē q̄ris. **GRE.** **Interrogat** doloit cā: vt auget desiderii quaten⁹ cū nomīaret quē q̄reret: i amorē ei⁹ ardētī estuaret. **CHRY.** **Et** qz in cōi figura apparuit: estiauit eum hortulanū eē. vñ seq̄: **Illa** est imās qz hortulan⁹ est: dicit ei: **Dñe** si tu sustulisti eū dicitō mibi vbi posuisti eū: vt ego eū tollā. **H̄** ē: si p̄pter timorē iudeorū leuasti eū dicitō mibi ⁊ ego eū accipiam. **THEO.** **Timēbat** enī ne iudei etiā corpi iueirent exanimi: ⁊ iō volebat i alio loco icognito illud trāspōnere. **GRE.** **Foris** at̄ nec errando hec mulier errauit q̄ iesū hortulanū credidit: an nō ei sp̄ualit̄ hortulan⁹ erat: qd̄ ei⁹ p̄ amore sui vim semīa vtutū cū rētia plātabat: **Sed** qd̄ ē q̄ visō eo quē hortulan⁹ credidit: cui nec oū dixerat quē q̄rebat ait: **Dñe** si tu sustulisti eū: **Sed** vis amoris h̄ agē solet i animo: vt quē ip̄e semper cogitat: nullū aliū credat ignorare. **Postq;** at̄ eā dñs cōi vocabulo appellauit ex sermō: ⁊ agnit⁹ n̄ ē: vocat ex noīe. vñ seq̄: **Dicit** ei iesus: **Maria**. ac si dicat: **Recognosce** a q̄ recognosceris. **Maria** ḡ qz vocat̄ ex noīe recognoscit auctore: qz ⁊ ip̄e erat qd̄ q̄rebat exteri⁹: ⁊ ip̄e qd̄ eā iteri⁹ vt q̄reret docēbat. vñ seq̄: **Conuersa** illa dicit ei: **Rabboni**. qd̄ ē magister. **CHRY.** **Sicut** ei iudeis qm̄q; immanifestus erat ⁊ p̄sens: ita ⁊ loquēs cū volebat seipm̄ notū faciebat. **Qualiter** at̄ cōuersa dicit cū chrisi ad eā loq̄ret: **Mibi** videt q̄ dicēte ea **Ubi** posuisti eū: cōuersa ē ad angelos et̄ interrogaret: cur stupefacti eēt. **Deide** chrisi vocās eā cōuertit eā ad seipm̄: ⁊ p̄ vocē manifestū seipm̄ fecit. **AVG.** **Vel** qz p̄us conuersa corpe qd̄ nō erat putauit: nūc corde conuersa qd̄ erat agnouit. **Nemo** at̄ calūniēs mulierē qz hortulanū dixerit dñm ⁊ iesum magistrū. **Ibi** ei honora bat boīem a quo bñficiū postulabat. **Hic** recolebat doctore: a quo discernē hūana ⁊ diuina discebat. **Aliter** ergo oū dicit: **Sustulerūt** dñm meū. **aliter** autē: **Dñe** si tu sustulisti eū. **GRE.** **Iā** vero ab euangelis sta nō subdit̄ qd̄ mulier fecit: sed ex eo innuit̄ quod audiuit. **Seq̄.** **Dicit** ei iesus: **Noli** me tāgere. **In** his nāq; verbis ostēdit q̄ maria amplecti voluit eius ve stigia quē recognouit. **Sed** cur tāgi nō debeat: ratō

quoque addit cum subiugis: **N**on dū ascēdi ad pa. meū.
AVG. Sed si stās i terra nō tangitur: sedēs i celo
quō ab hoīe tāget: q̄ certe anq̄ ascēderet discipulis
suis se obtulit tāgendū dicens: **P**alpate et videte: q̄a
spūs carnē et ossa nō h̄: vt lucas testat. **Q**uis at taz
fit absurd⁹ vt dicat eū a discipulis quidē anq̄ ascē
disset ad patrē: se voluisse tāgi: a mulierib⁹ aut nolu
isse: nisi cū ascēdisset ad patrē: **S**ed legūt et femine
post resurrectionē anq̄ ad patrē ascēderet terigisse
iesum: i quibus erat ipa maria magdalena: narrāte
mattheo. **A**ut ergo h̄ sic dictū ē: vt in illa femia figu
rare ecclesia de gētibus: q̄ i chūstū nō credidit: nisi
cū ascēdisset ad patrē: aut sic i se credi voluit iesus:
h̄ ē sic se spūaliter tāgi q̄ ipse et pater vnū sūt. **E**t q̄p
pe i itimis sētib⁹ quodā mō ascēdit ad patrē q̄ sic in
eo p̄fecerit vt patri agnoscat equalē. **Q**uō at bec n̄
carnaliter ad huc i eū credebat: quē sicut hoīem fles
bat: **A**VG. p̄mo de tri. **L**act⁹ at tāq̄ finē facit no
tiōis: **N**ōq̄ nolebat i eo eē finē intēti cordis i se: vt h̄
q̄ videbat t̄mō putaret. **C**HRYS. **U**el aliē: **U**o
lebat bec mulier ad huc cū chūsto eē: sicut et an̄ passū
onē: et p̄ gaudio nihil magnū excogitabat: quāuis
caro chūsti m̄to melior facta fuerit resurgēdo. **A**d
hoc ergo itelligētia eā abducēs dixit: **N**oli me tan
gere: vt cū multa reuerētia ei loquat. **N**ec discipu
lis apparet de reliquo cū eis cōuersās: vt reuerēt ius
ei attēdāt dicens: **N**ōdū ei ascēdi: ostendit quū illuc p̄
perat et festinat. **E**ū autē q̄ illuc debet abire: et nō v̄
tra cū homibus cōuersari nō oportebat cū eadē v̄
dere mēte qua et an̄. et h̄ māifestat cōsequēter dicens
Uade au. ad fra. meos et dic eis: **A**scē. ad pa. meuz et
pa. ve. deū meū et deū ve. **H**YL. **A**. xi. de tri. **I**n cete
ras ipietates suas et **H**oīcto dñi vti solēt heretici: vt
p̄ id q̄ p̄ p̄ pater eozū ē: et de⁹ ei⁹ deus eozū ē: i na
tura dei nō sit: sed i forma dei manēs formā sui as
sumpsit. **E**t cū h̄ ad homies i sui forma chūst⁹ iesus
loquat: nō ambigūt q̄n p̄ sibi vt ceteris sit ex ea p̄
te q̄ h̄ ē: et de⁹ sibi vt cūctis sit ex ea natura q̄ semel
ē. **D**eniq̄ hūc eundē smonem cepit dicens: **U**ade ad
fratres meos. **F**ratres at ex carne sūt deo. **L**eterum
vnigenit⁹ de⁹ sine fratrib⁹ ē. **A**VG. **U**el aliē: **N**ō
ait patrē vestrū: sed patrē meū et patrē vestrū. aliter
ḡ meū: aliter vestrū. natura meū: grā vestrū. **N**ecq̄ vi
xit **D**eū vestrū: sed deū meū: sub quo ego h̄ et deuz
vestrū: inter quos et ipm mediator sum. **A**VG. **D**e
con. euan. **L**unc ergo egressa est a monumēto: hoc
est ab illo loco vbi erat horti spatū atē lapidē effos
sum: et cū illa alie quas sm marcū inuaserat tremor
et pauor: et nemini. **S**aliozū quicq̄ dicebant. vnde et
hic dicitur: **U**enit maria magdalene annuncias di
scipulis quia vidi dominū: et bec dixit mibi. **G**RE
GO. **E**cce humani generis culpa ibi abscondit v̄
de processit. quia enī in paradiso mulier viro propi
nauit mortē: a sepulchro mulier viris annūciauit vi
tam: et dicta sui v̄nificatoris narrat: que mortiferi
serpentis verba narrauerat. **A**VG. **D**e con. euan.
Dum autē cum alijs veniret: tunc sm mattheum oc
currit illis iesus dicens: **A**uete. **S**ic ergo colligimus
angelozū collocutionē bis numero eas habuisse ve
nientes ad monumētū: et etiā ipsius domini. **S**emel
s. quando maria hortulanā putauit: et iterū cum eis
occurrit in via vt eas repetitione firmaret. et sic v̄it

maria magdalene annuncias discipulis: non solum
ipsa: sed et alie quas lucas commemorat. **B**EDA:
Maria autē maria que interpretat⁹ domina illu
minata: illuminatrix: seu stella maris: significat ecc
lesia que magdalena. i. turrens dicit⁹. nā magda
lon grece: latine turris dicit⁹: p̄pter illud quod dicit
tur i psalmo: **F**actus ē mibi turris fortitudinis. **I**n
eo autē q̄ bec mulier discipulis chūstū resurrexisse
nunciant: omēs monent⁹ marie quib⁹ est cōmissū
predicādi officiu: vt siqd ei celit⁹ reuelatū fuerit: stu
diose proximis propinent.

Cum ergo sero esset die illo una
sabbatozū et fores essent clausē ubi
erant discipuli congregati propter
metū iudeozū: uenit iesus et stetit in
medio: et dixit eis: **P**ax uobis. **E**t
cū hoc dixisset ostendit eis manus
et latus. **H**aurisi sunt ergo discipuli
uiso dño. **D**ixit ergo eis iterū: **P**ax
uobis. **S**icut misit me pater: et ego
mitto uos. **H**ec cum dixisset: insuf
flauit: et dixit eis: **A**ccipite spirituz
sanctū. **Q**uozū remisistis peccata
remittunt⁹ eis: et quozū retinueritis
retēta sunt. **T**homas autē unus ex
duodecim q̄ dicitur didym⁹ nō erat
cū eis quādo uenit iesus. **D**ixerunt
ergo ei alij discipuli: **U**idim⁹ dñm.
Ille autē dixit eis: **N**isi uidero in
manibus ei⁹ fixurā clauozū: et mit
tam digitū meū in locū clauozū: et
mittā manū meā i lat⁹ eius n̄ credā.

CHRYS. **A**udiētes discipuli qd maria annūciauit
cōsequēs erat vt aut discredēt: aut credētēs doles
rēt: quū eos nō reputauit dignos sua uisōe. **H**oc igit
tur recogitātes: neq̄ p̄ vnā diē dimisit p̄trāsire: h̄ ex
eo q̄ sciebāt iā suscitātū eē: videre sitietib⁹ et timidis
extūb⁹ cū sero factū esset ipsis astirit. vñ dicit: **C**um
ergo se. eēt die illo vna sabbā. et fo. essent clausē: vbi
erāt disci. cōgre. p̄pter metū iū. **B**EDA: **I**n h̄ iſir
mitas apostolozū mōstrat: q̄ forib⁹ clausis intus cō
gregati resident propter timorem iudeozū: quozum
metu fuerāt prius dispersi. **U**enit iesus et stetit i me
dio. **I**deo autē sero apparuit: quia consequens erat
tunc maxime eos timidos esse. **T**HEO. **U**el quia
p̄stolabat⁹ vt omēs cōuenirent. **D**istis uero clau
sis vt ostendat quia eodē mō resurrexit adiacēte lapi
de sup monumētū. **A**VG. in sermo. pasch. **N**on
nulli autē de hac re ita mouent⁹: vt pene periclitent⁹
asserētēs contra miracula diuina: p̄iudicia ratio
cinatiōnū suarū. **S**ic enī disputat: **S**i corpus erat:
si hoc surrexit de sepulchro quod pependit in ligno

...
AVG. **S**ed si stās i terra nō tangitur: sedēs i celo
quō ab hoīe tāget: q̄ certe anq̄ ascēderet discipulis
suis se obtulit tāgendū dicens: **P**alpate et videte: q̄a
spūs carnē et ossa nō h̄: vt lucas testat. **Q**uis at taz
fit absurd⁹ vt dicat eū a discipulis quidē anq̄ ascē
disset ad patrē: se voluisse tāgi: a mulierib⁹ aut nolu
isse: nisi cū ascēdisset ad patrē: **S**ed legūt et femine
post resurrectionē anq̄ ad patrē ascēderet terigisse
iesum: i quibus erat ipa maria magdalena: narrāte
mattheo. **A**ut ergo h̄ sic dictū ē: vt in illa femia figu
rare ecclesia de gētibus: q̄ i chūstū nō credidit: nisi
cū ascēdisset ad patrē: aut sic i se credi voluit iesus:
h̄ ē sic se spūaliter tāgi q̄ ipse et pater vnū sūt. **E**t q̄p
pe i itimis sētib⁹ quodā mō ascēdit ad patrē q̄ sic in
eo p̄fecerit vt patri agnoscat equalē. **Q**uō at bec n̄
carnaliter ad huc i eū credebat: quē sicut hoīem fles
bat: **A**VG. p̄mo de tri. **L**act⁹ at tāq̄ finē facit no
tiōis: **N**ōq̄ nolebat i eo eē finē intēti cordis i se: vt h̄
q̄ videbat t̄mō putaret. **C**HRYS. **U**el aliē: **U**o
lebat bec mulier ad huc cū chūsto eē: sicut et an̄ passū
onē: et p̄ gaudio nihil magnū excogitabat: quāuis
caro chūsti m̄to melior facta fuerit resurgēdo. **A**d
hoc ergo itelligētia eā abducēs dixit: **N**oli me tan
gere: vt cū multa reuerētia ei loquat. **N**ec discipu
lis apparet de reliquo cū eis cōuersās: vt reuerēt ius
ei attēdāt dicens: **N**ōdū ei ascēdi: ostendit quū illuc p̄
perat et festinat. **E**ū autē q̄ illuc debet abire: et nō v̄
tra cū homibus cōuersari nō oportebat cū eadē v̄
dere mēte qua et an̄. et h̄ māifestat cōsequēter dicens
Uade au. ad fra. meos et dic eis: **A**scē. ad pa. meuz et
pa. ve. deū meū et deū ve. **H**YL. **A**. xi. de tri. **I**n cete
ras ipietates suas et **H**oīcto dñi vti solēt heretici: vt
p̄ id q̄ p̄ p̄ pater eozū ē: et de⁹ ei⁹ deus eozū ē: i na
tura dei nō sit: sed i forma dei manēs formā sui as
sumpsit. **E**t cū h̄ ad homies i sui forma chūst⁹ iesus
loquat: nō ambigūt q̄n p̄ sibi vt ceteris sit ex ea p̄
te q̄ h̄ ē: et de⁹ sibi vt cūctis sit ex ea natura q̄ semel
ē. **D**eniq̄ hūc eundē smonem cepit dicens: **U**ade ad
fratres meos. **F**ratres at ex carne sūt deo. **L**eterum
vnigenit⁹ de⁹ sine fratrib⁹ ē. **A**VG. **U**el aliē: **N**ō
ait patrē vestrū: sed patrē meū et patrē vestrū. aliter
ḡ meū: aliter vestrū. natura meū: grā vestrū. **N**ecq̄ vi
xit **D**eū vestrū: sed deū meū: sub quo ego h̄ et deuz
vestrū: inter quos et ipm mediator sum. **A**VG. **D**e
con. euan. **L**unc ergo egressa est a monumēto: hoc
est ab illo loco vbi erat horti spatū atē lapidē effos
sum: et cū illa alie quas sm marcū inuaserat tremor
et pauor: et nemini. **S**aliozū quicq̄ dicebant. vnde et
hic dicitur: **U**enit maria magdalene annuncias di
scipulis quia vidi dominū: et bec dixit mibi. **G**RE
GO. **E**cce humani generis culpa ibi abscondit v̄
de processit. quia enī in paradiso mulier viro propi
nauit mortē: a sepulchro mulier viris annūciauit vi
tam: et dicta sui v̄nificatoris narrat: que mortiferi
serpentis verba narrauerat. **A**VG. **D**e con. euan.
Dum autē cum alijs veniret: tunc sm mattheum oc
currit illis iesus dicens: **A**uete. **S**ic ergo colligimus
angelozū collocutionē bis numero eas habuisse ve
nientes ad monumētū: et etiā ipsius domini. **S**emel
s. quando maria hortulanā putauit: et iterū cum eis
occurrit in via vt eas repetitione firmaret. et sic v̄it

Quo p ostia clausa intrare potuit: Si cōprehendis modū: nō est miraculū. vbi deficit rō: ibi est fidei edificatio. **AVG.** sup ioban. **M**oli qdē corporis vbi diuinitas erat ostia clausa nō obfiterit. Ille q̄ppe nō eis aptis intrare potuit quo nascēte virginitas matris inuolata p̄māit. **CHRY.** Sed mirabile ē q̄lif phātasma eū nō estimarūt: sed hoc fuit: qz mulier p̄ueniens in eis multā fidē opata est. Sed z ipse p̄ visu manifestū se eis oīdit: z voce eoz fluctuantē mentē firmavit. z dixit eis: **P**ax vobis. i. ne tumultuemini. In quo etiā cōmemorat v̄bū qd̄ añ crucē dixerat: **P**acē meā do vobis. z rursus In me pacē habebit. **GREGO.** Et qz ad illō corp⁹ qd̄ videri poterat fides ituentiū orbitabar: oīdit eis man⁹ z lat⁹. vñ seq̄: **E**t cū hoc dixisset: oīdit eis man⁹ z lat⁹. **C**laui enī man⁹ fixerāt: lancea lat⁹ aperuerat. ibi ad dubitantū corda sanāda: vulnēz sūt fuata vestigia. **CHRY.** Et qz añ crucē eis dixerat: **I**te z videbo vos z gaudebit cor vestz. vñ sequit: **S**auisi sūt discipuli viso oīdo. **AVG.** xij. de ciui. dei: **C**haritas q̄ iusti fulgebūt sicut sol in regno p̄fis sui: in christi corpore euz resurrexit ab oculis discipuloz pot⁹ abscondita fuis: se q̄z defuisse credēda ē. nō enī eā ferret hūan⁹ atqz infirm⁹ aspect⁹: qñ ille a suis ita debet attendi vt posset agnosci. **CHRY.** **U**niversa aut̄ hec eos ad fidē certissimā iducebant: qz vō plūi expugnabile habebāt ad iudeos: rursus eis pacē annūciat. vñ seq̄: **D**ixit eis ḡ itez: **P**ax vobis. **BEDA:** Iteratio confirmatio est: siue iō repetit: qz gemina est virt⁹ charitatis vel qz ipse est q̄ fecit vtrāqz vnum. **CHRY.** Simul quoqz demonstrat crucis efficaciam: p̄ quā soluit omnia tristitia z tulit oīa bona: z hoc est pax. mulierib⁹ aut̄ supra annūciatū est gaudium: qz in tristitijs illō gen⁹ erat: z hāc suscepit maledictōez dicēte dño: **I**n dolore paries. qz ḡ vniuersa phibēria sūt destructa: z directa sunt oīa de reliquo subdit: **S**icut misit me pax: z ego mitto vos. **GREG.** **P**̄ qdē filiū misit: q̄ hunc p̄ redēptione generis hūani icarnari cōstituit. Itaqz d̄: **S**icut misit me p̄ z ego mitto vos. i. ea charitate vos diligo: cū iter scādālū p̄secutorē mitto: q̄ me charitate p̄ diligit: quē venire ad tolerādas passiones fecit. **AVG.** **E**qlē autē p̄ri filiū nouim⁹: sed h̄ v̄ba mediatoris agnoscim⁹. **M**edius q̄ppe se oīdit dicēdo: **I**lle me z ego vos. **CHRY.** **S**ic igif eleuauit eoz animū z ab his q̄ scā sūt: z a dignitate mittētis: z nō adhuc de p̄catō ad p̄fem sit: sed sua auctoritate dat eis v̄tutē. vñ seq̄: **D**ec cū dixisset: insufflauit z dixit eis: **A**ccipe sp̄s sc̄i. **AVG.** ix. de trini. **F**latus ḡ ille corpore⁹ substātia sp̄s sc̄i nō fuit: s̄z demōstratio p̄ cōgruā significatōem nō tñ a p̄re: sed etiā a filio p̄cedē sp̄s sc̄i. **Q**uis enī demētissim⁹ diceret aliū fuisse sp̄m quē sufflās dedit: et aliū quē p̄ ascēfione suā misit. **GREG.** **C**ur aut̄ pus i terra viscipulis dat: postmodū de celo mittit: nisi qz duo sūt p̄cepta charitatis: dilectio videlz dei: z dilectio proximi. in terra dat sp̄s: vt diligat̄ p̄xim⁹. ex celo datur sp̄s: vt diligat̄ de⁹. sicut ergo vna est charitas: z duo p̄cepta: ita vn⁹ est sp̄s z duo data: pus a confistente dño in terra: postmodū dat ex celo: qz proximi amore discif̄ q̄lif p̄ueniri debeat ad amorem dei. **CHRY.** **Q**uidā aut̄ dicūt qm̄ n̄ sp̄m dedit: s̄z aptos eos ad susceptōez sp̄s p̄ insufflatōez cōstruxit. **S**i enī

āgelū vidēs daniel excessū mētis passus ē: qd̄ ineffabile illā grāz suscipiētes passi eēt: nisi discipulos suos p̄mit̄ instruxisset: **N**eq̄q̄ autē q̄s peccabit dicēs tunc suscepisse eos quādā p̄tātē sp̄ual̄ gr̄e: n̄ vt mortuos suscitēt: z miracula faciēt: s̄z vt dimittāt peccata. vñ seq̄: **Q**uoz remi. pec. remit. eis: z quo. retinuerēt. sūt eis. **AVG.** **E**cclē charitas q̄ p̄ sp̄s sc̄i oīs fūdit i cordib⁹ n̄ris participū suoz peccata dimittit. eoz aut̄ q̄ nō sūt ei⁹ participes tenet. iō post q̄z dixit: **A**ccipite sp̄s sc̄i: cōtinuo de peccatoz remissione z retēione subiecit. **GREGO.** **S**ciēdū vō ē qz hi q̄ pus sp̄s sc̄i habuerūt: vt z ipsi innocentes viuerēt: z i p̄dicatōe q̄busdā p̄desent: iccirco hunc p̄ resurrectōem dñi patēter acceperūt: vt p̄desse n̄ pati eis s̄z plurib⁹ possent. **L**ibet ḡ inueni illi discipuli ad tāta onera humilitatis vocati ad cōtū culmē glorie sint p̄ducti. **E**cce nō solū de seipsis secyri fuit: s̄z etiaz p̄ncipatū sup̄ni iudicij sortiūt: vt vice dei q̄busdam peccata retineāt: q̄busdā vō relaxēt: hoz nūc i ecclē ep̄i locū tenēt: z soluēdi ac ligādi p̄tātē suscipiūt: q̄ gradū regim̄is sortiūt. **S**ciēdis honoz: s̄z graue pōd⁹ ist⁹ ē honozis. **D**ux q̄ppe ē vt q̄ nescit tenere modē ramina vite sue: iudex fiat vite aliene. **CHRY.** **S**a cerdos. n. z si p̄pam bñ dispēsauerit vitā: alioz vero nō cū diligētia curā habuerit cū p̄nitiosis i gēbenaz vadit. **S**ciētes igif piculi magnitudinē: mltā tribuite eis deuotōem: z etiā si nō valde nobiles fuerint: nō aut̄ instū ē ab his q̄ i p̄ncipatu subiiciūt iudicari: z si vita eoz fuerit valde detractabilis: i nullo sedes ris i his q̄ sūt ei⁹ cōmissa a deo. nō. n. sacerdos: s̄z neq̄ āgel⁹ aut archāgel⁹ opari aliqd̄ pōt i his q̄ sūt data a deo. **S**z p̄ z fili⁹ z sp̄s sc̄i oīa dispensant. **S**a cerdos aut̄ suā linguā z manū tribuit. nō enī iustū esset vt p̄p̄ alteri⁹ malitiā circa symbola n̄re salutis ledi eos q̄ ad fidē veniūt. **D**ib⁹ aut̄ discipul⁹ cōgregatis sol⁹ thomas deficiebat a disp̄sione q̄ ia: scā erat. vñ d̄: **T**homas aut̄ vn⁹ ex duodeci q̄ d̄r̄ didym⁹ n̄ erat cū eis qm̄ venit iesus. **ALCVI.** **D**idym⁹ grece: latie gemin⁹: p̄p̄ dubiū cor i credendo: thomas abyssus qz altitudinem d̄nitatis circa fidem penetravit. **GREGO.** **N**ō aut̄ casu gestū ē vt elect⁹ ille discipulus tūc deesset. **E**git nāqz miro mō sup̄na clāmētia vt discipul⁹ dubitās dū i magistro suo vulnera palparet carnis: in nobis vulnera sanaret infidelitatis. **D**i⁹ enī nobis infidelitas thome ad fidē: q̄z fides creditiū discipuloz p̄fuit: qz dū ille ad fidē palpado reducit: n̄ra mens oī dubitatōe postposita in fide solidat. **BEDA:** **Q**ueri aut̄ pōt q̄re h̄ euāgelista tunc thomā defuisse dicat cū lucas scribat qz duo discipuli eutes in **E**maus reuersi i hierl̄m iuenerūt vndeci cōgregatos: s̄z dat̄ itelligi quoddā fuisse iterualluz qz ad horā thomas egressus sit: z iesus veniēs in medio eoz stetit. **CHRY.** **S**icut aut̄ simpliciter z q̄lif cūqz credere facilitatis ē: ita multa iuestigare ē grossissime mētis: z p̄pter hoc thomas accusat. **A**postolis enī dicentib⁹: qm̄ vidim⁹ oīm̄ nō credidit: non tñ illis discredēs: quātū rē p̄ntās ip̄sibile esse. vñ seq̄: **D**ixerūt ḡ ei alij discipuli: vidim⁹ dñm. **I**lle autem dixit eis: **N**isi videro in manib⁹ ei⁹ fixurā clauorū: z mittā digitiū meū i locū clauoz: z mittā manūz meā in lat⁹ ei⁹ nō credā. **A**lij enī grossior existēs eā q̄ ē p̄ sensum grossissimū. i. tactū q̄rebat fidē: z neqz

oculis credebatur. vñ nō suffecit ei dicere: Nisi videro sed addidit: Et misero digitum ⁊ cetera.

¶ Et post dies octo iterum erant discipuli eius ⁊ thomas cum eis. Venit iesus ianuis clausis: ⁊ stetit in medio ⁊ dixit eis: Pax vobis. Deinde dicit thome: Infer digitum tuum huc: ⁊ vide manus meas: ⁊ affer manum tuam: ⁊ mitte in lacum meum: ⁊ noli esse incredulus sed fidelis. Respondit thomas ⁊ dixit: Domine me ⁊ deus meus: Dicit ei iesus: Quia vidisti me thoma credidisti: beati quod non viderunt ⁊ crediderunt. Multa quidem ⁊ alia signa fecit iesus in conspectu discipulorum suorum quae non sunt scripta in libro hoc. Haec autem scripta sunt ut credentes vitam habeatis in nomine eius.

¶ CHRYSOSTOMUS. Considera oratoris clementiam: quod liter ⁊ pro una anima ostendit seipsum vulnera habentem ⁊ accedit ut salvet unum: ⁊ nimis discipuli annunciantes digni erant fide ⁊ ipse permittens. Sed tamen quod solus thomas quaesivit: neque hoc eum percutit christus: non autem statim ei apparet: sed post dies octo: ut in medio a discipulis admonitus accedere ad maius desiderium ⁊ fidelior fieret in futurum. vñ dicit: Et post dies octo iterum erant discipuli eius ⁊ thomas cum eis. Venit iesus ianuis clausis: ⁊ stetit in medio: ⁊ dixit: Pax vobis. **¶** AUGUSTINUS in sermone paschali. Queris a me ⁊ dicitis: si post ianua clausa intravit: vbi est corpus? modus ⁊ ego respondeo: si per mare ambulavit: vbi est corpus? post dicit: sed fecit illud dominus tanquam dominus: nunquid igitur resurrexit destitit esse dominus? **¶** CHRYSOSTOMUS. Stat itaque iesus ⁊ non expectat a thoma interrogari: sed vult ostendat quoniam cum loquitur bartholomaeo ad discipulos aderat: eisdem verbis usus est. Et primo quidem increpat vel improperat. vñ sequitur: Deinde dicit thome: infer digitum tuum huc: ⁊ vide manus meas: ⁊ affer manum tuam: ⁊ mitte in lacum meum: secundo autem erudit dicens: Et noli esse incredulus sed fidelis. vide quoniam infidelitatis erat ambiguitas: antequam spiritum sanctum acciperet: postea autem non: sed firmi erant de reliquo. Dignus autem est querere quod liter corpus incorruptibile typos habebat clauorum: sed ne tumultueris: cōdescensionis eius erat ut disceretur: quoniam ipse erat qui crucifixus fuerat.

¶ AUGUSTINUS de symbolo. Possit autem si vellet de corpore suscitato ⁊ clarificato omnem maculam cuiuslibet cicatricis abstergere: sed sciebat quod cicatrices in sito corpore reseruet. Sicut enim demonstravit thome non credenti nisi tangeret ⁊ videret: ita etiam inimicis suis vulnera demonstratur est sua: non quod eis dicat sicut thome: Quia vidisti ⁊ credidisti. sed ut convinceret eos veritas dicat: Ecce hominem quem crucifixistis: videtis vulnera quae infixistis: agnoscitis lacum quod pupugistis: quoniam per vos ⁊ propter vos apertum est: nec tamen intrare voluistis. **¶** AUGUSTINUS xxij. de civitate dei: Nescio autem quo etiam sic affici mur amore martyrum beatorum: ut velim⁹ in illo regno

in eorum corporibus videre vulnera cicatrices que pro christi nomine perierunt: ⁊ fortasse videbimus. non enim deformitas in eis: sed dignitas erit: ⁊ quaedam quaevis in corpore non corporis sed virtutis pulchritudo fulgebit. nec ideo tamen si aliqua martyribus amputata ⁊ ablata sunt membra: sine ipsis membris in resurrectione erunt mortuorum: quibus dictum est: Capillus capitis vestri non peribit. Sed si hoc decebit in illo nouo seculo: ut in gloria gloriosorum vulnere in illa immortali carne cernant vbi membra ut praedicarent percussa vel secta sunt ibi cicatrices: sed tamen eisdem membris redditus non perditis apparebunt. Quoniam igitur omnia que acciderunt corpori vitia tunc non erunt: non sunt tamen appellanda vitia virtutis indicia. **¶** GREGORIUS in homilia. Palpanda autem carnem dominus praebuit quam clausis ianuis introduxit: qua in re duo mira ⁊ iuxta humanam rationem valde sibi contraria ostendit: dum post resurrectionem corpus suum ⁊ incorruptibile: ⁊ tamen palpabile demonstravit. Nam ⁊ corruptum necesse est quod palpat: ⁊ palpari non potest quod non corrumpitur: ⁊ incorruptibile se ergo ⁊ palpabile monstravit: ut profecto post resurrectionem esse ostenderet corpus suum ⁊ eiusdem nature ⁊ alterius glorie. **¶** GREGORIUS xij. moralium: Corpus etiam nostrum in illa resurrectionis gloria erit qui dem subtile per effectum spiritalis potentie: sed palpabile per veritatem nature: Non autem sicut cutis eius scripsit impalpabile: ⁊ ventis aereque subtilius.

¶ AUGUSTINUS. Videbat autem thomas tangere bartholomaeum: ⁊ confitebatur deum quem non videbat neque tangebatur: sed per hoc quod videbat atque tangebatur: illud iam remota dubitatione credebatur. vnde sequitur: Respondit thomas: ⁊ dixit ei: Dominus meus ⁊ deus meus. **¶** THEOPHILUS. Qui prius infidelis fuerat: post lateris tactum optimum se theologum ostendit. Nam duplicem naturam unicamque hypostasin christi edisseruit. dicendo enim: Dominus meus humanam naturam: dicendo vero Deus meus: diuinam confessus est: ⁊ unum ⁊ eundem deum ⁊ dominum. Sequitur: Dicit ei iesus: Quia vidisti me credidisti. **¶** AUGUSTINUS. Non ait: Letigisti me sed vidisti me: quoniam generalis quodammodo est sensus visus. nam ⁊ per quatuor alios sensus nominari solet velut cum dicimus: Audi ⁊ vide quae bene sonet: olfact ⁊ vide quae bene oleat: gusta ⁊ vide quae bene sapiat: tange ⁊ vide quae bene caleat. vnde ⁊ hic dominus dicit: Infer digitum tuum huc ⁊ vide manus meas. Quid aliud ait quare tange ⁊ vide: nec tamen ille oculos habebat in digito: ergo siue intendo siue etiam tangendo hoc ait: Quia vidisti me credidisti: quoniam dici possit non ansum fuisse discipulum tangere cum se offerret ille tangendum. **¶** GREGORIUS. Sed cum apostolus dicat fides est substantia sperandarum rerum argumentum non apparentium: profecto liquet: quia que apparent: iam fidem non habent: sed agnitionem. Dum ergo vidit thomas: atque palpauit: cur ei dicitur: Quia vidisti me credidisti. sed aliud vidit: aliud credidit: hominem vidit: ⁊ deum confessus est. Letificat autem valde quod sequitur: Beati qui non viderunt ⁊ crediderunt. In qua sententia nos specialiter significati sumus: qui eum quem carne non vidimus men-

in eorum corporibus videre vulnera cicatrices que pro christi nomine perierunt: ⁊ fortasse videbimus. non enim deformitas in eis: sed dignitas erit: ⁊ quaedam quaevis in corpore non corporis sed virtutis pulchritudo fulgebit. nec ideo tamen si aliqua martyribus amputata ⁊ ablata sunt membra: sine ipsis membris in resurrectione erunt mortuorum: quibus dictum est: Capillus capitis vestri non peribit. Sed si hoc decebit in illo nouo seculo: ut in gloria gloriosorum vulnere in illa immortali carne cernant vbi membra ut praedicarent percussa vel secta sunt ibi cicatrices: sed tamen eisdem membris redditus non perditis apparebunt. Quoniam igitur omnia que acciderunt corpori vitia tunc non erunt: non sunt tamen appellanda vitia virtutis indicia. **¶** GREGORIUS in homilia. Palpanda autem carnem dominus praebuit quam clausis ianuis introduxit: qua in re duo mira ⁊ iuxta humanam rationem valde sibi contraria ostendit: dum post resurrectionem corpus suum ⁊ incorruptibile: ⁊ tamen palpabile demonstravit. Nam ⁊ corruptum necesse est quod palpat: ⁊ palpari non potest quod non corrumpitur: ⁊ incorruptibile se ergo ⁊ palpabile monstravit: ut profecto post resurrectionem esse ostenderet corpus suum ⁊ eiusdem nature ⁊ alterius glorie. **¶** GREGORIUS xij. moralium: Corpus etiam nostrum in illa resurrectionis gloria erit qui dem subtile per effectum spiritalis potentie: sed palpabile per veritatem nature: Non autem sicut cutis eius scripsit impalpabile: ⁊ ventis aereque subtilius. **¶** AUGUSTINUS. Videbat autem thomas tangere bartholomaeum: ⁊ confitebatur deum quem non videbat neque tangebatur: sed per hoc quod videbat atque tangebatur: illud iam remota dubitatione credebatur. vnde sequitur: Respondit thomas: ⁊ dixit ei: Dominus meus ⁊ deus meus. **¶** THEOPHILUS. Qui prius infidelis fuerat: post lateris tactum optimum se theologum ostendit. Nam duplicem naturam unicamque hypostasin christi edisseruit. dicendo enim: Dominus meus humanam naturam: dicendo vero Deus meus: diuinam confessus est: ⁊ unum ⁊ eundem deum ⁊ dominum. Sequitur: Dicit ei iesus: Quia vidisti me credidisti. **¶** AUGUSTINUS. Non ait: Letigisti me sed vidisti me: quoniam generalis quodammodo est sensus visus. nam ⁊ per quatuor alios sensus nominari solet velut cum dicimus: Audi ⁊ vide quae bene sonet: olfact ⁊ vide quae bene oleat: gusta ⁊ vide quae bene sapiat: tange ⁊ vide quae bene caleat. vnde ⁊ hic dominus dicit: Infer digitum tuum huc ⁊ vide manus meas. Quid aliud ait quare tange ⁊ vide: nec tamen ille oculos habebat in digito: ergo siue intendo siue etiam tangendo hoc ait: Quia vidisti me credidisti: quoniam dici possit non ansum fuisse discipulum tangere cum se offerret ille tangendum. **¶** GREGORIUS. Sed cum apostolus dicat fides est substantia sperandarum rerum argumentum non apparentium: profecto liquet: quia que apparent: iam fidem non habent: sed agnitionem. Dum ergo vidit thomas: atque palpauit: cur ei dicitur: Quia vidisti me credidisti. sed aliud vidit: aliud credidit: hominem vidit: ⁊ deum confessus est. Letificat autem valde quod sequitur: Beati qui non viderunt ⁊ crediderunt. In qua sententia nos specialiter significati sumus: qui eum quem carne non vidimus men-

te retinemus: si tamen fidem nostram operibus sequimur. Ille enim vere credit: qui exercet opando quod credit. **AVG.** Preteriti autem temporis usus est verbis tanquam ille qui id quod erat futurum in sua nouerat predestinatione iam factum. **CHRY.** Cum quidam alii nunc dixerit: Utinam in temporibus illis fuisset: et vidissem christum miracula facientem: excogitet: Beati qui non viderunt et crediderunt. **THEO.** Exprimunt autem et hinc discipulos qui nec plagas clauorum nec latus palpantes crediderunt. **CHRY.** Quia vero iohannes pauciora aliis euangelistis dixerat subiungit: Multa quidem et alia signa fecit iesus in conspectu discipulorum suorum quae non sunt scripta in libro hoc: sed nec alij oia dixerunt: sed quae erant sufficientia ad trahendum ad fidem audientes. **AD.** Iam autem videtur hic dicitur ea quae per resurrectionem sunt signa. et ideo dicit in conspectu discipulorum: cum quibus solus per resurrectionem conuersatus est. **DE.** Unde ut discas quoniam non solum discipulorum gratia signa fiebant: inducit: Dec autem scripta sunt ut credatis quod iesus est christus filius dei: cuius ad humanam naturam loquens: et ut ostendat quoniam non illi qui credit: sed nobis ipsiis utile est credere subdit: Et ut credentes vitam habeatis in nomine eius. id est per iesum ipse autem est vita.

CA. XXI.

Postea manifestauit se iterum iesus ad mare tyberiadis. Manifestauit autem sic: Erat simul simon petrus et thomas qui dicitur didymus et nathanael qui erat a chana galilee: et filij zebedei: et alij ex discipulis eius duo. Dicit ei simon petrus: Clado piscari. Dicunt ei: Venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in nauem: et illa nocte nihil preceperunt. Mane autem facto stetit iesus in littore: non tamen cognouerunt discipuli: quia iesus est. Dicit ergo eis iesus: Pueri: nunquid pulmentarium habetis? Responderunt ei: Non. Dicit eis: Mittite in dexteram nauis rhete: et inuenietis. Misertus ergo et iam non ualebat illud trahere propter multitudinem piscium. Dicit ergo discipulo ille quem diligebat iesus petro: Dominus est. Simon petrus cum audisset quod dominus esset: tunica succinxit se. Erat enim nudus et misit se in mare. Alij autem discipuli nauigio uenerunt. Non enim longe erat a terra: sed quasi cubitis ducentis trahentes rhete piscium. Et ergo descenderunt in terram: uiderunt priuinas positas: et pisces suppositos et panem. Dicit eis iesus: Asserte de pisci-

bus quos preceperatis nunc. Ascendit simon petrus et traxit rhete in terram plenum magnis piscibus centumquinguentis. Et cum tanti essent: non est scissum rhete.

AVG. Quod immediate euangelista promiserat: ueluti huius libri indicat finem: sed narrat hic deinde quem admodum se manifestauerit dominus ad mare tyberiadis. **CHRY.** Dicit autem postea: quia non tamen cum eis ambulabat ut antea. Dicit etiam: Manifestauit se: quia non uideret nisi condescenderet: quia inconvertibile erat corpus. **LOC.** At meminit ostendit quoniam plurimum timor: eis dominus abstulerat: ut de reliquo ipsi loquere a domo procedat non ultra in domo clausus: sed in galilea ierant periculum declinantes iudaicum. **BED.** More autem solito euangelista prius retulit causam: deinde quem admodum res gesta sit enarrat. Unde sequitur: Manifestauit autem sic. **CHRY.** Quia vero neque dominus cum eis continue erat: neque ipse datus erat: neque aliquid tunc erat eis commissum: neque aliquid habebant agere: arte piscationis tractabant. Unde sequitur: Manifestauit autem sic. Erat simul simon petrus et thomas qui dicitur didymus: et nathanael qui erat a chana galilee: qui sicut vocatur et a philippo: et filij zebedei: iacobus et iohannes et alij ex discipulis eius duo. Dicit eis simon petrus: Clado piscari. **GRE.** in home. **QUER.** potest cur petrus qui piscator ante conuersionem fuit: post conuersionem ad piscationem rediit: cum ueritas dicitur: Nemo mittens manum ad aratrum: et respiciens retro agrum est regno dei. **AVG.** Quod si fecissent discipuli: defuncto iesu priusquam resurrexisset a mortuis: putare mus eos illa quae aieos eorum occupauerat desperatose fecisse. **Tunc** vero per eum sibi de sepulchro redditum uinum per inspecta uulnere loca: per acceptum eius insufflatione spiritus subito fuerunt sicut fuerant non homines sed piscium piscatores. **R.** Videndum est quod non eos fuisse prohibitos ex arte sua licita uictum necessarium querere: sui apostolat in integritate fuata: si quoniam uide uideret aliud non haberet. **Si** enim beatus paulus ea parte quam profecto cum ceteris euangelij predicatores habebat: non cum ceteris uteretur sed stipendio suo militaret: ne gentes a nomine christi postulas alienas: doctrina eius quoniam uenialis offenderet: aliter educat: arte quam non nouerat didicisset ut dum suis manibus transigisset doctor: nullus suauis auditor: quantomagis beatus petrus qui iam piscator fuerat quod nouerat fecit: si ad prius illud tempus: aliud uideret non inuenit. **Sed** respondebit quodammodo: Et cur non inuenit cum dominus promiserit dicens: Querite primum regnum dei et iustitiam eius: et haec omnia apponentur uobis. **Propter** et dominus quod promisit impleuit. nam quos alij pisces qui capent apposuit: qui non ob aliud credendum est eis ingessisse penuriam qui cogere non ire piscatum nisi dispositum uolens exhibere miraculum. **GRE.** in ho. **Negocius** quod quod ante conuersionem sine peccato exiit: huiusmodi etiam post conuersionem repetere culpa non fuit. unde post conuersionem suam ad piscationem petrus rediit. **Mattheus** vero ad telonij negocium non resedit. **Sunt** enim plerumque negocia que sine peccatis exhiberi aut uix aut nullatenus possunt. **Que** ergo ad peccatum implicat: ad hoc necesse est ut post conuersionem animus non recurrat. **CHRY.** Alij autem discipuli sequebantur petrum